

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Právnická fakulta

Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního

**Právní aspekty implementace projektu
„Creative Commons“ v České republice**

Diplomová práce

Petr Jansa

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Irena Holcová

Praha, září 2008

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracoval samostatně a že jsem v ní vyznačil všechny prameny, z nichž jsem čerpal, způsobem ve vědecké práci obvyklým.

V Praze dne 14. září 2008

Petr Jansa

Poděkování

Děkuji JUDr. Ireně Holcové za odborné i lidské vedení, které mi bylo zdrojem inspirace, oporou i motivací při vzniku této práce. Za inspiraci a tvůrčí prostor děkuji také kolegům, kteří se aktivně podílejí na tvorbě české verze licencí Creative Commons.

Hance a ostatním členům rodiny děkuji za pochopení a podporu během celého studia.

Licence

Tuto práci je kdokoli oprávněn šířit, upravovat a jinak využívat za podmínek licence [Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported](#) nebo za podmínek [české verze této licence](#), až bude k dispozici.

Obsah

Přehled použitých definic a zkratek.....	3
1 Úvod.....	5
2 Příklady veřejných licencí.....	7
2.1 Systém licencí Creative Commons.....	7
2.1.1 Lisenční prvky.....	7
2.1.2 Jednotlivé licence Creative Commons.....	8
2.1.3 Národní verze licencí Creative Commons.....	10
2.1.4 Uživatelské vrstvy licencí Creative Commons.....	11
2.1.5 Různé časové verze licencí Creative Commons.....	12
2.2 Licence GNU.....	13
2.2.1 Licence GPL.....	13
2.2.2 Licence FDL.....	16
2.3 Licence Creative Archive.....	17
3 Definice veřejné licence.....	19
3.1 Společné znaky zkoumaných licencí.....	19
3.1.1 Neurčitý okruh nabyvatelů licence.....	20
3.1.2 Oprávnění dílo šířit.....	21
3.1.3 Závazek poskytovat licenci třetím osobám.....	22
3.1.4 Možnost získat licenci konkludentně.....	24
3.1.5 Bezúplatnost.....	24
3.1.6 Shrnutí.....	25
3.2 Definice veřejné licence podle německého práva.....	25
3.2.1 Bezúplatné nevýhradní uživací právo pro každého.....	25
3.2.2 Výjimky pro veřejnou licenci ve smyslu UrhG.....	26
3.2.3 Shrnutí.....	27
3.3 Definice svobodného díla a svobodné licence.....	27
4 Veřejné licence z pohledu českého práva.....	29
4.1 Lisenční smlouva.....	29
4.1.1 Projev vůle.....	30
4.1.2 Vznik smlouvy podle OZ.....	31
4.1.3 Vznik licenční smlouvy podle AutZ.....	32
4.1.4 Bezúplatnost licence.....	34
4.1.5 Uzavírání smlouvy odkazem.....	36
4.1.6 Adhezní smlouva.....	37
4.1.7 Spotřebitelská smlouva.....	37
4.1.8 Závěr.....	39
4.1.9 Důsledky neplatnosti licenční smlouvy.....	39
4.2 Poskytování licence odvozeným nabyvatelům díla.....	42
4.2.1 Podlicence.....	42
4.2.2 Zmocnění poskytovat licenci jménem autora.....	46
4.2.3 Poskytovatel díla jako posel.....	48
4.2.4 Smlouva o smlouvě budoucí.....	49
4.3 Poskytnutí licence jednostranným úkonem.....	50

4.4 Oprávnění nabyvatele licence.....	52
4.4.1 Sdílení (Share).....	52
4.4.1.1 Definice díla.....	52
4.4.1.2 Definice souborného díla.....	54
4.4.1.3 Rozmnožování, rozšiřování a sdělování veřejnosti.....	56
4.4.1.4 Nakladatelská smlouva.....	59
4.4.2 Zpracování dovoleno (Remix) a zákaz zpracování (No Derivatives).....	61
4.4.2.1 Definice modifikace díla.....	63
4.5 Omezení nabyvatele licence.....	66
4.5.1 Podmínky sdílení.....	66
4.5.2 Uvedení autora (Attribution).....	67
4.5.3 Zachování licence (Share Alike).....	68
4.5.3.1 Nové způsoby užití díla.....	69
4.5.3.2 Paralelní národní verze licencí CC.....	71
4.5.3.3 Zachování licence a nové časové verze veřejných licencí.....	72
4.5.4 Nekomerční využití (Non-Commercial).....	73
4.6 Další společná ustanovení licencí CC.....	77
4.6.1 Výjimky a omezení autorského práva.....	77
4.6.2 Vztah veřejných licencí ke kolektivně spravovaným právům.....	77
4.6.2.1 Povinně kolektivně spravovaná práva.....	78
4.6.2.2 Dobrovolně kolektivně spravovaná práva.....	80
4.6.2.3 Půjčování a pronájem.....	80
4.6.3 Meze odpovědnosti.....	81
4.6.4 Technické prostředky ochrany práv.....	83
4.6.5 Volba práva.....	85
4.6.6 Kolizní normy mezinárodního práva soukromého.....	86
4.7 Licenční prvek omezení teritoria.....	89
4.8 Licenční prvek open source.....	91
4.8.1 Judikát LG München a další spory.....	92
4.9 Vyloučení podpory (No-Endorsement).....	94
5 Úvahy de lege ferenda.....	96
5.1 Zásadní otázky.....	96
5.2 Další otázky.....	97
6 Závěr.....	99
Seznam použité literatury a dokumentů.....	100
Resumé / English summary.....	103
Přehled příloh.....	105

Přehled použitých definic a zkratek

POJEM (ZKRATKA)	DEFINICE
adresát licence	znamená osobu, které je určen návrh na uzavření licenční smlouvy - viz bod (iii) definice pojmu licence
autor	znamená nejen autora, ale obecně nositele práv k dílu; pokud je potřeba odlišit autora ve smyslu § 5 AutZ, je používáno označení „původní autor“
autorský zákon (AutZ)	znamená zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění zákonů č. 81/2005 Sb., č. 61/2006 Sb., č. 186/2006 Sb. a č. 216/2006 Sb.
Creative Commons (CC)	znamená Creative Commons Corporation, neziskovou organizaci inkorporovanou v USA ve státě Massachusetts, se sídlem 543 Howard, 5 th Floor, San Francisco CA 94105
dílo	znamená nejen autorské dílo ve smyslu § 2 AutZ, ale v případě potřeby též jiné nehmotné statky chráněné autorským zákonem
licence	znamená podle kontextu (i) oprávnění k výkonu práva dílo užít ve smyslu § 12 odst. 1 a § 46 odst. 1 AutZ, (ii) text, který obsahuje podmínky poskytnutí licence ve smyslu bodu (i) nebo (iii) návrh na uzavření licenční smlouvy
licenční podmínky	omezení nabyvatele licence a další podmínky, které stanoví licence ve smyslu bodu (ii) výše uvedené definice pojmu licence
licenční prvky	oprávnění nebo naopak omezení nabyvatele licence, která jsou pro danou licenci charakteristická
licenční smlouva	licenční smlouva ve smyslu § 46 a násł. AutZ
modifikace díla	znamená dílo v jiné než původní podobě, tedy nejenom dílo vzniklé zpracováním ve smyslu AutZ; rozsahu pojmu modifikace díla v licencích CC je věnována kapitola 4.4.2.1 Definice modifikace díla
nabyvatel licence	znamená osobu, která získala licenci ve smyslu bodu (i) výše uvedené definice pojmu licence

POJEM (ZKRATKA)	DEFINICE
novela 216/2006	znamená zákon č. 216/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony
občanský zákoník (OZ)	znamená zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
obchodní zákoník (ObchZ)	znamená zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
poskytovatel díla	znamená osobu, která je oprávněna dílo šířit
poskytovatel licence	znamená osobu, která je oprávněna poskytovat licenci ve smyslu bodu (i) výše uvedené definice pojmu licence
software	znamená počítačový program
šíření díla	znamená poskytování díla v hmotné nebo nehmotné podobě jiným osobám blíže nespecifikovaným způsobem, nevyplývá-li z kontextu něco jiného
zkoumané licence	licence CC, GPL, FDL a CA
uživatel díla	znamená osobu, která dílo užívá, bez ohledu na to, jestli má pro takové užívání právní titul
veřejné licence	licence ve všech výše uvedených významech, která zároveň splňuje pojmové znaky uvedené v kapitole <u>3 Definice veřejné licence</u> , veřejnými licencemi jsou mj. všechny zkoumané licence
ZMPS	znamená zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů

1 Úvod

Vznik této práce inspirovala neexistence české verze licencí Creative Commons (licence CC). Licence CC jsou svým charakterem veřejné licence, tj. licence, jejichž prostřednictvím poskytuje autor oprávnění k užití svého díla veřejnosti. Smysl této práce je dvojí. Na teoretické úrovni je jím zařazení licencí CC do kontextu dalších veřejných licencí a také samotné vymezení pojmu veřejná licence, který český právní řád prozatím nezná, i když postupně začíná reagovat na některé aspekty tohoto poměrně nového institutu. Od této výchozí situace se odvíjejí další teoretické úvahy věnované jednotlivým ustanovením veřejných licencí, která mohou být z pohledu českého práva nejasná, problematická nebo zcela nepřijatelná.

Na praktické úrovni je cílem této práce přispět do debaty při vzniku české verze licencí CC. Aby plnila svůj účel, musí česká verze licencí CC respektovat danosti českého právního řádu a zároveň v co možná největší míře sdílet obsah obecné (unported) verze anglicky psaných licencí CC a národních verzí licencí CC, které již existují. Tento praktický cíl práce je realizován jednak formou komentářů a odkazů v rámci jednotlivých teoretických pasáží, jednak přímo ve formě návrhu české verze licence BY-NC-SA, což je výchozí licence, ze které lze ostatní licence CC získat vypuštěním některých částí textu.

Veřejné licence úzce souvisejí s vývojem technologií, a to zdaleka nejen proto, že jejich většinové užívání se děje v prostředí internetu. Vývoj technologií totiž především zcela změnil tradiční rozdělení rolí na autory, kteří díla tvoří, a uživatele (ne-autory), kteří díla autorů užívají (konzumují). Díky dostupnosti vyspělých technologií pro širokou veřejnost přibývá v masovém měřítku autorů (textů, hudby, videa, multimediálních obsahů), pro které tvorba nepředstavuje způsob obživy, ale náplň volného času nebo vedlejší produkt jejich profesní činnosti. Pro tento druh autorů je sdílení autorského díla pod veřejnou licencí přirozenou volbou. Existuje ovšem i celá řada autorů, u kterých jsou hlavním motivem pro užití veřejné licence ideové důvody, zejména přesvědčení, že současná míra ochrany práv k nehmotným statkům je na úkor tvořivosti a pokroku v globálním měřítku.

Dalším důsledkem technologického pokroku je globální rozměr, který je ve vztahu k veřejným licencím zároveň důvodem jejich vzniku i překážkou v jejich bezproblémovém fungování. Autorská díla lze coby nehmotné statky šířit v elektronické podobě s minimálními náklady bez ohledu na hranice států a jednotlivých právních

řádů. Tyto právní řády se mohou v jednotlivostech nebo také podstatně lišit a autoři veřejných licencí na tyto rozdíly narážejí ve snaze poskytnout pro globální šíření autorských děl funkční nástroj. Na příkladu zkoumaných licencí a českého právního řádu můžeme vidět, že požadavky, které přináší reálné fungování veřejných licencí, a požadavky kladené platným právem jsou v některých případech obtížně slučitelné. Z tohoto důvodu jsou v závěru práce též stručně shrnuta ta ustanovení platné právní úpravy, která jsou z hlediska fungování veřejných licencí problematická, nebo která naopak v českém právu postrádáme.

Tato diplomová práce navazuje na soutěžní práci „Srovnání vybraných veřejných licencí“ odevzdanou v dubnu 2008 v rámci 1. ročníku Studentské vědecké a odborné činnosti pořádaného Právnickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze.

2 Příklady veřejných licencí

Tato práce je primárně věnována licencím CC, nicméně je užitečné poskytnout pro jejich pochopení patřičný kontext v podobě dalších veřejných licencí, zkoumat jejich společné znaky a odlišnosti. Všechny veřejné licence uvedené v této kapitole (zkoumané licence) mají společné to, že jsou k dispozici autorům ve formě standardizovaného textu, který je přístupný na internetu, a že existuje určité nezanedbatelné množství autorských děl, která jsou pod příslušnou licencí veřejnosti zpřístupněna.

2.1 Systém licencí Creative Commons

Cílem projektu Creative Commons je poskytnout vhodný nástroj pro šíření v podstatě jakéhokoli díla podléhajícího autorskoprávní ochraně a zároveň umožnit autorům, kteří licenci poskytují, volbu více či méně restriktivního režimu pro šíření jejich díla.¹ Základní sada licencí Creative Commons (licence CC) obsahuje šest různých licencí, které poskytují práva k autorskému dílu v odstupňovaném rozsahu. Základní parametry každé licence CC jsou dány přítomností nebo naopak absencí licenčních prvků.

2.1.1 Licensní prvky

Licensní prvky jsou podstatná oprávnění nebo naopak omezení nabyvatele licence, která jsou pro danou licenci určující. Přítomností nebo naopak absencí určitého licensního prvku jsou dány její základní parametry a i když mají všechny licence CC společnou základní strukturu, definice pojmu a některá další ustanovení, liší se právě ve stěžejních ustanoveních, která odpovídají jednotlivým licensním prvkům. Systém licencí CC je postaven na kombinaci šesti licensních prvků - dvou oprávnění a čtyř omezení nabyvatele licence. V následující tabulce jsou tyto prvky uvedeny v podobě ikonky a stručné charakteristiky příslušného licensního prvku, což je forma, ve které je obsah licence sdělován běžným uživatelům díla (nabyvatelům licence), kteří zpravidla nečtou celý text licence, ale právě jen tyto základní charakteristiky.²

-
- 1 Srv. internetové stránky Creative Commons, záložky *About* a *History* (dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/about/>> a <<http://wiki.creativecommons.org/History>>), [citováno 7. 04. 2008]).
  - 2 Tyto stručné charakteristiky mají označení *Commons Deed*, což je možno přeložit jako *licensní ujednání v obecném jazyce* – podrobněji k tomuto tématu viz níže v kapitole [2.1.4 Uživatelské vrstvy licencí Creative Commons](#).

Ikonka ³	Označení licenčního prvku	Charakteristika
	sdílení (Share)	právo dílo používat a šířit v původní podobě
	zpracování dovoleno (Remix)	právo vytvářet modifikace díla (dílo upravovat, měnit nebo přetvářet)
	uvedení autora (BY) (Attribution)	povinnost uvést autora nebo zdroj díla
	nekomerční využití (NC) (Noncommercial)	zákaz využívat dílo ke komerčním účelům
	zákaz zpracování (ND) (No Derivatives)	zákaz dílo jakkoli upravovat, měnit nebo přetvářet
	zachování licence (SA) (Share Alike)	povinnost poskytovat dílo vzniklé zpracováním pod stejnou nebo obdobnou licencí

2.1.2 Jednotlivé licence Creative Commons

Kombinací šesti licenčních prvků uvedených v předchozí tabulce vzniká následujících šest licencí CC:

Označení licence ⁴	Licenční prvky		Název licence (odvozený od licenčních prvků, které představují omezení licence)
	oprávnění	omezení	
BY			uvedení autora (Attribution)
BY-SA			uvedení autora-zachování licence (Attribution-Share Alike)
BY-ND			uvedení autora-zákaz zpracování (Attribution-No Derivatives)

3 Ikonky jsou převzaty z přímo z charakteristik jednotlivých licenčních typů CC na internetových stránkách Creative Commons.

4 Označení licence je tvořeno kombinací zkratek pro jednotlivá omezení nabývatele, která příslušná licence obsahuje.

Označení licence	Licenční prvky		Název licence (odvozený od licenčních prvků, které představují omezení licence)
	oprávnění	omezení	
BY-NC			uvedení autora-nekomerční využití (Attribution-Noncommercial)
BY-NC-SA			uvedení autora-nekomerční využití-zachování licence (Attribution-Noncommercial-Share Alike)
BY-NC-ND			uvedení autora-nekomerční využití-zákaz zpracování (Attribution-Noncommercial-No Derivatives)

Kombinací uvedených licenčních prvků existuje samozřejmě více než šest, ale zbývající kombinace nedávají smysl z obsahového hlediska. Licenční prvky **zpracování dovoleno** a **zákaz zpracování** se navzájem přímo vylučují, v licencích obsahujících prvek **zákaz zpracování** pozbývá smyslu použití licenčního prvku **zachování licence**, který omezuje právě poskytování modifikací díla dalším osobám, a licenční prvky **sdílení** a **uvedení** autora jsou natolik zásadní, že jsou společné všem licencím CC. Z hlediska odlišení jednotlivých licencí CC jsou tedy relevantní pouze tři licenční prvky – **zákaz zpracování**, **nekomerční využití** a **zachování licence**. Z této skutečnosti vychází jednoduchý test, který autorovi pomáhá vybrat z nabízených licencí CC tu, která mu nejvíce vyhovuje⁵:

Chcete dovolit komerční využití svého díla?

- Ano
- Ne

Chcete dovolit zpracování svého díla?

- Ano
- Ano, pokud ostatní zachovají licenci
- Ne

Jak už bylo řečeno výše, liší se jednotlivé licence CC pouze přítomností nebo

---

5 Test je umístěn na vstupní internetové stránce věnované licencím CC a kromě uvedených dvou otázek obsahuje ještě třetí dotaz, který poskytovateli pomáhá zvolit příslušnou národní verzi licence nebo obecnou (unported) verzi (viz následující kapitola). Test je dostupný z WWW: <<http://creativecommons.org/licenses/>>, [citováno 12. 7. 2008].

absencí daného licenčního prvku. Díky tomu lze všech šest licencí CC získat z textu licence BY-NC-SA pouhým vypuštěním částí textu, které odpovídají příslušnému licenčnímu prvku. Z tohoto důvodu jsou všechny odkazy v dalších kapitolách směřovány na text obecné (unported) verze licence BY-NC-SA, který je uveden v příloze č. 2. Text licence BY-NC-SA zároveň posloužil jako výchozí pro návrh české verze licencí CC, který je uveden v příloze č. 1. V textu obou příloh jsou vyznačeny ty části textu, které odpovídají licenčním prvkům *zpracování dovoleno* (Remix), *nekomerční využití* (NC), *zákaz zpracování* (ND) a *zachování licence* (SA), aby bylo zřejmé, v kterých pasážích se jednotlivé licence CC od licence BY-NC-SA liší.

2.1.3 Národní verze licencí Creative Commons

Zvláštností licencí CC oproti ostatním zkoumaným licencím je, že Creative Commons podporuje a koordinuje vznik národních verzí licencí CC a následně jednotlivé národní verze licencí CC autorizuje tím, že je uveřejní na svých internetových stránkách. Kromě tzv. obecných (unported) licencí CC, které jsou napsány v angličtině a nejsou vázány na konkrétní právní rád⁶, existuje v současné době 46 národních verzí licencí CC a 9 národních verzí ve fázi příprav.⁷ Národní verze licencí CC nejsou pouhým překladem obecných licencí do příslušného jazyka, nýbrž jsou upraveny podle potřeb národního právního řádu tak, aby v rámci tohoto právního řádu ve výsledku plnily požadovanou funkci, tj. aby všechny národní verze licencí poskytovaly (pokud je to vůbec možné) oprávnění k užití díla ve stejném rozsahu, nebo aby přinejmenším konzistentním způsobem vyjadřovaly jednotlivé licenční prvky.

Při vzniku jednotlivých národních verzí licencí CC, jejich autorizaci a jejich následné aktualizaci (v souvislosti s novou vnitrostátní právní úpravou nebo v případě vydání nové verze licencí CC) spolupracují Creative Commons s partnery v jednotlivých zemích.⁸ V případě České republiky jsou partnery Creative Commons Iuridicum Remedium (jako tzv. *Legal Project Lead*) a Národní knihovna České republiky, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Sdružení nezávislých autorů a Společnost pro Autorské právo a informační technologie (jako tzv. *Affiliates*).⁹ Pro

6 Verze *unported* licencí CC je označována jako *jurisdiction agnostic*, tj. bez vazby na konkrétní právní rád. Ve skutečnosti byly první tři časové verze totožné s národní licencí pro USA a teprve pro verzi 3.0 obecných (unported) licencí CC toto již platí – svr. čl. 8 písm. f) licence BY-NC-SA, který výslově odkazuje na mezinárodní autorskoprávní úmluvy (viz též kapitola [4.6.5 Volba práva](#)).

7 Srv. CC-INT, záložky *Completed Licenses* a *Project Jurisdictions*.

8 Srv. CC-INT a pravidla pro tzv. *Porting Process* (Dostupné z WWW: <http://wiki.creativecommons.org/Worldwide_Overview>, [citováno 12. 7. 2008]).

9 Viz aktuality ze dne 17. 6. 2008 na českých stránkách Creative Commons (Dostupné z WWW: <<http://>

vznik národních verzí licencí CC existuje standardizovaný postup, který je rozdělen do deseti fází¹⁰, přičemž návrh české verze licence BY-NC-SA uvedený v příloze č. 1 posloužil jako výchozí text pro fazu 4, během které vznikl *first draft*. Tato fáze skončila 19. srpna 2008, kdy byl *first draft* poskytnut k veřejnému připomínkování (fáze 6), které bude ukončeno 15. září 2008¹¹. Paralelně probíhá zpětný překlad návrhu do angličtiny a vyhodnocení odchylek oproti obecné (unported) verzi licence BY-NC-SA ze strany Creative Commons.

2.1.4 Uživatelské vrstvy licencí Creative Commons

Jak už bylo řečeno výše, jsou jednotlivé licence CC (stejně jako jejich národní verze) z pohledu běžného autora i běžného uživatele díla, kterému je licence adresována a poskytována, mnohdy nesrozumitelné a z tohoto důvodu jsou obsahové charakteristiky jednotlivých licencí CC k dispozici ve formě ikonek a stručných charakteristik, nazývaných jako *Commons Deed* (ujednání v obecném jazyce). Zároveň se jedná o takovou rovinu zobecnění licenčních podmínek, na které případné dílčí odlišnosti jednotlivých národních verzí licencí CC nehrají roli.

Další důležitou vrstvou je tzv. *Digital Code*. Je napsán v jazyce HTML, v kterém je psán zdrojový kód internetových stránek. V prohlížeči se zobrazí jako logo příslušné licence a text, který informuje o tom, která licence CC se na dílo vztahuje a zároveň slouží jako hypertextový odkaz na *Commons Deed* příslušné licence. Po zobrazení v prohlížeči vypadá standardní *Digital Code* k licenci BY-NC-SA následovně¹²:

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 Unported License](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/).

Podstatné je, že vrstva *Commons Deed* umožňuje v prostředí internetu mechanicky rozlišovat díla, která jsou poskytovány pod některou z licencí CC, a tím pádem i taková

www.creativecommons.cz/, [citováno 4. 7. 2008]).

- 10 Jednotlivé fáze jsou: 1) *Affiliate Institution and Legal and/or Public Project Leads are chosen*, 2) *Project Leads sign a Memorandum of Understanding (MOU) with Creative Commons*, 3) *Internal administration and Timeline*, 4) *Legal Project Lead produces a first draft*, 5) *CCi reviews first draft*, 6) *Public discussion*, 7) *Legal Project Lead produces second draft*, 8) *CCi reviews second draft*, 9) *Project leads finalize licenses and arrange technical requirements*, 10) *Launch of the national version of the licenses* (dostupné z WWW: <http://wiki.creativecommons.org/Worldwide_Overview>), [citováno 4. 8. 2008]).
- 11 Text návrhu je dostupný na internetových stránkách IuRe, kde je možno vkládat komentáře. Dostupné z WWW: <<http://www.bigbrotherawards.cz/cs/creativecommons/>>, [citováno 20. 8. 2008].
- 12 Text, který se zobrazí, je samozřejmě možno upravit, např. blíže specifikovat dílo, na které se licence vztahuje (celá internetová stránka, fotografie, jeden článek).

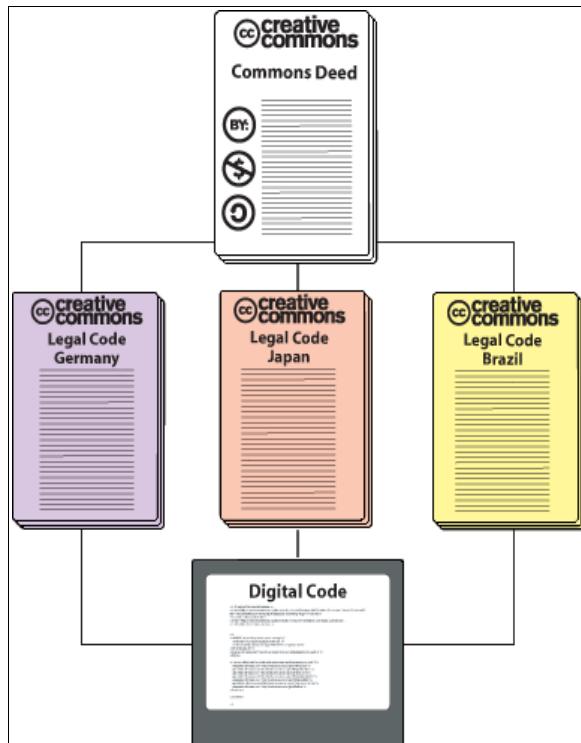
díla aktivně vyhledávat.

Výsledná struktura licencí CC má tedy z pohledu běžného uživatele tři vrstvy a vypadá následovně:¹³

Vrstva **Commons Deed** je určena běžnému uživateli licence a obsahuje základní licenční podmínky pro všechn šest typů licencí formulované pomocí ikonek a v obecném jazyce. Také *Commons Deed* existuje v různých jazycích, a na rozdíl od národních verzí samotných licencí CC (vrstva *Legal Code*) se v tomto případě jedná o překlad bez vazby na národní právní řád.

Vrstva **Legal Code** obsahuje všech šest licencí CC v různých národních verzích. Národní verze se mohou navzájem lišit s ohledem na příslušný právní řád a pojmy, které tento právní řád používá.

Vrstva **Digital Code** je určena pro prostředí internetu. Pro lidského uživatele se zobrazí jako aktivní odkaz na *Commons Deed* příslušné licence (obecnou nebo národní verzi).

2.1.5 Různé časové verze licencí Creative Commons

Kromě jednotlivých národních verzí licencí CC existují také různé časové verze. Po vzoru softwaru jsou tyto verze číslovány vzestupně. První verze 1.0 licencí CC byla zveřejněna v prosinci 2002, verze 2.0 v květnu 2004, verze 2.5, která pouze drobně měnila formulaci licenčního prvku *uvedení autora*, byla zveřejněna v červnu 2005 a stávající verze 3.0 v únoru 2007.¹⁴

Smyslem nových časových verzí je reagovat na problémy, které se objeví v praxi při používání příslušné starší verze. Verze 3.0 licencí CC například reagovala na vznik národních verzí licencí CC tím, že poprvé odlišila obecnou (unported) licenci a národní

13 Diagram znázorňující jednotlivé vrstvy je převzat z CC-INT.

14 Přehled starších časových verzí licencí CC je uveden mj. na stránkách Creative Commons, které shrnují diskusi okolo změn, které se oproti starším verzím objevily ve verzi 3.0 licencí CC (Dostupné z WWW: <http://wiki.creativecommons.org/Version_3>, [citováno 12. 7. 2008]) a samotné zveřejnění verze 3.0 je předmětem aktuality *Version 3.0 Launched* ze dne 23. února 2007 (Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/weblog/entry/7249>>, [citováno 12. 7. 2008]).

licenci pro Spojené státy americké, což umožnilo zohlednit v obecné (unported) verzi licencí CC některé instituty, které americké autorské právo (copyright) nezná, a zároveň přizpůsobit jejich jazyk mezinárodním autorskoprávním úmluvám.

Jednotlivé časové verze licencí CC jsou dostupné na internetových stránkách, jejichž adresa se od internetových stránek, na nichž je umístěna aktuální verze příslušné licence, liší pouze číselným označením. Například verze **3.0** obecné (unported) licence BY-NC-SA je dostupná z adresy: <<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode>>, zatímco starší verze licence BY-NC-SA jsou dostupné z adresy, která vznikne nahrazením číselného označení **3.0**, číselným označením **1.0**, **2.0**, respektive **2.5**. Totéž pravidlo platí i pro časové verze národních licencí CC, ovšem s tím rozdílem, že pro jednotlivé jurisdikce nemusí vždy existovat všechny časové verze. Současný stav (srpen 2008) je většinou takový, že existují národní verze 2.0 nebo 2.5 a na verzi 3.0 se pracuje.¹⁵

2.2 Licence GNU

Projekt GNU zahájil v roce 1983 programátor Richard Stallman, jehož cílem bylo vytvořit kompletní operační systém šířený pod *svobodnou* licencí. Označení GNU vzniklo jako rekurzivní zkratka negativního vymezení autorů projektu vůči proprietárnímu operačnímu systému UNIX ze sloganu *GNU's Not Unix* (GNU Není Unix). Označení GNU je zároveň používáno pro souhrn softwaru, který poskytuje a dodává Free Software Foundation.¹⁶ V rámci projektu GNU vznikly kromě softwaru též licence GPL a FDL, na které autoři licencí CC vědomě navazují.¹⁷

2.2.1 Licence GPL

Licence GPL, jejíž úplné označení je *GNU General Public License* (obecná veřejná licence GNU), je ze zkoumaných licencí nejstarší. Jedná se o licenci určenou pro tzv. *free software*, v českém prostředí označovaný jako *svobodný* nebo též *volný* software. Licence GPL existuje ve třech verzích, původní verze 1 této licence byla uveřejněna v únoru 1989 (GPL-1), verze 2 je z června 1991 (GPL-2) a nejnovější verze 3 je z června 2007 (GPL-3). Pro potřeby této práce a srovnání s ostatními zkoumanými licencemi je výchozí verze 2 licence GPL¹⁸, protože je z uvedených tří verzí nejvíce

15 Srv. jednotlivé národní licence na které odkazují stránky CC-INT a konkrétně BY-NC-SA_DE.

16 Srv. články GNU-1 a GNU-2.

17 Srv. internetové stránky Creative Commons, záložku *History*, čtvrtý odstavec (dostupné z WWW: <<http://wiki.creativecommons.org/History>>), [citováno 7. 04. 2008]).

18 Verze 2 licence GPL tvoří přílohu č. 3 k této práci.

používaná a také proto, že této verze licence GPL se týká dostupná judikatura (viz kapitola 4.8.1. Judikát LG München a další spory).

Smyslem licence GPL je poskytnout nabyvateli k danému softwaru následující oprávnění¹⁹:

- Oprávnění software spouštět bez omezení účelu.
- Oprávnění software dále šířit.
- Oprávnění zkoumat software i jeho jednotlivé komponenty.
- Oprávnění vytvářet modifikace softwaru a takto vzniklý software spouštět a šířit.

Prvá dvě oprávnění jsou jinou variantou licenčního prvku *sdílení* obsaženého v licencích CC a zbývající dvě oprávnění odpovídají prvku *zpracování dovoleno*. Kromě uvedených oprávnění tvoří kostru licence GPL soustava omezení, na jejichž dodržení je poskytnutí licence vázáno. Za klíčová omezení nabyvatele lze označit zejména následující:

- Povinnost šířit software za podmínek licence GPL a spolu s plným zněním licence GPL v anglickém originále.
- Povinnost poskytovat oprávnění k softwaru vzniklému modifikaci výhradně na základě licence GPL.
- Povinnost šířit spolu se softwarem a jeho modifikacemi též zdrojový kód²⁰ v elektronické podobě.

První uvedené omezení upřesňuje (a omezuje) licenční prvek *sdílení*. Free Software Foundation, která disponuje majetkovými právy k licenci GPL, sice dovoluje, aby vznikaly překlady licence GPL²¹, nicméně tyto překlady slouží pouze pro informaci

19 I když autoři projektu GNU na svých internetových stránkách i v preambuli licence GPL hovoří o *svobodách*, nikoli o *oprávněních*, nejedná se o abstraktní svobody (jakou je např. svoboda umělecké tvorby), ale o konkrétní práva, která prostřednictvím licence GPL získávají jednotliví nabyvatelé. Proto dále hovořím o oprávněních nebo o právech, nikoli o svobodách.

20 Zdrojovým kódem se rozumí text programu napsaný v programovacím jazyce, tj. ve formátu, který je schopen číst a upravovat člověk-programátor. Běžně prodávaný software, jehož poskytovatel chrání své know-how, totiž obsahuje pouze strojový kód programu, který na rozdíl od zdrojového kódu umožňuje program pouze spustit, ale ne studovat a upravovat. To platí i pro tzv. *freeware*, což je software, který je k dispozici zdarma, ale na rozdíl od free softwaru je dovoleno (a možno) ho pouze spouštět, nikoli upravovat. Srv. *Wikipédie: Otevřená encyklopédie: Zdrojový kód* [online]. c2008 [citováno 2. 7. 2008]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Zdrojov%C3%BD_k%C3%B3d&oldid=2734451> nebo definice open-sourcového softwaru na internetových stránkách Open Source Initiative (Dostupné z WWW: <<http://www.opensource.org/docs/definition.php>>, [citováno 3. 7. 2008]).

21 Překlady licencí Free Software Foundation eviduje a odkazuje na ně na svých internetových stránkách (viz. *Free Software Foundation: Licenses: Information about unofficial translations* [online]).

a nejsou závazné. Existence jediného autentického (anglického) textu licence je odůvodňována právní jistotou, kterou by paralelní existence různých jazykových verzí licence mohla ohrozit – podrobněji k tomuto tématu viz dále v kapitole [4.5.3 Zachování licence \(Share Alike\)](#).

Druhé uvedené omezení odpovídá licenčnímu prvku ***zachování licence***, přičemž poskytování licence k modifikacím softwaru je, stejně jako jeho šíření, vázáno na autentickou (anglickou) verzi licence GPL.

Poslední omezení je vyjádřením licenčního prvku ***open source***, který je charakteristický pro licenci GPL a vůbec pro všechny licence používané pro free software, což je také důvod, proč tyto licence bývají obecně označovány jako *open-sourcové*.²² Zároveň se jedná o podstatnou odlišnost licence GPL od licencí CC, které licenční prvek ***open source*** vůbec nevyužívají, čímž je nepřímo naznačeno, že pro poskytování licence k free softwaru nejsou vhodné. Namísto zahrnutí open-sourcové licence do svého systému licencí doporučuje Creative Commons licenci GPL²³ jako vhodnou veřejnou licenci pro software a poskytuje k licenci GPL *Commons Deed* a *Digital Code* podobným způsobem jako k vlastním licencím. Důvod, proč systém licencí CC s licenčním prvkem ***open source*** nepracuje, je zřejmě historický. Pod ochranou licence GPL se za dobu její existence nashromáždilo velké množství kvalitního softwaru, na který lze díky licenčnímu prvku ***zachování licence*** navazovat (vytvářením modifikací) pouze pod licencí GPL.

Budeme-li srovnávat pouze licenční prvky, lze licenci GPL ve vztahu k licencím CC považovat za speciální případ licence BY-SA, která navíc obsahuje licenční prvek ***open source***. Je ovšem potřeba si uvědomit, že takto jednoduše vypadá srovnání jenom na obecné rovině, konkrétní obsah příslušného licenčního prvku se u licencí CC a u licence GPL může lišit²⁴, stejně jako se mohou lišit některá další ustanovení, která jdou nad rámec licenčních prvků, ale mohou být v konkrétním případě podstatná²⁵.

Dostupné z WWW: <<http://www.fsf.org/licensing/licenses/translations.html>>, [citováno 3. 7. 2008]].

22 Petr Otevřel ve svém článku uvádí, že open-sourcových licencí existuje více než 100, přičemž právě licence GPL je neznámější a nejpoužívanější (srv. OTE-2). Velké množství konkrétních open-sourcových licencí uvádí na svých internetových stránkách Free Software Foundation, přičemž jsou tyto licence zároveň roztríďeny na kompatibilní a nekompatibilní s licencí GPL, respektive s jejími jednotlivými verzemi (Dostupné z WWW: <<http://www.fsf.org/licensing/licenses/>>, [citováno 3. 7. 2008]]).

23 Spolu s licencemi GNU/LGPL a BSD.

24 Např. u licenčního prvku ***zachování licence*** spočívá odlišnost v tom, že u licencí CC umožňuje kombinovat národní verze jednotlivých licencí.

25 Například různě formulovaná rozvazující podmínka pro ukončení licence.

2.2.2 Licence FDL

Úplné označení licence FDL je *GNU Free Documentation License* (licence GNU pro svobodnou dokumentaci). Jedná se o licenci, která byla původně určena pro textovou dokumentaci k softwaru poskytovanému pod licencí GPL, začala být ovšem využívána i k licencování jiných autorských textů, např. příspěvků otevřené internetové encyklopédie Wikipedie²⁶. Licence FDL existuje ve dvou verzích, původní verze 1.1 byla uveřejněna v březnu 2000 (FDL-1), novější verze 1.2, ze které budu pro potřeby této práce vycházet a jejíž text je uveden v příloze č. 4, byla zveřejněna v listopadu 2002 (FDL-2).

Strukturou oprávnění a omezení se licence FDL v mnohém podobá licenci GPL. Zásadní odlišnosti jsou následující:

- Licence FDL neobsahuje licenční prvek ***open source***.
- Licence FDL obsahuje navíc podrobná pravidla pro nakládání s doprovodnými údaji, které nejsou součástí samotného dokumentu, jako jsou údaje o autorovi, název díla, historie jeho vzniku, věnování, poděkování atd.
- Licence FDL obsahuje navíc pravidla pro případnou publikaci dokumentu v tištěné podobě, mj. stanoví povinnost šířit spolu s tištěným dokumentem také jeho elektronickou podobu, pokud nabývatele dokument vydá nebo jinak šíří v rozsahu větším než 100 kusů.

Licenční prvek ***open source*** nemá v případě textového dokumentu smysl, neboť dílo samo je – na rozdíl od kódu softwaru – vyjádřeno v přirozeném jazyce nebo alespoň zachyceno v kódu, který zobrazení v přirozeném jazyce umožňuje (např. pokud půjde o elektronický textový dokument).

Podrobná pravidla pro doprovodné údaje lze považovat za podrobnou (a také více omezující) variantu licenčního prvku ***uvedení autora***. Pokud se ovšem uvedená pravidla vztáhnou na dokument, na kterém se v průběhu jeho existence autorský podílelo větší množství autorů, může být důsledná aplikace uvedených pravidel obtížná a ve svém důsledku jít na úkor srozumitelnosti.

Poslední výše uvedený rozdíl mezi licencemi GPL a FDL by mohl být označen za samostatný licenční prvek a nazýván např. ***electronic source***. Tento licenční prvek je v případě licence GPL zahrnut do licenčního prvku ***open source***, který požaduje nejen

26 Odkaz na licenci FDL je uveden v zápatí každého článku Wikipedie, obsáhlý komentář k právním aspektům obsahu této encyklopédie je uveden na speciální stránce Wikipedie, která sama není encyklopedickým heslem. Dostupné z WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Wikipedie:Autorské_právo [citováno 2. 07. 2008].

zpřístupnění zdrojového kódu, ale i jeho zpřístupnění v elektronické podobě. Ve vztahu k ostatním autorským dílům postupně ztrácí na důležitosti, protože většina děl chráněných veřejnými licencemi je beztak primárně šířena v elektronické podobě a jiné rozmnoženiny (např. tiskové) vznikají až následně, často až u koncového uživatele. Nejspíš právě z tohoto důvodu neobsahují licence CC ani slabší licenční prvek *electronic source*.

Ve vztahu k licencím CC je licence FDL opět speciálním případem licence BY-SA. Rozdíly jsou v tomto případě opravdu spíše kosmetické a Creative Commons a Free Software Foundation vědomě usilují o to, aby se obě licence svým obsahem přiblížily natolik, aby v budoucnu licenční prvek *share alike* obou licencí umožňoval obě licence kombinovat, tj. používat pro modifikace díla chráněných licencí BY-SA licenci FDL a obráceně. To by mimo jiné umožnilo navzájem tvůrčím způsobem kombinovat díla, která jsou nyní doslova „uzamčena“ v jednom z obou licenčních systémů a z tohoto důvodu je kombinovat nelze.

2.3 Licence Creative Archive

Licence Creative Archive (licence CA) byla vytvořena v dubnu 2005 skupinou britských veřejnoprávních institucí (Creative Archive Group²⁷), které se rozhodly poskytnout pod touto licencí některá díla, kterými jako nositelé práv disponují. Jednalo se o pilotní projekt, který skončil v říjnu 2006 a v současné době členové Creative Archive Group vyhodnocují dopad celé akce. V mezidobí ovšem začaly licenci CA používat některé další instituce, např. organizace Education Digital, která provozuje doménu Teachers' TV, na níž jsou k dispozici různé výukové materiály, a k dalšímu poskytování licence CA se zavázali i ti, kdo budou dále šířit díla získaná v době trvání pilotního projektu. Členové Creative Archive Group tedy momentálně díla pod touto licencí neposkytují, a i když licence CA jako taková a díla zpřístupněná v průběhu pilotního projektu žijí dál vlastním životem, je další využití licence k původnímu účelu momentálně nejisté.

Přesto si licence CA zaslouží pozornost, a to hned z několika důvodů. Jednak nad rámec licencí CC, z kterých vychází²⁸, využívá další omezující licenční prvky a reprezentuje tak zdrženlivý přístup veřejnoprávních institucí k šíření a sdílení autorských děl. Zároveň se svým charakterem více než ostatní zkoumané licence blíží

27 Skupinu založily BBC, Channel 4, Open University a British Film Institute.

28 Srv. odpověď na otázku *How does the Creative Archive Licence differ from the Creative Commons Licence?* uvedenou v FAQ na stránkách BBC věnovaných licenci CA. (Dostupné z WWW: <http://creativecommonsarchive.bbc.co.uk/archives/what_is_the_licence/licence_faqs/>, [citováno 17. 7. 2008]).

spotřebitelské smlouvě (viz dále kapitola [4.1.7 Spotřebitelská smlouva](#)), protože jejími poskytovateli jsou především velké instituce a jejími nabyvateli také soukromé osoby. Analýza uvedených odlišností je jistě užitečná, protože debatě o vhodnosti licencí CC pro zpřístupňování archivů, kterými disponují veřejnoprávní instituce, se nejspíš nevyhneme ani v České republice.

Z licenčních prvků, které tvoří systém licencí CC, obsahuje licence CA licenční prvky *sdílení*, *uvedení autora*, *nekomerční využití* a *zachování licence*, přičemž licenční prvek *nekomerční využití* je formulován v porovnání s licencemi CC restriktivněji – viz kapitola [4.5.4 Nekomerční využití \(Non-Commercial\)](#). Nové (omezující) licenční prvky, které licence CA zavádí, jsou dva – *omezení teritoria* (UK) a *vyloučení podpory* (No-Endorsement). Licenční prvek *omezení teritoria* stanoví v případě licence CA, že oprávnění k šíření díla je omezeno na území UK, tj. Spojeného království Velké Británie a Severního Irska. Licenční prvek *vyloučení podpory* zakazuje jakékoli užití díla, z kterého by přímo nebo nepřímo vyplývalo, že autor uživatele a jeho způsob využití díla podporuje nebo schvaluje, nebo které by mohlo ohrozit dobrou pověst autora. Podobné ustanovení v licencích CC původně zcela chybělo, ovšem bylo částečně doplněno do verze 3.0 jako součást licenčního prvku *uvedení autora*, s kterým věcně souvisí.²⁹

---

29 Podnět k tomuto doplnění nevzešel z licence CA, nýbrž ze snahy přizpůsobit licence CC požadavkům projektu Open Course Ware (OCW), v rámci něhož vzniklo na MIT (Massachusetts Institute of Technology) a později na mnoha dalších vzdělávacích institucích velké množství výukových materiálů v digitální podobě, pro jejichž poskytování tyto instituce požadovaly (podobně jako BBC) výslovou záruku odpovídající licenčnímu prvku *vyloučení podpory*.

3 Definice veřejné licence

Již v úvodu bylo řečeno, že platné české právo pojmem veřejná licence nezná. Cílem této části práce je prozkoumat základní společné znaky zkoumaných licencí a dospět tak k definici veřejné licence nebo alespoň k vymezení mantinelů, ve kterých by se tato definice mohla pohybovat. Pro srovnání jsou prezentovány pojmové znaky veřejných licencí, které vyplývají z platné německé právní úpravy a definice svobodné licence.

Při vymezení pojmu veřejná licence nelze než vycházet z terminologie platného českého práva, v daném případě zejména autorského zákona, nicméně by mohlo být omezující při tomto vymezení platnou právní úpravu ve všem respektovat, určující je text zkoumaných licencí a jejich smysl.

3.1 Společné znaky zkoumaných licencí

Smyslem zkoumaných licencí je poskytnout nástroj pro legální a přitom jednoduché šíření³⁰ díla (v původní nebo pozměněné podobě) a jeho užívání dalšími osobami za podmínek, které autor stanoví. Licence CC, stejně jako ostatní zkoumané licence, jsou autorům k dispozici v podobě standardizovaného textu a jejich použití v praxi vypadá tak, že autor asociouje text příslušné veřejné licence s dílem, které hodlá za podmínek této licence poskytnout. Děje se tak zpravidla připojením plného textu veřejné licence k dílu nebo připojením odkazu na text licence, který může být slovní, elektronický, mít formu loga nebo uvedené prostředky kombinuje. Tímto způsobem autor projeví svůj souhlas s tím, aby další osoby užívaly jeho autorské dílo v souladu s podmínkami licence a zároveň projevuje svoji vůli, aby takové užití díla bylo po právu. Tuto úvahu lze uzavřít zdánlivě triviálním konstatováním, že **účel, který autor použitím veřejné licence sleduje, je poskytovat licenci**, tj. oprávnění k užití určitého díla.

Veřejná licence je vždy nevýhradní. Tento fakt vyplývá už ze samotné skutečnosti, že autor poskytuje tutéž licenci více nabyvatelům. Zkoumané licence nevýhradnost výslově uvádějí nebo alespoň zmiňují oprávnění autora poskytovat k dílu paralelně i další licence, například licenci, která opravňuje ke způsobu užití díla, na který se příslušná zkoumaná licence nevztahuje.³¹ Z nevýhradnosti veřejné licence dále vyplývá,

30 Záměrně je na tomto místě použit obecný pojem „šíření“, který není zatížen konkrétním významem ve smyslu autorského zákona - viz kapitolu [Přehled použitých definic a zkratek](#) v úvodu práce.

31 Text licence GPL-2 např. nabyvatele v čl. 10 vyzývá, aby v případě užití díla, které jde nad rámec příslušné licence, požádal o svolení autora. U licencí CC obsahujících prvek **nekomerční využití** je komerční využití díla (logicky) vázáno na speciální licenci (srv. BY-NC-SA: čl. 4 odst. c) v kombinaci s čl. 7 písm. b).

že není vyloučeno, aby autor poskytoval k témuž dílu paralelně více veřejných licencí. Autor tím může dát nabyvateli na výběr mezi různými licenčními podmínkami³², popřípadě v průběhu času přejít na novější verzi (nebo v případě licencí CC na jinou jazykovou verzi) příslušné veřejné licence, aniž by tím bylo dotčeno další poskytování původní verze licence.

Nyní je potřeba se zamyslet nad charakteristikami, které odlišují zkoumané licence od jiných nevýhradních licencí. Nejedná se o jedinou charakteristiku, kterou by šlo snadno uchopit a pojmenovat, ale spíš o soubor charakteristik, které se vzájemně doplňují a teprve v souhrnu utvářejí *veřejnost* jednotlivých zkoumaných licencí. Ve zkoumaných licencích se v různých obměnách opakují následující charakteristiky, které se zdají pro veřejnost těchto licencí zásadní:

- A. licence je poskytována neurčitému okruhu osob
- B. licence je poskytována po celou dobu ochrany díla
- C. licenci získá automaticky každý, kdo dílo v souladu s licencí užívá
- D. nabyvatelé licence jsou oprávněni dílo dále šířit
- E. licence je nabízena bezúplatně

3.1.1 Neurčitý okruh nabyvatelů licence

Okruh osob, kterým je licence adresována, je zpravidla neurčitý v nejširším smyslu slova. Tak je tomu v případě licencí CC, GPL a FDL, podle kterých nabyvatelem licence může být každý, tj. každá fyzická i právnická osoba.³³ O licenci poskytovanou neurčitému okruhu osob půjde ovšem i v případě, kdy okruh potenciálních nabyvatelů bude sice neurčitý, ale nějakým způsobem předem omezený. To je případ licence Creative Archive, v níž je okruh adresátů licence podstatně omezen hned dvěma způsoby – přímo tím, že licence je adresována pouze privátním osobám a vzdělávacím zařízením, a nepřímo tím, že užití díla na základě této licence je limitováno na území Velké Británie.³⁴

Neurčitý okruh adresátů mohou mít ovšem i čistě komerční licence, kde je adresátem každý, kdo je ochoten za licenci zaplatit. Specifikem zkoumaných licencí je,

32 V rámci systému licencí CC má například z věcného hlediska smysl poskytovat dílo paralelně pod licencemi BY-ND a BY-NC-SA.

33 Popř. jiný subjekt, který má právní subjektivitu.

34 Hranice mezi veřejnou licencí adresovanou komukoli a veřejnou licencí co do okruhu adresátů omezenou mohou přitom být v konkrétním případě neostré – například všechny licence CC obsahující prvek *nekomerční využití* jsou sice adresovány všem fyzickým i právnickým osobám, de facto je ovšem jejich využití obchodními subjekty vyloučeno.

že neurčitost se nevztahuje pouze na okruh osob, kterým je licence autorem nabízena (adresátů licence), ale týká se také okruhu osob, které dílo v souladu s licencí užívají, tj. nabyvatelů licence. Na této neurčitosti se spolupodílejí ostatní uvedené charakteristiky. Okruh osob, kterým je dílo fakticky k dispozici, se postupem času zvětšuje díky tomu, že každý nabyvatel licence je oprávněn dílo dále šířit (charakteristika D). Díky možnosti získat licenci konkludentně projeveným souhlasem se tyto osoby mohou stát nabyvateli licence, aniž by se o tom autor měl šanci dozvědět (charakteristika C). Aby se takto konkludentně mohli nabyvateli licence stát, musí i v okamžiku, kdy dílo fakticky získají, trvat autorova nabídka licencii poskytnout (charakteristika B). Neurčitost celkového počtu nabyvatelů licence je dále podmíněna bezúplatností licence (charakteristika E), protože v případě úplaty by autor měl možnost (z daňového, veřejnoprávního hlediska i povinnost) úplaty evidovat, a tím pádem by měl, podobně jako je tomu v případě komerčních licencí, minimálně přehled o počtu nabyvatelů licence.

3.1.2 Oprávnění dílo šířit

Oprávnění dílo dále šířit získává (v rozsahu daném příslušnou licencí – viz kapitola [4.4.1 Sdílení \(Share\)](#) níže) každý nabyvatel zkoumaných licencí. Lze si představit bezúplatnou licenci, kterou autor poskytuje neomezenému okruhu osob, ale která bude vázána na získání díla přímo od autora z jediného zdroje, například stažením z internetových stránek autora.³⁵ Nabyvatelem této licence už nebude každý, kdo dílo v souladu s licencí užívá (charakteristika C), ale pouze ten, kdo dílo v souladu s licencí získal a užívá. Už samotné efektivní rozlišení oprávněných a neoprávněných uživatelů je za této situace problematické. Ještě problematičtější je v tomto případě požadavek, aby licence byla poskytována po celou dobu ochrany díla (charakteristika B). Může se stát, že s fyzickým poskytováním díla vzniknou autorovi dodatečné náklady a z poskytování licence se rázem stane služba, kterou nelze od autora bez náležitého protiplnění spravedlivě požadovat³⁶. Závazek poskytovat dílo spolu s licencí bezúplatně po celou

35 Takovou licenci poskytovala například hudební skupina Radiohead ke svému albu In Rainbows, v daném případě šlo ovšem spíš o pokus obejít hudební nakladatelství než o snahu poskytnout dílo bezúplatně, protože skupina Radiohead zároveň vyzývala posluchače, aby formou daru přispěli na vznik alba, a poskytování alba touto cestou ukončila, když tuto možnost posluchači nevyužívali v dostatečném rozsahu. (viz <<http://www.inrainbows.com/>>, [citováno 18. 7. 2008]).

36 V případě licence CA jsou jedním z důvodů pro její omezení na teritorium Velké Británie právě zvýšené náklady na distribuci, které by rozšířením licence na zahraniční uživatele vznikly (sr. odpověď na otázku *Why is the Creative Archive Licence restricted to the UK?* uvedenou v FAQ na stránkách BBC věnovaných licenci CA, dostupnou z WWW: <http://creativearchive.bbc.co.uk/archives/what_is_the_licence/licence_faqs/>, [citováno 17. 7. 2008]).

dobu ochrany by kvůli tomu nejspíš nebyl vymahatelný. Autor by takovou situaci sice mohl řešit zpoplatněním fyzického poskytování díla, což některé zkoumané licence nevylučuje (srv. GPL-2, preambule a čl. 1), ale v kombinaci s monopolem na poskytování díla by to v důsledku znamenalo, že licence *de facto* přestala být bezúplatná - dílo by se dostalo do stejné pozice jako komerčně šířená díla, u kterých také koncový uživatel nemá možnosti odlišit odměnu za poskytnutí licence od nákladů na distribuci a provize pro distributora.

I kdyby distribuce díla zůstala po celou dobu ochrany díla bezúplatná, je monopol na poskytování díla nebo omezení počtu osob, které jsou k šíření díla oprávněny, v rozporu s cílem zkoumaných licencí, kterým je samotné legální šíření díla. Pokud autor šíření nedovolí, sleduje patrně jiný cíl (např. reklamu, zvýšení návštěvnosti stránek) a licenci, kterou k tomu používá, nelze považovat za veřejnou. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že ze zkoumaných licencí se pouze dvě z licencí CC (BY-ND a BY-NC-ND) omezují na oprávnění dílo šířit (licenční prvek *sdílení*), zatímco zbývající umožňují nabyvateli licence dílo nejenom šířit, ale též vytvářet modifikace díla a dále šířit tyto modifikace. Umožnit tvůrčí zpracování je ostatně další z cílů, který (alespoň některé) veřejné licence sledují.

Uvedené úvahy lze shrnout konstatováním, že oprávnění všech nabyvatelů licence dílo dále šířit je pro veřejné licence klíčové, neboť přispívá k naplnění smyslu veřejné licence, kterým je faktické a nikoli jenom hypotetické poskytování licencí neomezenému okruhu osob, tj. které umožňuje, aby se dostupnost díla samovolně přizpůsobila tomu, jaký je o ně zájem, a nebyla vázána na aktivitu ze strany autora.³⁷

3.1.3 Závazek poskytovat licenci třetím osobám

Závazek poskytovat licenci třetím osobám, které dílo získaly od nabyvatele licence v rámci jeho oprávnění dílo šířit, obsahuje explicitně všechny zkoumané licence. Charakter tohoto závazku je z pohledu českého práva sporný (viz níže kapitola [4.2 Poskytování licence odvozeným nabyvatelům díla](#)), nicméně pro fungování institutu veřejných licencí zcela klíčový. Skutečnost, že tento závazek trvá po celou dobu ochrany díla, zpravidla není v licenci explicitně uveden, ale vyplývá z kontextu. Explicitně bývá naopak uvedeno, že licence je poskytována konkrétnímu uživateli *na*

---

³⁷ To neznamená, že reálně nemůže nastat situace, kdy některé méně oblíbené dílo bude fakticky šířeno pod veřejnou licencí pouze autorem a kdy nezájem o ně bude tak veliký, že v okamžiku, kdy autor distribuci díla ukončí, nebude existovat žádné veřejně dostupné rozmnoženiny díla. Veřejná licence ovšem umožňuje, aby takové dílo „vstalo z mrty“ z jediné rozmnoženiny, kterou někdo objeví o mnoho let později a dá jí patřičnou publicitu.

celou dobu ochrany, popřípadě *bez časového omezení*. Závazek poskytovat licenci po celou dobu ochrany je ovšem širší, protože dokud trvá, není podstatné, jestli jednotlivá licence byla poskytnuta na celou dobu ochrany nebo jestli je poskytována při každém užití díla znova. Trvání uvedeného závazku po skončení doby ochrany nemá smysl, protože autor v té době již nedisponuje výlučnými majetkovými právy k dílu, která ho opravňují licenci poskytnout. Fakt, že závazek autora licenci poskytovat má trvat po celou dobu ochrany díla, vyplývá z účelu licence, kterým je poskytnout rovnocenné postavení všem osobám, které dílo na základě veřejné licence užívají. Toho lze docílit jedině tak, že *pozdější nabyvatelé licence získávají licenci přímo od autora, nikoli zprostředkovaně od osob (dřívějších nabyvatelů licence)*, které jím dílo fakticky poskytli v rámci svého oprávnění dílo šířit.

Smyslem veřejné licence je, aby se potenciální všudypřítomnost, která je charakteristická pro dílo jako takové (hovoří se o tzv. *potenciální ubiquitě* nehmotného statku³⁸), vztahovala i na autorovu nabídku poskytnout k dílu licenci.³⁹ Díky tomu mají zkoumané licence dvojí charakter – kromě licenčních podmínek konkrétní licence, kterou autor poskytuje konkrétnímu uživateli díla, vyjadřují cosi jako autorskoprávní status díla a jeho „příslušnost“ do množiny autorských děl chráněných danou licencí. Tuto dvojakost lze interpretovat tak, že obecný závazek licenci poskytovat, potažmo status díla, vzniká teprve v okamžiku, kdy je konkrétní licence (která tento závazek též obsahuje), fakticky poskytnuta alespoň jednomu nabyvateli. Nicméně charakter veřejné licence a realitu jejího fungování lépe vystihuje opačné pořadí, kdy *jednostranný závazek licenci poskytovat předchází poskytování jednotlivých licencí a existuje nezávisle na tom, jestli konkrétní licence konkrétním nabyvatelům vzniknou nebo ne*. Tato nezávislost obecného závazku licenci poskytovat a konkrétních licencí vyplývá i z faktu, že všechny zkoumané licence stanoví jako sankci zánik licence konkrétnímu uživateli, pokud poruší licenční podmínky, aniž by tím byl dotčen autorův závazek licenci dále poskytovat. Uvedený závazek autora se svým charakterem blíží zákonným

38 Kučera k tomu uvádí: *Je-li nehmotný statek vyjádřen způsobem vnímatelným lidskými smysly, může být užíván všude, aniž by bylo potřeba přemísťovat hmotný předmět, v tomto smyslu je jeho poloha neomezená [...] Tato vlastnost se označuje jako tzv. potenciální ubiquita nehmotného statku*. In: KUČ, str. 282.

Z filozofického hlediska by se dalo diskutovat o tom, jestli jsou nehmotné statky potenciálně všudypřítomné opravdu až tehdy, když jsou „vyjádřeny způsobem vnímatelným lidskými smysly“, nebo už předtím, z hlediska práva ovšem tato debata nemá smysl, protože pro právní pojetí vzniku autorství je zpravidla podstatný právě okamžik, kdy se nehmotný statek (poprvé!?) „zhmotní“, např. jako zvuková vlna (srv. § 9 odst. 1 AutZ).

39 Realizací tohoto přání je povinnost vhodným způsobem asociovat dílo s licencí.

licencím, které rovněž existují (trvají) bez ohledu na to, zda je někdo využívá nebo ne.⁴⁰

3.1.4 Možnost získat licenci konkludentně

Možnost získat licenci konkludentně pouhým užíváním díla v souladu s licencí úzce souvisí s výše uvedeným obecným závazkem autora licenci poskytovat. Pokud by nabytí licence bylo vázáno na nějaký formální akt, bylo by to opět v rozporu s cílem, který autor použitím veřejné licence sleduje. Byť i jen minimální administrativní zátěž spojená s uzavíráním jednotlivých licenčních smluv by autora, který poskytuje licenci bezúplatně (charakteristika E) potencionálně neomezenému okruhu osob (charakteristiky A a B), mohla od poskytnutí licence odradit, a fakticky tak omezit jeho svobodnou volbu. Konkludentní vznik licence zároveň umožňuje oddělit poskytování díla, ke kterému je oprávněn každý nabyvatel licence, od poskytování licence, kterou poskytuje přímo autor, aniž by tím bylo ohroženo právní postavení osob, které dílo získají zprostředkováně od jiné osoby než od autora. Od okamžiku získání licence, tj. tehdy, když adresát licence začne dílo v souladu s licencí užívat, je jeho postavení z právního hlediska nezávislé na způsobu, kterým k němu dílo doputovalo.

Konkludentně projevený souhlas má charakter fikce, protože akceptace licence se předpokládá i u osob, které dílo v souladu s licencí užívají, aniž by to věděly. V tomto ohledu se veřejná licence opět velmi blíží charakteru zákonné licenci, kde neznalost není překážkou k jejímu oprávněnému využití.

3.1.5 Bezúplatnost

Bezúplatnost je společným znakem všech zkoumaných licencí. Licence CC, GPL a FDL jsou poskytovány bezúplatně v tom smyslu, že jejich poskytnutí není vázáno na žádnou platbu ani jiné přímé majetkové plnění, které by nabyvatel licence poskytoval autorovi. Tím není vyloučeno, že autorovi poskytováním licence vzniká prospěch (viz kapitola [4.1.4 Bezúplatnost licence](#) níže), ale nepůjde o úplatu v obvyklém smyslu a získání licence konkrétním nabyvatelem není na prospěch, který autor eventuálně získá, vázáno. Odlišná je bezúplatnost licence CA. Licence CA jako taková je bezúplatná, nicméně její poskytování je vázáno na teritorium Velké Británie právě z důvodu, že veřejnoprávní instituce, které licenci poskytují, jsou jako poskytovatelé veřejných služeb přímo nebo nepřímo financovány z prostředků obyvatel Velké Británie.⁴¹

---

40 Na rozdíl od zákonných licencí ovšem nemá, alespoň v platném českém právu, tato konstrukce zákonný podklad – viz zejména kapitola [4.3. Poskytnutí licence jednostranným úkonem](#)).

41 Srv. odpověď na otázku *Why is the Creative Archive Licence restricted to the UK?* uvedenou v FAQ na

Otázkou je, jestli je správné bezúplatnost zkoumaných licencí zobecnit a prohlásit ji za charakteristický (pojmový) znak veřejných licencí. V kontextu ostatních výše uvedených charakteristik je na tuto otázku třeba odpovědět kladně. Teprve bezúplatnost licence fakticky umožňuje samovolné šíření díla, které není spojeno s další administrativou. Tato administrativní překážka by nabyla absurdních rozměrů zejména v případě modifikací díla, jejichž vytváření většina zkoumaných licencí umožňuje, protože nabyvatel v případě modifikací díla získává licenci od všech autorů, kteří se na vzniku dané modifikace podíleli. Úplatnost licence by v důsledku znamenala, že s každou další modifikací díla by klesala jeho šířitelnost, což je zcela v rozporu s primárním cílem veřejných licencí, kterým je právě šíření díla a (ve většině případů) umožnění jeho tvůrčího zpracování. Dalším důvodem, proč je úplatnost licence v rozporu s účelem, ke kterému veřejné licence slouží, je fakt, že náklady na poskytování úplatných licencí mohou být příliš veliké v porovnání s hodnotou díla.⁴²

3.1.6 Shrnutí

Veřejnou licenci lze po shrnutí výše uvedených úvah o charakteristických znacích zkoumaných licencí definovat jako *nevýhradní bezúplatnou licenci poskytovanou autorem po celou dobu ochrany díla neurčitému okruhu osob, která opravňuje nabyvatele dílo dále šířit a kterou konkludentně získá každý, kdo dílo v souladu s licencí užívá*. Tato definice jistě není jediná možná, což dokládá mj. pokus o vymezení veřejné licence v německém autorském zákonu nebo definice tzv. svobodných licencí (viz následující kapitoly), nicméně obsahuje základní charakteristiky, které je třeba respektovat při vytváření české verze licencí CC, pokud mají plnit zamýšlený cíl.

3.2 Definice veřejné licence podle německého práva

Německý autorský zákon (UrhG) veřejné licence jako nový pojem nezavádí, nicméně bere jejich existenci na vědomí způsobem, z kterého definice veřejné licence pro potřeby UrhG vyplývá.

3.2.1 Bezúplatné nevýhradní užívací právo pro každého

UrhG stanoví, že *autor může poskytnout bezúplatné nevýhradní užívací právo pro*

---

stránkách BBC věnovaných licenci CA (dostupné z WWW: <http://creativecommonsarchive.bbc.co.uk/archives/what_is_the_licence/licence_faqs/>, [citováno 17. 7. 2008]).

42 Právě z tohoto důvodu vzniká stále větší propast mezi množstvím existujících děl a nabídkou děl v komerční distribuci, přičemž jedním z možných řešení pro autory, jejichž díla se komerčně distribuovat nevyplácí, je právě jejich šíření pod veřejnou licencí.

*každého*⁴³. Jedná se o jedinou výjimku z obecné zásady, že autor poskytuje užívací práva (Nutzungsrechte) za úplatu. Zároveň UrhG obrat *nevýhradní užívací právo pro každého* cituje na dalších dvou místech a tím vzniká soubor výjimek, které se na nevýhradní užívací právo pro každého vztahují a které dohromady vytvářejí cosi jako definici veřejné licence (podle UrhG). Na slovní spojení *nevýhradní užívací právo pro každého* ostatně odkazují i autoři nového návrhu německých licencí CC (BY-NC-SA_DE, čl. 3), kteří tím nepřímo existenci definice potvrzují. Kromě výše zmíněné bezúplatnosti se výjimky vztahující se k nevýhradnímu užívacímu právu pro každého týkají způsobů užití díla, které nejsou v době poskytnutí licence známy a práva na spravedlivou odměnu.

3.2.2 Výjimky pro veřejnou licenci ve smyslu UrhG

S účinností od 1. 1. 2008 byla v UrhG prolomena zásada, že *poskytnutí užívacích práv ke způsobům užití, které nejsou známy a závazky s ním související jsou neúčinné*⁴⁴, kterou obsahuje obdobně autorský zákon v § 46 odst. 2. Pro poskytnutí souhlasu k neznámým způsobům užití díla ovšem UrhG vyžaduje písemnou formu a dává autorovi tříměsíční lhůtu na odvolání tohoto souhlasu, pokud v konkrétním případě nedojde k dohodě o odměně za nový způsob užití díla, přičemž odvolání není možné v případě, pokud byla dopředu sjednána pravidla pro stanovení odměny.⁴⁵ Pro veřejné licence (podle UrhG) je stanovena výjimka z obligatorní písemné formy.⁴⁶ Tato výjimka dává smysl, protože jediným důvodem písemné formy je posílení adresného vztahu mezi autorem a nabyvatelem, který v budoucnu umožní dohodu o odměně za nový způsob užití díla popř. její vyplacení podle předem stanoveného klíče. Nově zavedený § 31a UrhG sice výslově nestanoví, že možnost odvolání práv poskytnutých pro futuro k novým způsobům užití díla se na veřejné licence (podle UrhG) nevztahuje, nicméně možnost odvolání je z logiky věci vázána na adresný vztah založený písemnou smlouvou a lze tedy dovedit, že na veřejné licence (podle UrhG), které jsou z obligatorní písemné formy vyňaty, se možnost licenci z tohoto důvodu odvolut nevztahuje. Z uvedené výjimky dále vyplývá, že německé právo předpokládá neformální způsob poskytování veřejné licence.

43 UrhG, § 32 odst. 3 in fine: *Der Urheber kann aber unentgeltlich ein einfaches Nutzungsrecht für jedermann einräumen.*

44 UrhG, § 31 odst. 4 (do 31. 12. 2007): *Die Einräumung von Nutzungsrechten für noch nicht bekannte Nutzungsarten sowie Verpflichtungen hierzu sind unwirksam.*

45 UrhG, § 31a odst. 2 (po 1. 1. 2008): *Das Widerrufsrecht entfällt auch, wenn die Parteien die Vergütung nach einer gemeinsamen Vergütungsregel vereinbart haben.*

46 UrhG, § 31a odst. 1 (po 1. 1. 2008): *Der Schriftform bedarf es nicht, wenn der Urheber unentgeltlich ein einfaches Nutzungsrecht für jedermann einräumt.*

Obdobně je v UrhG s účinností od 1. 1. 2008 koncipována další výjimka pro *nevýhradní užívací právo pro každého*, tentokrát v souvislosti s neplatností ujednání, kterými se autor vzdává možnosti dožadovat se změny licenční smlouvy, která obsahuje pro autora jednostranně nevhodné podmínky.⁴⁷ S výjimkou veřejné licence (podle UrhG) se totiž autor může podle UrhG vždy dožadovat změny smlouvy, pokud je odměna za poskytnutí licence ve zřejmém nepoměru k výnosům a výhodám z užití díla. Z uvedené výjimky obecně vyplývá nemožnost odvolání nebo neplatnosti (bezúplatné) veřejné licence (podle UrhG) z důvodu, že autor nezískal spravedlivou odměnu.⁴⁸

3.2.3 Shrnutí

Lze shrnout, že veřejné licence (podle UrhG) jsou *licence poskytující bezúplatné nevýhradní užívací právo pro každého, které vznikají neformálně, jimiž se autor neodvolatelně vzdává práva na spravedlivou odměnu a které se mohou vztahovat i na způsoby užití díla, jež nejsou v době poskytnutí licence známy*. Tato definice podle UrhG je užší než definice navrhovaná v závěru předchozí kapitoly. Do jejího rozsahu by se zcela určitě nevešla licence CA, která není poskytována *každému*, ale jenom vybraným subjektům, a interpretační těžkosti s omezením veřejných licencí (podle UrhG) na licence určené pro každého mohou nastat i v případě, kdy je okruh nabyvatelů omezen nepřímo, například licenčním prvkem *nekomerční využití* nebo *omezení teritoria*. Velmi pozitivně lze naopak hodnotit výjimku pro poskytování oprávnění ke způsobům užití díla, které v době poskytnutí licence nejsou známy. Jedná se sice o průlom do tradičního pojetí, které vychází z požadavku na určitost právních úkonů a zákaz vzdání se práv, která mohou teprve v budoucnu vzniknout⁴⁹, nicméně podstatný je též ekonomický podtext uvedeného omezení, který v případě bezúplatných licencí ztrácí své opodstatnění.

3.3 Definice svobodného díla a svobodné licence

Německá definice veřejné licence se svým omezením na licence poskytované každému blíží definici svobodné licence (svobodného díla), která je k dispozici na

---

47 UrhG, § 32a odst. 3: *Auf die Ansprüche nach den Absätzen 1 und 2 kann im Voraus nicht verzichtet werden. Die Anwartschaft hierauf unterliegt nicht der Zwangsvollstreckung; eine Verfügung über die Anwartschaft ist unwirksam. (od 1.1. 2008) Der Urheber kann aber unentgeltlich ein einfaches Nutzungsrecht für jedermann einräumen.*

48 Institut spravedlivé odměny (angemessene Vergütung) hráje v UrhG velmi silnou roli a podle autorského kolektivu Telec-Tůma je česká úprava v tomto ohledu nedostatečná (srv. T-T, komentář k § 49 odst. 6 a 7 AutZ, str. 514, 515).

49 Str. T-T, komentář k § 46 odst. 1, str. 486, který v tomto ohledu odkazuje na § 37 a § 574 odst. 2 OZ.

internetové adrese <<http://freedomdefined.org/>>⁵⁰. Tato definice požaduje, aby nabyvatel licence získal k dílu čtyři oprávnění (freedoms), která v zásadě odpovídají oprávněním formulovaným pro software v licenci GPL:

- Oprávnění dílo užívat pro vlastní potřebu i veřejně.
- Oprávnění dílo zkoumat (studovat) a využívat poznatky tím získané.
- Oprávnění dílo šířit bez omezení kvantity a formátu.
- Oprávnění vytvářet modifikace díla a šířit je.

Svobodné licence mohou omezovat nabyvatele pouze v rozsahu, který odpovídá licenčním prvkům ***uvedení autora***, ***zachování licence*** a ***open source***, popř. může zakazovat využívání technických prostředků, které svobodné užívání díla znemožňují nebo omezují⁵¹. S výjimkou licenčního prvku ***uvedení autora***, který lze považovat za obecně platnou zásadu, která se vztahuje i na volná díla, jsou uvedená omezení (pokud je příslušná licence obsahuje) jediným, co odlišuje možnosti užívat svobodné dílo a možnost užívat dílo, které je volné, protože vypršela doba ochrany díla.

Na výše uvedených internetových stránkách je dále uveden přehled licencí, které kritéria pro svobodnou licenci splňují⁵². Ze zkoumaných licencí jsou to licence GPL, FDL, BY a BY-SA. Ostatní licence CC, tj. ty, které obsahují licenční prvek ***zákaz zpracování*** nebo ***nekomerční využití*** nejsou svobodné (free) podle této definice, stejně jako licence CA, kde je limitován okruh nabyvatelů licence.

---

50 Stránky mají wiki-charakter a není z nich zřejmé, kdo je provozuje a za aktuální verzí definice stojí. Creative Commons využívají logo Free Cultural Works v *Commons Deed* svých licencí BY a BY-SA.

51 Srv. <http://freedomdefined.org/Permissible_restrictions>, [citováno 6. 8. 2008].

52 Srv. <<http://freedomdefined.org/Licenses>>, [citováno 6. 8. 2008].

4 Veřejné licence z pohledu českého práva

Tato kapitola je věnována interpretaci licencí CC, ostatních zkoumaných licencí a jejich jednotlivých ustanovení z pohledu českého práva. Relevantní právní úprava je obsažena v autorském zákonu (AutZ) a v obecných normách občanského práva, tj. zejména v občanském zákoníku (OZ) a obchodním zákoníku (ObchZ). Celou tuto kapitolu lze chápat v prvé řadě jako teoretický základ pro návrh české verze licence BY-NC-SA uvedený v příloze č. 1, dále jako komentář k licencím CC a v omezeném rozsahu i ostatním zkoumaným licencím, a v neposlední řadě jako podkladový materiál pro návrhy legislativních změn shrnuté v samostatné kapitole [5 Úvahy de lege ferenda](#).

4.1 Licensní smlouva

Oprávnění, která jsou předmětem veřejných licencí, spadají do tzv. majetkových práv autora (§ 12 AutZ). Majetkových práv jako takových se autor nemůže vzdát ani je převést na jinou osobu (§ 26 odst. 1 AutZ), může ovšem jiné osobě smlouvou udělit oprávnění k výkonu těchto práv (§ 12 odst. 1), tj. poskytnout *licenci* ve smyslu § 46 odst. 1 AutZ. K tomu je podle autorského zákona nutno uzavřít *licensní smlouvu*.

Licensní smlouva je *smluvní typ obvyklý pro celou oblast práv k nehmotným statkům*⁵³, tuto skutečnost reflektuje osnova nového občanského kodexu, kde je licensní smlouva upravena společně pro všechny druhy nehmotných statků.⁵⁴ V současné době jsou ovšem licensní smlouvy upraveny zvlášť v autorském zákoně (pro autorská díla a související nehmotné statky) a zvlášť v § 508 a násl. obchodního zákoníku (pro předměty průmyslového vlastnictví), přičemž v obou uvedených případech se na licensní smlouvu subsidiárně vztahují obecné normy občanského práva, tj. především občanský a obchodní zákoník.

Ve vztahu k veřejným licencím je v prvé řadě třeba zkoumat, za jakých podmínek vzniká na základě veřejné licence podle českého práva platná licensní smlouva. K platnému uzavření jakékoli (dvoustranné) smlouvy je podle občanského zákoníku potřeba návrh na její uzavření učiněný jednou stranou a jeho přijetí druhou stranou, přičemž návrh i jeho přijetí jsou dva projevy vůle.

53 Viz. komentář k § 46 in: K-H-K-K, str. 135.

54 Srv. § 2074 a násl. osnovy. Dostupné z WWW: <[http://portal.justice.cz/ms/ms.aspx?
j=33&o=23&k=381&d=125304](http://portal.justice.cz/ms/ms.aspx?j=33&o=23&k=381&d=125304)>, citováno [21. 8. 2008].

4.1.1 Projev vůle

Veřejné licence bývají (a všechny zkoumané licence jsou) k dispozici ve formě standardizovaného textu, který je veřejně dostupný, zpravidla v elektronické podobě na internetu. Svou vůli poskytovat dílo pod veřejnou licencí projevuje autor zpravidla tak, že k dílu připojí text licence nebo (a to bude častější případ) na text licence odkáže uvedením jejího názvu, loga nebo internetové adresy, kde je text licence umístěn.⁵⁵ Je nepochybné, že použití veřejné licence jedním z uvedených způsobů je projevem vůle na straně autora. Tato vůle je vyjádřena v prvé řadě tím, že autor některým z výše uvedených způsobů asociouje text licence se svým dílem, přičemž tento konkludentní úkon je třeba vykládat *podle toho, co způsob jeho vyjádření obvykle znamená* (§ 35 odst. 3 OZ) a za platný projev vůle projevený *způsobem nevzbuzujícím pochybnosti o tom, co chtěl účastník projevit* (§ 35 odst. 1 OZ). Pokud je ovšem dostatečný projev vůle, kterým autor text licence s dílem asocioval, bude tento text představovat *výslovně projevenou vůli autora* (podle § 35 odst. 1 a odst. 2 OZ).

Projevem vůle na straně uživatele díla je už samotná skutečnost, že dílo užívá, a to bez ohledu na to, jestli se tak děje po právu nebo protiprávně. Pokud užívá dílo v souladu s vůlí, kterou projevil autor (tj. v souladu s textem licence), lze, vzhledem k tomu, že dílo je s textem licence asociováno a vzhledem k tomu, že jiný titul pro užívání díla nemá, předpokládat, že jeho vůle (projevená zpravidla též konkludentně podle § 35 odst. 1 a odst. 3 OZ) směruje k *užití díla v souladu s licencí*. Tím vzniká situace, kdy paralelně *existují dva projevy vůle, které* (na straně autora i na straně uživatele díla) *zahrnují vůli být vázán podmínkami obsaženými v textu příslušné licence*.

Jak je uvedeno výše, je pojmovými znaky veřejné licence, že licenci získá automaticky každý, kdo dílo v souladu s licencí užívá a že licence je poskytována po celou dobu ochrany díla. Z toho vyplývá, že výše popsaný projev vůle autora, kterým dílo s licencí asociouje, je sice vázán na určitý okamžik, zároveň ovšem trvá až do doby, kdy poskytování veřejné licence ztratí smysl a dílo se stane volným. Lépe řečeno, jedná se o jeden neodvolatelný projev vůle, který trvá v tom smyslu, že trvají jeho důsledky.⁵⁶

55 V praxi může být odkaz přímo součástí díla, např. když je umístěn v tiráži knihy, jako slovní upozornění na začátku hudebního díla nebo v zápatí internetové stránky, nebo je s dílem asociován jiným obvyklým způsobem, např. popiskem umístěným vedle fotografie nebo obrazu.

56 I v případě, kdy autor jeden den večer zpřístupní dílo pod veřejnou licencí a druhý den jeho zveřejnění ukončí, žije autor v principiální nejistotě, zda takto projevenou vůli někdo stačil akceptovat nebo ne, takže jedinou výjimkou by byl případ, kdy autor ví, že jeho projev vůle ještě nikomu nedošel, což lze například v prostředí internetu obtížně zjistit, a toto zjištění ani nemusí být pravdivé, protože obsah internetu je na různých místech archivován, což umožňuje přístup i ke starším verzím internetových

Materializací toho, že důsledky projevu vůle původního autora trvají v čase a i po jeho smrti, je povinnost uživatele díla šířit dílo spolu s licencí nebo odkazem na ni.

4.1.2 Vznik smlouvy podle OZ

Smlouva v obecném případě vzniká teprve tehdy, když se shodné projevy vůle potkají, a občanský zákoník klade na toto setkání jasné požadavky – musí proběhnout **návrh na uzavření smlouvy** a jeho **akceptace**. Vzhledem k tomu, že o návrh na uzavření smlouvy se jedná pouze tehdy, je-li *určen jedné nebo více určitým osobám* (§ 43a odst. 1 OZ), nebude neadresné poskytování licence, tj. umístění díla asociovaného s licencí ve veřejném prostoru, které je jedním z pojmových znaků veřejné licence (viz kapitola [3.1.1 Neurčitý okruh nabyvatelů licence](#) výše), návrhem na uzavření smlouvy ve smyslu občanského zákoníku. Návrhem by bylo teprve oznámení potencionálního uživatele díla a zájemce o získání licence autorovi, že má zájem o užití díla v souladu s podmínkami licence. A přijetím tohoto návrhu adresná odpověď autora vůči tomuto konkrétnímu uživateli - mlčení nestačí, neboť v takovém případě nemůže akceptace *dojít* navrhovateli (§ 43c odst. 2 OZ) a navíc je pravidlo *mlčení znamená souhlas* výslově zakázáno v § 44 odst. 1 OZ. Tyto požadavky respektují někteří výrobci krabicového softwaru a freeware, kteří od uživatelů požadují registraci na svých internetových stránkách - registrací nabývatel projevuje souhlas s licenční smlouvou a zároveň ve smyslu OZ podává návrh na uzavření licenční smlouvy, která je uzavřena potvrzením registrace, tj. akceptací ve smyslu OZ ze strany poskytovatele licence.

Jedná se o postup, který je v případě veřejných licencí pojmově vyloučen (srov. kapitolu [3.1.4 Možnost získat licenci konkludentně](#) výše) a který i v jiných kontextech působí nepřirozeně. Analogická je např. situace při prodeji zboží v prodejních automatech, kdy vzhledem k stávající formulaci § 43a odst. 1 OZ samotné umístění automatu se zbožím do veřejného prostoru rovněž není návrhem k uzavření smlouvy. Návrh provádí teprve kupující tím, že vhodí do automatu peníze a zvolí druh zboží a akceptaci provede stroj tím, že zboží vydá.⁵⁷ Osnova nového občanského kodexu počítá s tím že *nabídkou* (tj. návrhem na uzavření smlouvy) bude *právní jednání směřující k uzavření smlouvy, pokud obsahuje podstatné náležitosti smlouvy tak, aby smlouva mohla být uzavřena jeho jednoduchým a nepodmíněným přijetím* (§ 1531 odst. 1 osnovy), a to bez ohledu na počet adresátů, což komentuje důvodová zpráva

---

stránek.

57 Na tuto analogii upozorňuje Josef Aujezdský ve svém článku (srov. AUJ). Tato analogie názorně vysvětluje, proč před novelou 216/2006 nevznikla použitím veřejné licence platně licenční smlouva, pokud následně nebo paralelně nedošlo k nějakému druhu individuálního jednání.

slovou: *Osnova ustupuje od podmínky platného občanského zákoníku, že nabídka může být učiněna jen vůči určité osobě, protože to v řadě případů vede k situaci, kdy faktický oferent získává právní postavení toho, komu je uzavření smlouvy nabízeno, čímž se právní postavení stran paradoxně obrací.*

Charakteru veřejných licencí lépe odpovídá speciální úprava ***veřejného návrhu na uzavření smlouvy*** podle obchodního zákoníku (§ 276 a násl. ObchZ). Tuto interpretaci by bylo ovšem bylo možno uplatnila pouze ve specifických případech, kdy by se mezi autorem a nabyvatelem licence jednalo o obchodně-závazkový vztah ve smyslu § 261 nebo § 262 ObchZ, v opačném případě je subsidiární normou k autorskému zákonu občanský a nikoli obchodní zákoník a ustanovení § 276 a násl. ObchZ nelze použít.⁵⁸ Kromě toho by ani interpretace veřejné licence jako veřejného návrhu na uzavření smlouvy podle § 276 ObchZ platný vznik smlouvy na základě veřejné licence způsobem, který veřejné licence předpokládají, neumožňovala. Smlouva totiž na základě veřejného návrhu nevznikne, pokud navrhovatel příjemci uzavření smlouvy nepotvrdí (§ 279 odst. 1 a 2), a to ani v případě, kdy půjde o veřejný návrh určený více osobám podle § 280 ObchZ. Z kogentně pojaté možnosti veřejný návrh odvolat (§ 277 v kombinaci s § 263 ObchZ) dále vyplývá, že uvedená ustanovení nelze použít na neodvolatelný návrh, kterým veřejná licence principiálně má být.

Uvedené lze uzavřít konstatováním, že uzavření platné licenční smlouvy způsobem, který předpokládají veřejné licence, nebylo a doposud není podle občanského ani obchodního zákoníku možné (jiná by mohla být situace po přijetí nového občanského kodexu). Vzhledem k tomu, že tato ustanovení jsou jediná, podle kterých se před novelou autorského zákona zákonem č. 216/2006 Sb. (novela 216/2006) uzavírání licenční smlouvy řídilo, nemohla před uvedenou novelou podle českého práva na základě veřejné licence poskytované obvyklým způsobem vůbec vzniknout platná licenční smlouva.

4.1.3 Vznik licenční smlouvy podle AutZ

Neformálnost uzavírání licenční smlouvy, která je pro veřejné licence klíčová, vyplývá už z § 46 odst. 4 AutZ, který požaduje písemnou formu pouze v případě výhradní licence.⁵⁹ Z tohoto ustanovení *a contrario* a též přímo z § 46 odst. 1

58 Odlišný názor na věc zřejmě zastává Ivo Telec, který již před novelou 216/2006 dovozoval možnost veřejné nabídky autorskoprávní licence teleologickým výkladem (srv. T-T: komentář k § 46 odst. 5, marginální číslo 21).

59 Tato úprava je pochopitelná, nevýhradní licence např. k hudebním dílům získávají uživatelé spolu s koupí legálně vyrobeného nosiče, tj. způsobem, který se svou neformální povahou neliší od koupení rohlíku v samoobsluze.

občanského zákoníku vyplývá ***možnost ústního nebo konkludentního uzavření licenční smlouvy*** pro ostatní druhy licencí, a tedy i pro veřejné licence, které jsou již z podstaty věci vždy nevýhradní (viz výše v kapitole [3.1 Společné znaky zkoumaných licencí](#)).

Po novele 216/2006 autorského zákona, tj. s účinností od 22. května 2006, obsahuje autorský zákon speciální úpravu, která řeší návrh na uzavření licenční smlouvy odchylně od obecného ustanovení § 43a OZ, a to následujícím způsobem v § 46 odst. 5 a 6 AutZ:

§ 46 odst. 5: *O podání návrhu na uzavření smlouvy jede i tehdy, směřuje-li projev vůle neurčitému okruhu osob.*

§ 46 odst. 6: *S přihlédnutím k obsahu návrhu nebo k praxi, kterou strany mezi sebou zavedly, nebo zvyklostem může osoba, které je návrh určen, vyjádřit souhlas s návrhem na uzavření smlouvy provedením určitého úkonu bez vyrozumění navrhovatele tím, že se podle ní zachová, zejména že poskytne nebo přijme plnění. V tomto případě je přijetí návrhu účinné v okamžiku, kdy byl tento úkon učiněn.*

Uvedená ustanovení umožňují adresovat návrh na uzavření licenční smlouvy neurčitému okruhu osob a zároveň takovýto návrh konkludentně přijmout tím, že dílo bude užito v souladu s podmínkami návrhu. Je možné namítat, že obrat *osoba, které je návrh určen* (§46 odst. 6 AutZ) předpokládá pro konkludentní přijetí návrhu licenční smlouvy, aby tento byl adresovaný konkrétní osobě. Tato interpretace ovšem opomíjí, že odstavce 5 a 6 je třeba interpretovat společně, tj. tak, že návrh smlouvy může být *určen* (odst. 6) i *neurčitému okruhu osob* (odst. 5). K tomuto čtení vybízí i důvodová zpráva k nově 216/2006, kde je jasně deklarován záměr legalizovat obvyklý způsob užití veřejných licencí v prostředí internetu.⁶⁰ Tvůrci novely tím vzali na vědomí fakt, že od autora, který oprávnění k užití díla poskytuje bezúplatně, tj. de facto daruje, nelze očekávat, že bude uzavírat smlouvu zvlášť s každým jednotlivým uživatelem, když těchto uživatelů mohou být tisíce – byť i jen minimální administrativní zátěž spojená s uzavíráním jednotlivých licenčních smluv může být autorovi za daných okolností na obtíž a ve skutečnosti ho může ve výkonu jeho autorského práva omezovat, místo aby ho chránila.

---

60 V důvodové zprávě (DUV) se k doplnění § 46 AutZ o nové odstavce 5 a 6 uvádí: *Jde o úpravu speciální k obecné úpravě uzavírání smluv podle § 43 a násl. občanského zákoníku. Speciální úprava licenční smlouvy na užití předmětu ochrany podle práva autorského vyplývá ze specifického prostředí internetu, které umožňuje sjednávání smluv prostřednictvím prostředků komunikace na dálku neumožňující individuální jednání. Sjednávání smluv upraveným způsobem se týká nejen oprávněného užití volně šířitelných počítačových programů zprístupněných se zdrojovým kódem, ale též děl hudebních, literárních apod. Upravuje se, kdy jde o podání návrhu a jeho přijetí. Ustanovením odstavce 6 se přebírá úprava podle § 275 odst. 4 obchodního zákoníku.*

Z díkce § 46 odst. 6 AutZ, stejně jako z § 275 odst. 4 ObchZ, který je jeho předlohou, vyplývá, že smlouva vzniká okamžikem, kdy dojde k příslušnému konkludentnímu jednání. Pro platné uzavření licenční smlouvy na základě veřejné licence je z tohoto důvodu zcela klíčové, aby uživatel díla měl jistotu, že návrh na uzavření smlouvy (tj. autorova vůle poskytovat veřejnou licenci), v tomto okamžiku trvá. V tomto ohledu není úprava AutZ ve vztahu k veřejným licencím dostatečná, trvání návrhu na uzavření licenční smlouvy je v případě veřejných licencí odvozeno od jednoho projevu vůle, a je koncipováno tak, že tento návrh má trvat po celou dobu ochrany díla. Autorský zákon speciální úpravu pro odvolání návrhu licenční smlouvy neobsahuje, proto se na odvolání návrhu vztahuje obecná úprava, která trvání návrhu po určitou dobu respektive jeho neodvolatelnost připouští (§ 43a odst. 4 OZ). Občanský zákoník stanoví, že *návrh, i když je neodvolatelný, může navrhovatel zrušit, dojde-li projev o zrušení osobě, které je určen* (§ 43a odst. 2 OZ), je ovšem pojmově vyloučeno, aby toto ustanovení bylo využito pro *neadresný* návrh učiněný podle § 46 odst. 5 AutZ. Nutno ovšem podotknout, že trvání návrhu na uzavření smlouvy v řádu desítek let, je neobvyklé a neobvyklé jsou i jeho důsledky – mj. fakt, že návrhem by, vzhledem k jeho neodvolatelnosti, měli být vázáni (a tím pádem poskytovat licence) také právní nástupci autora.⁶¹ Dostupná literatura se k tomuto tématu explicitně nevyjadřuje, a proto je třeba vycházet z obecného principu univerzální sukcese⁶² a uvedenou konstrukci přijmout.

4.1.4 Bezúplatnost licence

Podstatné pro platnost smlouvy vzniklé na základě veřejné licence je dále to, že autorský zákon pojímá licenční smlouvu standardně jako úplatnou, tj. autorovi náleží za poskytnutí oprávnění k užití díla odměna (§ 46 odst. 1) a tato odměna musí být ve smlouvě sjednána (§ 49 odst. 1). *Sankcí je neplatnost licenční smlouvy* (§ 49 odst. 2). Zákon připouští z úplatnosti licence dvě výjimky. Prvou pro případ, že *z jednání stran vyplývá vůle uzavřít smlouvu úplatně i bez určení odměny* (§ 49 odst. 2 písm. a) a druhou pro případ, že *strany ve smlouvě sjednají, že licence se poskytuje bezúplatně* (§ 49 odst. 2 písm. b). Sjednání odměny, sjednání úplatné licenční smlouvy bez určení odměny a sjednání bezúplatnosti jsou tedy jediné tři možnosti, které zákon připouští.

Autorský zákon stanoví, že bezúplatnost licence musí být *sjednána* v licenční smlouvě.⁶³ V licencích Creative Commons je výslově uvedeno, že licence je *royalty-*

⁶¹ V tomto ohledu se veřejná licence nejvíce podobá věcnému břemeni obecného užívání.

⁶² Srv. § 579 OZ: *Smrtí dlužníka povinnost nezanikne, ledaže jejím obsahem bylo plnění, které mělo být provedeno osobně dlužníkem. Komentář H-F-B, str. 509: [...] smrtí některého z účastníků smlouvy nezaniká vázanost smluvními projevy [...]*

⁶³ Komentář T-T (str. 513, marginální číslo 10) tento požadavek precizuje jako výslovné sjednání

free, tj. poskytována bez nároku na autorský honorář (BY-NC-SA, čl. 3). Tentýž termín je použit i v novější verzi licence FDL (FDL-2, čl. 1 odst. 1) a licence CA používá obdobný pojem *payment-free* (CA, čl. 2.1). V obou případech je bezúplatnost uvedena v přímé souvislosti s licenčním oprávněním. Naproti tomu v původní verzi licence FDL bezúplatnost uvedena není, i když z obsahu celé licence je zřejmé, že je jako bezúplatná míněna. V případě licence GPL považují její autoři bezúplatnost licence za natolik samozřejmou, že je zmíněna okrajově v části věnované zárukám⁶⁴, přičemž verze 3 licence GPL i tuto zmínku vypouští a o bezúplatnosti hovoří pouze v souvislosti se zákazem omezování dalších nabyvatelů softwaru⁶⁵ a v souvislosti se softwarovými patenty.⁶⁶ Matoucí v případě licence GPL mohou být také ty její části, které hovoří o ceně a o poplatcích⁶⁷, tyto pasáže se ovšem týkají jiných případných protiplnění (např. za náklady spojené s distribucí nebo za doprovodné služby), nikoli odměny za poskytnutí licence. Uvedený přehled lze shrnout konstatováním, že zkoumané licence jsou přes nevhodnost nebo absenci výslovné zmínky v textu licence vždy bezúplatné. Jejich bezúplatnost jednoznačně vyplývá z ostatních ustanovení licence, tj. z kontextu, který lze mj. poměřovat splněním všech ostatních pojmových znaků veřejných licencí uvedených v kapitole 3.1 Společné znaky zkoumaných licencí a je třeba je považovat jejich bezúplatnost za *sjednanou* ve smyslu § 46 odst. 2 písm. b) AutZ. V české verzi licencí CC je pro předcházení nejasnostem třeba bezúplatnost v souladu s obecnou (unported) verzí výslovně uvést (srov. čl. 3 návrhu uvedeného v příloze č. 1).

Jako záchrana pro případ, že ve veřejné licenci není bezúplatnost výslovně sjednána, byla v předchozí práci SVOČ prezentován ještě jeden pohled na plnění a protiplnění z veřejné licence:

Veřejné licence poskytují autoři, jejichž cílem je, aby jejich dílo vešlo ve známost a ostatní je užívali. Za nepeněžitou odměnu pro autora ve smyslu § 49 odst. 1 AutZ lze v tomto případě považovat i samotný fakt, že nabyvatel licence dílo spolu se jménem autora dále šíří, využije jeho část ve své díle, nebo že

---

bezúplatnosti, komentáře CH-H a K-H-K-K se k charakteru sjednání bezúplatnosti blíže nevyjadřují.

64 GPL-2: čl. 11: *Because the program is licensed free of charge, there is no warranty for [...]*

65 GPL-3: čl. 10: *You may not impose any further restrictions on the exercise of the rights granted or affirmed under this License. For example, you may not impose a license fee, royalty, or other charge for exercise of rights granted under this License.*

66 GPL-3: čl. 11: *Each contributor grants you a non-exclusive, worldwide, royalty-free patent license under the contributor's essential patent claims, to make, use, sell, offer for sale, import and otherwise run, modify and propagate the contents of its contributor version.*

67 GPL-2, *preamble*, odst. 2: *When we speak of free software, we are referring to freedom, not price.*
GPL-2, *preamble*, odst. 4: *[...] if you distribute copies of such a program, whether gratis or for a fee, you must [...]* GPL-2, čl. 1: *You may charge a fee for the physical act of transferring a copy, and you may at your option offer warranty protection in exchange for a fee.*

*autor ve výsledku figuruje jako spoluautor nějakého komplexnějšího tvůrčího projektu.⁶⁸ V případě, že licence obsahuje licenční prvek **zachování licence**, lze za další druh plnění ve prospěch autora považovat i skutečnost, že mu (alespoň potencionálně) budou k dispozici modifikace jeho vlastního díla a souborná díla, do kterých bude zařazeno. Lze tedy argumentovat též tak, že ve veřejných licencích (ať už obsahují ujednání o bezúplatnosti nebo ne) je vždy sjednána nepeněžitá odměna pro autora ve formě určitého plnění, kterým je samotné užití díla v souladu s licencí.*

Tato konstrukce vznikla účelově a jako takovou je ji třeba hodnotit. Přesto se zdá, že podstatu veřejných licencí vystihuje stejně adekvátně, jako tvrzení, že autor poskytuje veřejnou licenci vždy bezúplatně. Protiplněný za nehmotný statek je zde nepeněžité, není na ně právní nárok a navíc opět nehmotné, což by v oblasti práv k nehmotným statkům nemělo být zas až tak překvapivé. Pokud ovšem na protiplnění nevzniká nárok, je přirozenější hovořit o bezúplatnosti a veřejné licence kvalifikovat jako bezúplatné.

4.1.5 Uzavírání smlouvy odkazem

Jak již bylo několikrát řečeno výše, vůle autora poskytovat veřejnou licenci se zpravidla realizuje odkazem na text příslušné licence. Za výjimku lze označit licence GPL a FDL, které stanoví, že spolu s dílem je vždy potřeba šířit plný text příslušné licence (GPL-2, čl. 1, FDL-2, čl. 2). V obou případech má ovšem veřejná licence charakter všeobecných smluvních podmínek, které existují nezávisle na autorovi i nabyvateli licence, v prvém případě se navíc stávají součástí smlouvy právě díky odkazu.⁶⁹ Takovýto postup předpokládá výslově obchodní zákoník, který v § 273 odst. 1 stanoví, že část *obsahu smlouvy lze určit také odkazem na všeobecné obchodní podmínky vypracované odbornými nebo zájmovými organizacemi nebo odkazem na jiné obchodní podmínky, jež jsou stranám uzavírajícím smlouvu známé nebo k návrhu přiložené*. V případě zkoumaných licencí se ve všech případech jedná o všeobecné smluvní podmínky vypracované zájmovými organizacemi⁷⁰, ale vyloučeny nejsou ani veřejné licence, které takový charakter mít nebudou. Vzhledem k zásadě smluvní volnosti by *podobná praxe by byla možná a dovolená i bez speciální úpravy zákonem⁷¹*, a pro potřeby občanského zákoníku a autorského zákona lze tedy, s ohledem na absenci

68 Komentář k § 49 AutZ (K-H-K-K, str. 160) tuto interpretaci připouští: *Odměna může být sjednána jako plnění peněžité i nepeněžité*.

69 Š-P-T, komentář k § 273, str. 1003: *Tím, že smlouva na určité obchodní podmínky výslově odkáže, stávají se součástí smluvního ujednání*.

70 Š-P-T, komentář k § 273, str. 1003: *Z kontextu vyplývá, že může jít o odborné nebo zájmové organizace na různé úrovni podle druhu smluv, pro které mají sloužit, a předmětu jejich plnění, jde však zřejmě o to, aby z charakteru těchto organizací vyplývala záruka, že podmínky budou mít dobrou odbornou úroveň a že v nich bude sledován určitý obecnější zájem [...]*

71 Viz komentář k § 273 ObchZ, Pelikánová, I., Systém ASPI, [stav k 30.6.2008].

speciální úpravy, která by tuto možnost omezovala⁷², všeobecné smluvní (obchodní) podmínky formou odkazu používat i při uzavírání licenční smlouvy podle autorského zákona. Odkaz na veřejnou licenci musí pouze svým provedením (umístěním, zněním, vzhledem) splňovat obecné požadavky na určitost projevu vůle (viz výše).

4.1.6 Adhezní smlouva

Zkoumané licence a veřejné licence obecně jsou příkladem tzv. adhezních smluv, tj. smluv, jejichž obsah není výsledkem jednání stran. Pojem adhezní smlouva zmiňuje v platném právu pouze obchodní zákoník v § 262 odst. 4, který stanoví kogentní povahu *ustanovení občanského zákoníku nebo zvláštních právních předpisů o spotřebitelských smlouvách, adhezních smlouvách, zneužívajících klauzulích a jiná ustanovení směřující k ochraně spotřebitele* i pro smlouvy, které se jako takové řídí obchodním zákoníkem (ať už kogentně podle § 261 ObchZ nebo na základě dohody smluvních stran podle § 262 odst. 1 ObchZ). Tomuto odkazu měla podle vládního návrhu novely občanského zákoníku z roku 1999 odpovídat ustanovení občanského zákoníku, která na jednu stranu definovala adhezní smlouvu jako speciální typ spotřebitelské smlouvy⁷³, zároveň ovšem stanovila, že ustanovení pro adhezní spotřebitelské smlouvy *se použije přiměřeně i pro jiné adhezní smlouvy než smlouvy spotřebitelské*.⁷⁴ I když podobné ustanovení v platné právní úpravě chybí, lze dovozovat, že obecné zásady platné pro spotřebitelské smlouvy má smysl na veřejné licence jako adhezní smlouvy aplikovat, zejména pak zákaz jednostranně nevýhodných ujednání (viz následující kapitola), který chrání tu stranu adhezní smlouvy, která obsah smlouvy přijímá.

4.1.7 Spotřebitelská smlouva

Spotřebitelské smlouvy jsou podle § 52 občanského zákoníku v podstatě jakékoli smlouvy (bez omezení na určité smluvní typy), *pokud smluvními stranami jsou na jedné straně spotřebitel a na druhé dodavatel*. Už z této definice je zřejmé, že veřejné licence

⁷² V občanském zákoníku jsou všeobecné obchodní podmínky zmíněny pouze v § 53a odst. 3 v souvislosti s povinností poskytovat je v případě spotřebitelských smluv ve formě, která umožňuje archivaci a reprodukci. V případě veřejných licencí je tato podmínka zpravidla splněna, kromě toho se nejdá o spotřebitelské smlouvy (viz níže kapitola [4.1.7 Spotřebitelská smlouva](#)).

⁷³ § 54 odst. 1 vládního návrhu novely OZ: *Za adhezní smlouvu se považuje spotřebitelská smlouva, jejíž obsah není výsledkem jednání stran, ale byl dodavatelem určen předem, aniž by spotřebitel měl možnost jej ovlivnit* (Poslanecká sněmovna PČR, sněmovní tisk č. 465, 3. volební období, dostupné z WWW: <<http://snem.cz/sqw/text/orig2.sqw?id=28268>>, [citováno 24. 7. 2008]).

⁷⁴ Důvodová zpráva k návrhu ibid k tomu v komentáři uvádí: *Pojem adhezních smluv je širší, než smlouvy spotřebitelské. [...] Za adhezní smlouvy je třeba proto považovat většinu bankovních obchodů, pojistných smluv, přepravních smluv apod. V § 58 se proto stanoví, že této úpravy se přiměřeně použije i na jiné adhezní smlouvy, než spotřebitelské.*

bude možno považovat za spotřebitelskou smlouvu jen v relativně omezeném okruhu případů, neboť poskytovatelem licence bude velmi často autor, který je nepodnikající fyzickou osobou. Komentář k § 52 blíže specifikuje, že *dodavatelem je osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy jedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti* a dále uvádí, že *rozhodující je zde materiální, nikoli formální hledisko*. Z bezúplatnosti veřejných licencí vyplývá, že obchodní nebo podnikatelská činnost poskytovatele licence je z materiálního hlediska přinejmenším sporná, a *kvalifikovat licenční smlouvu vzniklou na základě veřejné licence jako spotřebitelskou je nesprávné*.

Tím ovšem není dotčena výše uvedená možnost aplikovat na veřejné licence jako adhezní smlouvy v přiměřeném rozsahu zákaz některých ujednání, která by nabyvatele licence znevýhodňovala nad zákonem stanovený rámec (§55 odst. 1 OZ) nebo představovala značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran ve smyslu § 56 odst. 1 OZ. V obou uvedených případech zakládá takové znevýhodnění pouze relativní neplatnost příslušného ustanovení smlouvy (§ 55 odst. 2 v kombinaci s § 40a OZ) a platnost licenční smlouvy jako takové tím není ohrožena.⁷⁵ Nabyvatel licence by v praxi mohl mít důvod se relativní neplatnosti dovolávat v případě ustanovení, která vylučují odpovědnost poskytovatele licence (viz kapitola [4.6.3 Meze odpovědnosti](#)), nebo ve vztahu k sankci (zpravidla jediné), kterou veřejné licence stanoví za porušení licenčních podmínek, a kterou je zánik licence. K druhému případu se vyjadřoval německý soud, který kvalifikoval licenci GPL jako všeobecné obchodní podmínky a konstatoval, že zánik licence není, vzhledem k bezúplatnosti licence, sankcí, která by v daném případě zakládala značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran (viz níže kapitola [4.8.1 Judikát LG München a další spory](#)). Je třeba si uvědomit, že v případě veřejných licencí stojí proti quasi-spotřebitelskému nároku nabyvatele licence, kterého jako slabší stranu chrání občanský zákoník, nárok autora, kterého pro změnu jako slabší stranu chrání autorský zákon. Podstatné je dále to, že neplatnost licenční smlouvy založená tímto quasi-spotřebitelským nárokem je pouze relativní, týká se tedy vždy jen konkrétního nabyvatele licence, který se neplatnosti dovolá, ale neohrožuje ostatní nabyvatele veřejné licence k témuž dílu.

Pokud by se v konkrétním případě při poskytování veřejné licence přeci jen jednalo o spotřebitelskou smlouvu⁷⁶, budou se na příslušnou licenční smlouvu vzhledem ke

⁷⁵ V kontextu spotřebitelských smluv je naopak třeba absolutní neplatnosti smluv výkladem předcházet, neboť *absolutní neplatnost právního úkonu není vždy dostatečným způsobem zajišťujícím ochranu spotřebitele [...] (Viz. Š-J-Š-S, komentář k § 52, str. 336)*.

⁷⁶ Například v případě, kdy je veřejná licence poskytována spolu s prodejem jiného zboží, jehož je dílo součástí.

způsobu poskytování licence kromě výše uvedeného zákazu jednostranně nevýhodných ujednání vztahovat také požadavky na distanční smlouvy (§ 53 OZ), na smlouvy sjednané prostřednictvím elektronických prostředků (§ 53a OZ) i na smlouvy uzavírané mimo provozovnu (§ 57 OZ). I když veřejné licence tyto požadavky velmi často nesplňují⁷⁷, je třeba si uvědomit, že za jejich nesplnění je stanovena sankce v podobě kogentně stanovené lhůty pro odstoupení od smlouvy (§ 53 odst. 7, § 53a odst. 4). Tato sankce má motivační charakter v kontextu prodeje, v případě veřejných licencí je ovšem zcela irrelevantní⁷⁸ a tato irrelevantnost jenom výmluvně potvrzuje nesprávnost kvalifikace veřejné licence jako spotřebitelské smlouvy.

4.1.8 Závěr

Lze uzavřít, že současná právní úprava umožňuje vznik platné licenční smlouvy uživateli díla způsobem, který veřejné licence předpokládají a který je v prostředí internetu běžný, tj. asociováním textu veřejné licence s příslušným dílem tak, aby bylo patrné, že licenční smlouva vyjadřuje vůli autora.⁷⁹ Z výše uvedeného přehledu interpretačně sporných bodů zároveň vyplývá, že právní jistotě smluv vzniklých na základě veřejné licence by prospěla speciální úprava, která by se mj. vypořádala s právním charakterem závazku licenci poskytovat po celou dobu ochrany, neboť současná interpretace tohoto závazku jako neodvolatelného návrhu na uzavření smlouvy je problematická.

4.1.9 Důsledky neplatnosti licenční smlouvy

Před novelou 216/2006 uzavření licenční smlouvy výše uvedeným způsobem možné nebylo a platná licenční smlouva na základě veřejné licence tím pádem nemohla vzniknout. Odlišný názor zastává Ivo Telec, který již před novelou 216/2006 dovozoval možnost veřejné nabídky autorskoprávní licence teleologickým výkladem.⁸⁰ Proto je třeba se zamyslet nad důsledky, které tento stav měl.

Pokud vůbec nevznikne licenční smlouva, řídí se vztahy autora a uživatele díla přímo zákonem. V některých případech bude i tak uživatel užívat dílo po právu – např. pokud již uplynula doba trvání majetkových práv (§ 27 a § 28 AutZ) nebo pokud se užívání díla bude pohybovat v rozsahu výjimek a omezení autorského práva (§ 29

⁷⁷ Srv. např. údaje, které je dodavatel povinen poskytnout podle § 53 odst. 4 písm. a) OZ.

⁷⁸ Nabyvatel licence nemá důvod od smlouvy odstupovat, když může beztak kdykolи přestat dílo užívat, a pro autora představuje věší „sankci“ fakt, že by mu odstoupení od smlouvy musel nabyvatel licence doručit (§ 45 odst. 1 OZ), než odstoupení samo.

⁷⁹ Ke stejnemu názoru dospěl i Petr Otevřel v závěru článku OTE-1.

⁸⁰ Srv. T-T: komentář k § 46 odst. 5, marginální číslo 21.

a násl. AutZ). Ve většině případů, které jsou jádrem veřejných licencí (šíření díla, vytváření modifikací a šíření těchto modifikací) půjde ovšem o neoprávněný zásah do autorského práva (§ 40 odst. 1), který zakládá deliktní odpovědnost uživatele. Následující úvahy vycházejí ze zásady ochrany dobré víry, jejich použitelnost v praxi je ovšem limitována tím, že odpovědnost za zásah do autorského práva je pojímána jako objektivní, tj. zavinění se při něm v zásadě nezkoumá.⁸¹ I Ústavní soud ovšem připouští, že výkon práva může být v určitých případech v rozporu s dobrými mravy a přiznání takového práva soudem v rozporu s právem na soudní ochranu⁸². Je tedy možné, že ani nárokům z odpovědnosti za porušení autorského zákona by v případě, kdy takové porušení bude v souladu s neplatně poskytnutou veřejnou licencí, Ústavní soud nepřiznal ochranu.

Pokud uživatel i autor jednají v souladu s podmínkami neplatné licence, vyplývá z povahy věci, že deliktní jednání uživatele zůstane nepovšimnuto podle zásady *kde není žalobce, není soudce*.

Další možností je, že podmínky neplatné licence porušuje uživatel. V takovém případě nemá pro užití díla právní titul a nemá ani dobrou víru, že takový právní titul existuje. Pokud je takové užívání díla zároveň v rozporu se zákonem (což bude většinový případ), je protiprávní, a případná žaloba autora bude úspěšná. V ojedinělých případech se může stát, že podmínka licence, kterou uživatel porušuje, půjde nad rámec zákona.⁸³ Je třeba si uvědomit, že takováto podmínka, pokud nebude v rozporu se zákonem, bude vždy vázána na nějaké oprávnění, které má být neplatnou licencí poskytováno. Díky tomu bude autor chráněn i neplatnou licenční smlouvou, protože uživatel díla se neplatnosti smlouvy nebude dovolávat, jelikož jiný titul k užívání nemá. Neplatnost nemá v tomto případě důvod namítat ani autor a soud tak může existenci licenční smlouvy považovat za nespornou a rozhodovat na jejím základě.⁸⁴ I kdyby soud

81 Viz. komentář k § 40 komentáře (K-H-K-K, str. 145): *Odpovědnost za zásah do autorského práva je založena na rozdíl od odpovědnosti za škodu na zásadě odpovědnosti objektivní, tj. bez ohledu na zavinění. Odpovědnost za škodu má základ v obecných předpisech (§ 420 a násł. OZ) a je tedy odpovědností subjektivního charakteru (vyžaduje zavinění). Nárok na vydání bezdůvodného obohacení je založen na zásadě objektivní odpovědnosti za získání bezdůvodného obohacení (§ 451 až 459 OZ).*

82 IV. ÚS 114/99: [...] Nepřiměřenou tvrdost, jež v obdobných situacích může vzniknout bezprostřední realizací práva na vyklizení nemovitosti, lze však [...] i podle názoru Ústavního soudu zmírnit postupem podle § 3 odst. 1 OZ, tedy odepřením výkonu práva pro jeho rozpor s dobrými mravy. [...] Pokud tedy obecné soudy z tohoto pohledu věc vůbec nezkoumají, odepřely tím stěžovatelce [...] právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (in H-F-B, komentář k § 3, str. 19).

83 Jako příklad lze uvést podrobné podmínky pro nakládání s doprovodnými údaji v licenci FDL (srv. FDL-2, čl. 4).

84 Srv. § 120 odst. 4 občanského soudního řádu.

ovšem neplatnost licence konstatoval, bude neoprávněné samotné užití díla, jehož podmínu (omezení) uživatel nedodržel⁸⁵ a autorův nárok tak bude možno uspokojit, i když ne způsobem, který požadoval, a možná teprve v novém řízení⁸⁶.

Pokud uživatel užívá dílo v souladu s podmínkami neplatné licence a autor⁸⁷ využije neplatnosti licence a dovolává se deliktní odpovědnosti uživatele, půjde přesně o případ, kdy se jedná o výkon práva v rozporu s dobrými mravy a soud by neměl takovému výkonu práva poskytnout ochranu. Obdobně je třeba posuzovat situaci, kdy autor platnost licence nezpochybňuje přímo, ale sám jedná v rozporu s jejími podmínkami, např. tím, že k dílu poskytne výhradní licenci.

Z uvedeného rozboru vyplývá, že i neplatná licence (zejména půjde o veřejné licence poskytnuté před novelou 216/2006) dostatečně chrání autorův zájem na tom, aby dílo nebylo užíváno v rozporu s licencí, nicméně je velmi nejistá pro uživatele díla a v důsledku tedy nechrání ani zájem autora na tom, aby dílo bylo v souladu s licencí užíváno. Nejisté postavení uživatele je obzvlášť nezádoucí ve vztahu k modifikacím díla, které mohou svou hodnotou výrazně přesáhnout význam podkladového díla. Přitom díla vznikající iterovanou modifikací za spoluúčasti většího množství autorů jsou typickým produktem, který veřejné licence umožňují, a který by měly efektivně chránit.⁸⁸ Zájem na ochraně práv jednoho autora, kterému nesvědčí dobrá víra, tu stojí proti zájmu dalších autorů, kteří modifikaci vytvářeli, a kterým dobrá víra naopak svědčí. Jejich dobrou víru je rozhodně třeba chránit i na úkor práva autora vykonávaného v rozporu s vůlí, kterou dříve projevil.

85 Např. uživatel, který ve vztahu k modifikaci díla nedodrží licenční prvek *zachování licence* v případě neplatné licence není ani oprávněn tuto modifikaci vytvořit.

86 Někteří autoři považují stávající úpravu, která principiálně nevyulučuje přezkum nesporných tvrzení za nešťastnou: *V praxi je to velmi nemotorné a vede to k tomu, že se soudy mnohdy nezabývají tím, co sami účastníci považují za sporné, nýbrž nacházejí důvod pro rozhodnutí zcela jinde. To může vést i k situaci, že soud nejenom svým rozhodnutím nevyřeší účastníkům jejich problém, nýbrž jim ještě další problémy vytvoří. Tuto situaci lze ukázat na příkladu: Mezi účastníky dlouhodobého smluvního vztahu je spor o jednotlivý nárok ze smlouvy (skutečnost, že mezi účastníky je uzavřena smlouva, není mezi účastníky rozporována, avšak existence smlouvy nebyla účastníky shodně prohlášena ve smyslu § 120 odst. 4 OSŘ za nespornou) a soud zamítne žalobu, neboť dojde k závěru, že smlouva je neplatná. Soud tedy sdělí účastníkům závěr, o který se jej nikdo „neprosil“ (viz článek DER).*

87 Je potřeba si uvědomit, že autorem je zde méně nejenom původní autor, ale i jeho právní nástupci, kteří jsou nositeli majetkových práv. Jedním z důvodů, proč není radno spoléhat na neplatnou licenci (jakoukoli smlouvu) je právě fakt, že smluvní protistrana se může změnit a s touto změnou může dojít i k radikální změně ve vnímání závazků, které nejsou smluvně ošetřeny.

88 Tuto nejistotu částečně zmírňuje fakt, že prvním nabyvatelem licence v případě děl vznikajících iterací je zpravidla provozovatel internetových stránek, na kterých takové projekty vznikají. Tento provozovatel není anonymní a často požaduje od pravidelných přispěvatelů registraci, čímž vzniká adresný vztah, který byl potřebný pro vznik licenční smlouvy před novelou 216/2006 – a provozovatel plní roli garanta dalšího poskytování tohoto obsahu namísto autora.

4.2 Poskytování licence odvozeným nabyvatelům díla

Jak je výše uvedeno, je jedním z pojmových znaků veřejných licencí, že licenci získá každý, kdo dílo v souladu s licencí užívá. Pokud uživatel díla získá dílo asociované s textem příslušné veřejné licence přímo od autora, vznikne mezi autorem a uživatelem díla licenční smlouva postupem podle § 46 odst. 5 a 6 AutZ (viz kapitola [4.1.3 Vznik licenční smlouvy podle AutZ](#) výše). Veřejné licence ovšem počítají s tím, že licenci získá i uživatel díla, který se k dílu dostal zprostředkován prostřednictvím některého dřívějšího nabyvatele licence při realizaci jeho oprávnění dílo šířit. Otázkou, které je věnována tato kapitola, je, zda a jak vzniká licenční smlouva, na základě které získá licenci odvozený nabyvatel díla.

Všechny zkoumané licence opravňují nabyvatele, aby dílo za splnění určitých podmínek dále šířil – jedná se dokonce o jeden z pojmových znaků veřejné licence (viz kapitola [3.1.2 Oprávnění dílo šířit](#) výše). Z pohledu českého práva tím bude nabyvatel v mezích konkrétní licence realizovat oprávnění rozširovat dílo nebo jeho rozmnoženiny, sdělovat dílo veřejnosti nebo další způsoby užití díla uvedené v § 12 odst. 4 a 5 AutZ. Fakt, že nabyvatel licence realizuje oprávnění dílo šířit a stává se vůči třetím osobám oprávněným poskytovatelem díla – podobně jako je prodejce CD, DVD nebo krabicového softwaru oprávněný poskytovat dílo, respektive jeho konkrétní rozmnoženinu na konkrétním nosiči, osobám, které od něho toto zboží kupují – ještě neznamená, že těmto osobám poskytuje zároveň i licenci.

4.2.1 Podlicenze

Autorský zákon označuje oprávnění z licenční smlouvy, která nabyvatel poskytne (zčásti nebo zcela) třetí osobě, jako **podlicenci** (§ 48 AutZ). Podlicenci lze udělit podlicenční smlouvou, pro kterou platí obdobně ustanovení o licenční smlouvě (§ 57 AutZ). Specifikem podlicence je, že práva nabyvatele podlicence jsou odvozena od práv poskytovatele podlicence a ne přímo od autora.⁸⁹ Poskytování podlicence je dále vázáno na smluvně udělený souhlas autora (§ 48 odst. 1 AutZ), přičemž sankcí za jeho absenci je absolutní neplatnost podlicenční smlouvy.⁹⁰ Zákon nestanoví, že by tento souhlas musel být součástí licenční smlouvy.⁹¹ Takovou možnost ovšem ani nevylučuje. Lze tedy

⁸⁹ Srv. komentář k § 48 odst. 1 (in: CH-H, str. 79): *Nabyvatel podlicence [...] je v případě porušení osobních autorských práv odpovědný přímo autorovi [...] V ostatních případech je třeba respektovat to, že držitel podlicence je ve smluvním vztahu s držitelem licence a nikoli autorem.*

⁹⁰ Srv. T-T, str. 503, komentář k § 48 odst. 1, marginální číslo 3.

⁹¹ T-T, str. 503, komentář k § 48 odst. 1, marginální číslo 3, k tomu uvádí: *Přestože s tím autorský zákon*

dovodit, že souhlas s poskytováním podlicencí bude platně poskytnut i tehdy, pokud bude součástí licenční smlouvy uzavřené postupem podle § 46, odst. 5 a 6 AutZ.

Ve vztahu k souhlasu k poskytování podlicencí se uvedená úvaha zdá přirozená, ale je třeba si položit otázku, kde jsou její meze, tj. jaká smluvní ujednání lze ještě platně uzavřít postupem podle § 46, odst. 5 a 6 AutZ jako součást licenční smlouvy a jaká už ne. V případě některých níže uvedených interpretací je totiž na veřejné licence nutno pohlížet též optikou § 51 občanského zákoníku, tj. jako na smlouvy nepojmenované, popř. smíšené, a zkoumat, která další ustanovení občanského práva je na ně dále možno vztáhnout. Vzhledem k tomu, že nepojmenovaná (smíšená) smlouva se řídí prvky těch upravených smluv, z nichž se skládá⁹², je třeba posuzovat veřejnou licenci jako celek a dovodit možnost postupu podle § 46 odst. 5 a 6 AutZ i pro ty závazky z veřejné licence, které svým charakterem odpovídají jiné typové smlouvě, pokud je vzhledem k rozumnému uspořádání vztahů od licenční smlouvy nelze oddělit. V obdobném duchu judikoval Nejvyšší soud v případě leasingové smlouvy, kdy odmítl posuzovat odděleně část leasingové smlouvy týkající se nájmu a část týkající se převodu do vlastnictví⁹³ a tato interpretace je také v souladu s § 491 odst. 3, který stanoví, že na závazky ze smíšené smlouvy je třeba přiměřeně použít ustanovení zákona upravující závazky, které se smlouvou zakládají, pokud samotná smlouva nestanoví jinak. Oprávnění, které se smlouvou zakládá, je v případě veřejných licencí bezpochyby právě licence.

Názor, že nabyvatel veřejné licence poskytuje při šíření díla třetím osobám podlicenci, je poměrně rozšířený a je považován za základ jejich fungování a *poskytování díla třetím osobám* (základ licenčního prvku *sdílení*) je automaticky spojováno s *poskytováním licence třetím osobám*.⁹⁴ Tento názor se pravděpodobně zakládá na licencích GPL a FDL, které obě hovoří o poskytování *sublicencí*. V obou případech se ovšem jedná o zákaz *poskytovat podlicence, pokud licence výslovně nestanoví jinak* a o sankci za její porušení v podobě rozvazující podmínky, která stanoví automatický zánik licence v případě, že podlicence je poskytnuta neoprávněně.⁹⁵ Stejný

---

výslovně nepočítá, nelze [...] vyloučit ani udelení souhlasu s poskytnutím podlicence jednostranným úkonem autora [...] To samé platí o souhlasu poskytnutém až následně.

92 Srv. komentář k § 51 in: Š-S-Š-H, str. 413.

93 C 2487 Ujednání leasingové smlouvy nelze rozštěpit na část týkající se závazků spojených s „nájemem“ předmětu leasingu a na část vztahující se k závazku převodu předmětu leasingu do vlastnictví leasingového nájemce.

In: H-F-B, komentář k § 51, str. 112.

94 Např. Josef Aujezdský byl na workshopu k návrhu české verze licencí CC konaném na půdě Národní knihovny dne 31. 7. 2008 velmi překvapen, že by mohl existovat i jiný pohled na věc.

95 Texty čl. 4 licence GPL-2, a čl. 9 licence FDL-2 jsou totožné, liší se pouze v tom, že dílo je v prvém případě označeno *Program* a v druhém *Document*: You may not copy, modify, **sublicense**, or distribute

zákaz a stejná sankce se vztahují také na šíření díla a vytváření jeho modifikací, která jsou ovšem na rozdíl od oprávnění poskytovat podlicence na jiném místě obou licencí výslovně uvedena (GPL-2, čl. 1 a 2, FDL-2, čl. 2, 3 a 4). Jazykovým výkladem tedy k oprávnění poskytovat podlicence dospět nelze.

Složitější je situace při systematickém výkladu. Zmínka o podlicencích v kontextu šíření díla a vytváření jeho modifikací (což jsou základní oprávnění každého nabyvatele licence) totiž svádí k tomu, považovat poskytování podlicencí také automaticky za povolené, tj. za automatickou součást výslovně uvedeného oprávnění dílo šířit. Z hlediska systematiky lze tedy zmínku o podlicencích v licencích GPL a FDL považovat za svolení k jejich poskytování, ovšem za podmínky, že takové poskytování podlicence plní svůj účel, tj. není v rozporu s ostatními licenčními podmínkami.

Tím se dostaváme k teleologickému pohledu na věc. Obě licence stanoví, že licence osoby, která získá dílo od nabyvatele licence (a poskytovatele díla), trvá i v případě, kdy zanikne licence poskytovatele díla (poté, co podmínky licence porušil), pokud sama užívá dílo v souladu s licencí (GPL-2, čl. 4, FDL-2, čl. 9). To je v rozporu s odvozeným postavením nabyvatele podlicence podle AutZ. Je tedy možné, že licence GPL-2 a FDL-2 principiálně poskytování podlicencí nevylučují, nepůjde ovšem o podlicence ve smyslu AutZ.

Licence GPL na rozdíl od licence FDL navíc uvádí, že každá další osoba, která software získá, automaticky obdrží licenci přímo od autora (GPL-2, čl. 6). To mimo jiné znamená, že smyslem licence GPL je, aby odvození nabyvatelé díla získávali licenci, která bude totožná s licencí přímých nabyvatelů. Je těžké v této situaci dovozovat teleologicky existenci oprávnění poskytovat podlicence, když licence poskytnutá autorem plní sledovaný účel zřejmě lépe. Za podlicenci ve smyslu licence GPL by v tomto kontextu snad bylo možno považovat licenci, kterou poskytuje autor modifikace díla k této modifikaci, neboť se jedná o licenci, k jejímuž poskytování je nabyvatel licence alespoň nepřímo vyzýván, a která zároveň slouží účelu původní licence (licenční prvek *zachování licence*). Jedná se také o licenci, která je závislá na původní licenci, protože na jejím základě autor modifikace získal oprávnění tuto modifikaci vůbec vytvořit.⁹⁶ Ani v tomto případě ovšem nepůjde o podlicenci ve smyslu AutZ, neboť autor

---

the Program (Document) except as expressly provided under this License. Any attempt otherwise to copy, modify, sublicense or distribute the Program (Document) is void, and will automatically terminate your rights under this License.

96 Tuto interpretaci podporuje i závěrečná věta čl. 4 licence GPL, která hovoří o licencích osob, které od nabyvatele licence získaly *rozmnoženiny díla a práva*, tj. nejenom o osobách, kterým nabyvatel licence poskytl dílo v původní podobě, ale i o osobách, které od nabyvatele licence obdrželi modifikaci díla

modifikace díla se sice při poskytování licence musí nějak vypořádat s existencí podkladových práv k dílu, ve vztahu k modifikaci, kterou vytvořil, je ovšem podle AutZ osobou oprávněnou poskytovat licence, nikoli podlicence⁹⁷ (pokud je modifikace dostatečně tvůrčí nebo původní, aby byla předmětem ochrany podle AutZ – viz kapitola níže).

Výkladové nejasnosti ohledně poskytování podlicencí ukončila v případě licence GPL nová verze 3.0, která stejně jako licence CC poskytování podlicencí výslovně zakazuje (BY-NC-SA, čl. 4 písm. a) a GPL-3, čl. 2, odst. 3). Pokud budeme brát vážně čl. 9 licence GPL-2, ve kterém je řečeno, že *nové verze licence budou svým duchem podobné stávající verzi a budou se lišit v detailech*⁹⁸, je třeba dovodit, že už v předchozích verzích licence bylo záměrem poskytování podlicencí vyloučit, nikoli povolit. Licence CA o podlicencích nehovoří vůbec, naopak je v nich, stejně jako v licencích CC a GPL výslovně uvedeno, že licenci k dílu poskytuje všem nabyvatelům díla přímo autor. Na zkoumaných licencích lze tedy vysledovat jasný trend, podle kterého je poskytování podlicencí vyloučeno. Důvodem může být zejména potenciální nerovné postavení nabyvatelů licence a nabyvatelů podlicencí a právní nejistota koncového nabyvatele při jejich řetězení. Dalším důvodem může být to, že na poskytování podlicencí nebo práva nabyvatele podlicence mohou být v porovnání s právy nabyvatele licence v jednotlivých právních rádech omezena⁹⁹ a na poskytovatele podlicence mohou být kladený další nároky z odpovědnosti za porušení podlicence. Tomu se zkoumané licence snaží zabránit.

Úvahy o podlicencích lze uzavřít konstatováním, že licence, kterou získává (nebo má získat) odvozený nabyvatel díla, nevzniká v případě zkoumaných licencí na základě podlicence poskytnuté osobou, která odvozenému nabyvateli díla toto dílo poskytla a že

---

spolu s licencí. GPL-2, čl. 4: [...] *However, parties who have received copies, or rights, from you under this License will not have their licenses terminated so long as such parties remain in full compliance.*

97 Komentář k právnímu postavení zpracovatele díla k tomu uvádí: *Autorské právo autora zpracování [...] je [...] samostatným autorským právem, které z hlediska jeho existence **není závislé** na autorském právu autora staršího díla [...] I kdyby došlo ke zpracování původního díla [...] protiprávně, neměnilo by to nic na autorskoprávní povaze díla odvozené vzniklého [...] (viz T-T, str. 53, 54, komentář k § 2 odst. 4, marginální číslo 63, 64).*

98 GPL-2, čl. 9: [...] *Such new versions will be similar in spirit to the present version, but may differ in detail to address new problems or concerns.*

99 Například německý UrhG rozlišuje ve vztahu k podlicencím mezi výhradní (ausschliesliches Nutzungsrecht) a nevýhradní licencí (einfaches Nutzungsrecht). Poskytování práv třetím osobám předpokládá UrhG pouze v případě výhradní licence a váže ho na souhlas autora (§ 31 odst. 3, § 35 odst. 1 UrhG). U nevýhradní licence tato možnost zmíněna není (§ 31 odst. 2, § 35 odst. 1 UrhG) a lze proto *a contrario* dovodit, že je podle UrhG nepřípustná.

mezi těmito osobami nevzniká (a nemůže vzniknout) podlicenční smlouva ve smyslu AutZ.

4.2.2 Zmocnění poskytovat licenci jménem autora

Vzhledem k tomu, že nabyvatel veřejné licence při šíření díla a jeho poskytování dalším osobám neposkytuje k dílu podlicenci, tj. neposkytuje licenci vlastním jménem, je možné na něj pohlížet jako na *zmocněnce*, který poskytuje dalším osobám licence *jménem autora*. Takto výslovně formulované zmocnění ovšem ve zkoumaných licencích nenajdeme, bylo by nutno ho dovozovat z oprávnění nabyvatele licence dílo šířit a z ustanovení, která stanoví, že autor poskytuje při šíření díla licenci dalším osobám.¹⁰⁰ Poskytovatel díla by tím, že dílo při jeho šíření asociouje s veřejnou licencí, činil jménem autora návrh na uzavření licenční smlouvy, který by nabyvatel díla mohl přijmout a stát se tak nabyvatelem licence poskytnuté přímo autorem obdobným způsobem, jako dřívější nabyvatel licence a poskytovatel díla.

Uvedená konstrukce je srozumitelná a je v souladu s cíli, které autor poskytnutím veřejné licence sleduje, neboť dává odvozenému nabyvateli díla větší právní jistotu, než kdyby svá práva získal z řetězce podlicencí, který může v praxi být velmi dlouhý a spletitý. Zároveň je v souladu s požadavkem (uvedeným výslovně v licence GPL), aby poskytovatel díla neodpovídal za dodržování licence dalšími osobami (GPL-2, čl. 6), protože při jednání v roli zmocněnce vznikají práva a povinnosti (z poskytnuté licence) přímo autorovi a nikoli zmocněnci, který jeho jménem licenci poskytuje.¹⁰¹

Smlouvou mezi autorem a přímým nabyvatelem licence je v případě zmocnění nutné interpretovat jako smíšenou smlouvu, která vedle licenční smlouvy obsahuje jako další smluvní typ *příkazní smlouvu* ve smyslu § 724 a násl. OZ. Závazek příkazníka (nabyvatele licence a adresáta zmocnění) spočívá v dalším poskytování licence k dílu jménem autora na základě příslušné licence, přičemž povinnost příkazníka je specifická

---

100 BY-NC-SA, čl. 8, písm. a): *Each time You Distribute or Publicly Perform the Work or a Collection, the Licensor offers to the recipient a license to the Work on the same terms and conditions as the license granted to You under this License.* GPL-2, čl. 6: *Each time you redistribute the Program (or any work based on the Program), the recipient automatically receives a license from the original licensor to copy, distribute or modify the Program subject to these terms and conditions.* CA, čl. 2.3: *Each time You Share the Work and/or Derivative Work, the Licensor(s) offer to the recipient a Share-Alike licence to the Work provided the recipient complies with the terms of this Licence in respect of the Work and the Work as incorporated in the Derivative Work.*

101 Jedná se o *přímé zastoupení*, v případě nepřímého zastoupení by poskytovatel díla jednal na svůj účet a teprve po uzavření licenční smlouvy do jeho práv a povinností vstoupil autor, což v případě veřejné licence nepřipadá v úvahu, neboť poskytovatel díla je vůči autorovi stejně anonymní jako jeho příjemce (srov. Š-J-Š-S, komentář k § 22 odst. 1, str. 204.)

v tom, že je vázána na suspenzivní (odkládací) podmínu – povinnost vznikne teprve tehdy, když příkazník licenci k dílu třetím osobám opravdu poskytuje, což v případě veřejných licencí není jeho povinnost (může také dílo pouze užívat pro vlastní potřebu, aniž by ho dále šířil). Tato interpretace je v rámci českého práva uvedené konstrukci nejblíže¹⁰², problém spočívá v tom, že příkazní smlouva upravuje primárně vnitřní vztah mezi smluvními stranami. Je tedy pouze *dohodou o plné moci* ve smyslu § 23 OZ, k jejímuž uplatnění vůči třetím osobám je potřeba udělení *plné moci*.¹⁰³

Plná moc je podle § 31 a následujících OZ jednostranný právní úkon zmocnitele, kterým dává třetím osobám najevo, kdo a v jakém rozsahu je oprávněn jeho jménem jednat. Na první pohled se zdá, že odkazem na text licence autor přesně toto činí. Při bližším pohledu se ovšem opět dostaneme do problému s adresností zmocnění. Ve zmocnění obsaženém ve zkoumaných licencích je sice stanoven rozsah oprávnění (§ 31 odst. 1 OZ), ale zmocnění se striktně vzato netýká *určitého* právního úkonu (§ 31 odst. 4 OZ) ani není určeno *jednomu zmocněnci* (§ 31 odst. 1 OZ) nebo *několika zmocněncům* (§ 31 odst. 3 OZ). Týká se potencionálně neomezeného počtu druhově definovaných, ale ne *určitých* úkonů a potenciálně nekonečného počtu druhově definovaných, ale ne *jednoho* nebo *několika zmocněnců*.

Pokud tedy budeme považovat veřejnou licenci za zmocnění v uvedeném smyslu, plní toto zmocnění z pohledu českého práva dvojí úlohu – úlohu dohody o plné moci (která se svým obsahem nejvíce blíží příkazní smlouvě) a zároveň úlohu plné moci. Neадresné uzavírání smluv postupem podle § 46 odst. 5 a 6 AutZ by v tomto případě bylo nutno extenzivním výkladem vztáhnout nejenom na příkazní smlouvu, ale i na neadresné udělení plné moci všem nabyvatelům licence, což je velmi odvážné. V neprospěch uvedené interpretace hovoří dále to, že trvání plné moci je nejisté v čase. Zmocnitel může plnou moc kdykoli odvolat (§ 33b odst. 1 písm. b) OZ), přičemž tohoto práva se nemůže platně vzdát (§ 33b odst. 3 OZ). Kromě toho zákon předpokládá zánik plné moci *ex lege* po smrti zmocnitele (autora), s výjimkou úkonů, které nesnesou odkladu (§ 33b. odst. 6 OZ).

Uvedené lze shrnout tak, že ani tato interpretace závazku autora poskytovat licenci

¹⁰² Na rozdíl od možnosti interpretovat zmocnění jako *mandátní smlouvu*, které nepřipadá v úvahu vůbec. Mandátní smlouva je za prvé uplatná (§ 566 odst. 1 ObchZ), za druhé je k provedení konkrétního právního úkonu na základě mandátní smlouvy potřeba písemná plná moc (§ 568 odst. 3 a 4 ObchZ) a za třetí by bylo možno tuto interpretaci uplatnila pouze ve specifických případech, kdy by se mezi autorem a nabyvatelem licence jednalo o obchodně-závazkový vztah (§ 261 ObchZ).

¹⁰³ Srv. Š-J-Š-S, komentář k § 724, str. 1302).

všem odvozeným nabyvatelům díla, v českém právu neobstojí.¹⁰⁴

4.2.3 Poskytovatel díla jako posel

Další možnou interpretací požadavku autora poskytujícího veřejnou licenci, aby licenci získal také každý odvozený nabyvatel díla, který dílo v souladu s licencí užívá, je pohlížet na poskytovatele díla ve vztahu k licenci jako na posla. Zatímco v případě poskytování podlicence a zmocnění realizuje poskytovatel díla vůči odvozenému nabyvateli díla svou vlastní vůli – v prvém případě vlastním jménem a na svůj účet a v druhém jménem a na účet autora, jako posel realizuje vůli cizí, kterou je v případě veřejné licence vůle autora.¹⁰⁵

Tato interpretace má velmi blízko k reálnému fungování veřejných licencí, při kterém se celý další osud díla odvíjí (nebo alespoň může odvíjet) od jediného projevu vůle autora, jímž zveřejněné dílo asociouje s textem příslušné licence. Pokud pohlížíme na nabyvatele licence při dalším šíření díla jako na posly, vystupují vedle závazku autora poskytnout dílo každému, kdo ho užívá v souladu s licencí (viz předchozí kapitola), do popředí ta ustanovení licence, která zajišťují, aby dílo bylo při dalším šíření vždy přiměřeným způsobem asociováno s textem příslušné licence, a licenční prvek ***uvedení autora***, které společně udržují integritu autorem projevené vůle v čase.¹⁰⁶ Faktem je, že právě uvedená ustanovení jsou společná všem zkoumaným licencím. V licenci BY, která je co do omezení nabyvatele minimalistická, jsou dokonce uvedením autora a odkaz na licenci v případě dalšího šíření díla jediné výrazné povinnosti nabyvatele, pomineme-li okrajové zákazy zásahu do osobnostních práv autora a využívání technologických prostředků ochrany.

Roli posla odpovídá i míra autonomie poskytovatele díla ve vztahu k textu licence – tento text zpravidla existuje nezávisle na autorovi i nabyvateli licence a poskytovatel díla má při jeho šíření pouze povinnost na tento text odkazovat. Nabyvatel licence je naopak autonomní v tom, zda a jakými prostředky bude dílo šířit, to je jeho oprávnění a projev jeho vůle, ale není autonomní ve vztahu k licenci jako takové. Tu zvolil autor

¹⁰⁴ Jako nejlepší možná je tato interpretace uvedena v soutěžní práci SVOČ: *Srovnání vybraných veřejných licencí*, která byla odevzdána v dubnu 2008 a sloužila jako výchozí pro vznik této diplomové práce.

¹⁰⁵ Komentář k tomu uvádí: *Zástupce (ať přímý či nepřímý) činí vždy vlastní projev vůle. Tím se liší od posla, který neprojevuje svou vůli, nýbrž sděluje pouze cizí vůli.* (Srv. Knappová, M., Švestka, J. a kol. *Občanské právo hmotné. Obecná část. Zastoupení. Systém ASPI*, [stav k 30.6.2008])

¹⁰⁶ Při použití posla jako metafory je možno na propojení díla, jména autora a příslušné licence, které je nabyvatel licence povinen zachovat, pohlížet jako na pečeť, kterou je zajištěn obsah listiny svěřené do rukou posla.

a nabyvatel licence ji, coby poskytovatel díla při jeho dalším šíření, ovlivnit nemůže.

Z hlediska licenční smlouvy tato interpretace znamená, že poskytovatel díla pouze doručuje (dává na vědomí) návrh na uzavření smlouvy, který učinil (v souladu s § 46 odst. 5 AutZ) autor a který vzhledem k jeho neodvolatelnosti trvá i v době, kdy se dílo tímto způsobem dostane k novému uživateli. Další výhodou oproti předchozí interpretaci je to, že smlouva vzniklá na základě veřejné licence bude čistě licenční a nikoli smíšená, což opět lépe odpovídá realitě. Problematická je tato konstrukce pouze ve vztahu k neodvolatelnosti návrhu na uzavření licenční smlouvy (viz výše v kapitole [4.1.3 Vznik licenční smlouvy podle AutZ](#)).

4.2.4 Smlouva o smlouvě budoucí

Další možností je, chápat závazek autora poskytovat licenci dalším osobám, které dílo získají od dřívějšího nabyvatele licence, jako smlouvu o budoucí licenční smlouvě ve smyslu § 50a občanského zákoníku.¹⁰⁷ Tato interpretace se opět zdá být přijatelná intuitivně i právně. Intuitivně proto, že se skutečně jedná o závazek autora do budoucnosti. Právně proto, že tento závazek není, na rozdíl od předchozího případu, vázán na původní projev vůle autora, kterým veřejnou licenci začal poskytovat, a jeho trvání v čase, ale vyplývá z konkrétní již uzavřené licenční smlouvy, která vznikla konkrétnímu nabyvateli díla. To je podstatné, protože *pro právní kvalifikaci platnosti smlouvy o smlouvě budoucí je rozhodný stav v době jejího uzavření*.¹⁰⁸ Pokud tedy autorův návrh na uzavření licenční smlouvy prokazatelně trval v době, kdy přímý nabyvatel začal dílo užívat, došlo jeho konkludentní akceptací mj. též k uzavření smlouvy o budoucí licenční smlouvě.

Problematické je, že smlouvu o budoucí smlouvě zásadně uzavírají osoby, které mají být stranami této budoucí smlouvy (§ 50a odst. 1 OZ). Praxe sice připouští, že povinnost bude mít pouze jedna strana smlouvy o budoucí smlouvě, a touto povinností může být povinnost předložit návrh na uzavření smlouvy, nicméně tohoto závazku se může domáhat, tj. je aktivně legitimována požadovat nahrazení projevu vůle soudem, pouze druhá smluvní strana, tedy nabyvatel licence, který dílo poskytuje, a nikoli nový uživatel díla, který není stranou původní smlouvy.¹⁰⁹

Kromě toho je vznik budoucí licenční smlouvy vázán na projev vůle autora nebo jeho právního nástupce. Přitom se zdá být nesmyslné požadovat pro vznik budoucí

---

107 Š-J-Š-S, komentář k § 50a, str. 318: *Jako smlouva o smlouvě budoucí může být uzavřena každá smlouva, pokud tomu nebrání její povaha.*

108 Srv. Š-J-Š-S, komentář k § 50a, str. 318.

109 Srv. Š-J-Š-S, komentář k § 50a, str. 318.

licence přísnější formu než pro vznik původní licence a budoucí licenční smlouvy, a pro uzavření jednotlivých budoucích smluv bude tedy potřeba, aby trval tentýž projev vůle autora, který je předmětem přímého návrhu na uzavření smlouvy, který doručuje poskytovatel díla v roli posla podle předchozí interpretace. Jediný rozdíl oproti předchozímu případu je tedy v tom, že odvozeného nabyvatele nepřímo chrání nárok ze smluv o budoucí licenční smlouvě v celém řetězci jeho předchůdců, jehož prosazování v praxi si lze ovšem jen těžko představit.

Dalším důsledkem uvedené interpretace je, že závazek autora veřejnou licenci dále poskytovat (nabízet) je s rostoucím počtem poskytnutých licencí neustále posilován. To sice intuitivně odpovídá realitě zájmu na právní jistotě¹¹⁰, nicméně je tím posilován pouze závazek autora vůči konkrétním nabyvatelům licence a ne vůči veřejnosti jako takové. Přitom z definice veřejné licence vyplývá, že veřejností, které je licence adresována, je míněno vždy potenciálně neomezené množství individuálně neurčených osob a ne veřejnost ve smyslu § 18 autorského zákona, který zavádí pojem sdělování veřejnosti¹¹¹. Veřejnosti závazku autora (ve smyslu veřejných licencí) lépe odpovídá trvání neodvolatelného návrhu na uzavření licenční smlouvy než síť závazků z budoucích licenčních smluv. Přes tu výhradu se jedná o závazky, které jsou z hlediska platného českého práva srozumitelné a mohou posloužit k překlenutí případných výkladových nejasností do doby, než české právo vezme institut veřejných licencí přímo na vědomí.

4.3 Poskytnutí licence jednostranným úkonem

Interpretační problémy, na které jsme narázeli při výše uvedených interpretacích závazku, který vzniká poskytováním veřejné licence, mají společného jmenovatele, kterým je skutečnost, že poskytování veřejné licence, konkrétně prvotní projev vůle autora, kterým deklaruje, že licenci poskytovat bude, reálně naplňuje všechny znaky jednostranného právního úkonu. Nejistota a problematičnost výše uvedených interpretací spočívá právě ve snaze interpretovat poskytování veřejné licence pouze jako smluvní závazkový vztah, respektive množinu takových vztahů. Jejich vznik, je ve všech výše uvedených případech vázán (přímo nebo nepřímo) na původní projev vůle autora, který je svou povahou jednostranný, a slabina výše uvedených interpretací spočívá v tom, že nejsou oporou pro jeden z klíčových pojmových znaků veřejných licencí,

110 Větší zájem na platnosti veřejné licence bude v případě, kdy dílo využívá více osob.

111 K-H-K-K, komentář k § 18, str. 105, k tomu uvádí: *Skutečnost, že veřejnost [pro potřeby definice sdělování veřejnosti] nutně neznamená větší množství individuálně neurčených osob, jak bývá někdy argumentováno, vyplývá přímo i z ustanovení § 18 odst. 2.*

kterým je jejich neodvolatelnost, tj. fakt, že licence je poskytována po celou dobu ochrany, jak je tento pojmový znak pojmenován v kapitole 3.1.3 Závazek poskytovat licenci třetím osobám výše.

Pokud by byl projev vůle, kterým autor poskytuje dílo pod veřejnou licencí, právem uznaným jednostranným právním úkonem s účinky *erga omnes*, byla by takto jednostranně projevená vůle fixována na dílo po celou dobu ochrany (nebo bez časového omezení). Zároveň by nic nebránilo tomu, považovat za titul pro vznik konkrétní licence jednotlivému uživateli díla licenční smlouvu, která vznikla konkludentně akceptací projevu vůle, který autor výše uvedeným jednostranným právním úkonem učinil, a to se všemi důsledky, které ze smluvního vztahu (zejména pro nabyvatele licence) plynou.¹¹² Podstatný rozdíl by byl právě v tom, že trvání autorova prvotního projevu vůle by bylo *ex lege* fixováno a mohl by se ho dovolávat každý. Stávající možnost konkludentního přijetí neadresného návrhu licenční smlouvy je dostatečným řešením k tomu, aby individuální licenční smlouvy neformálně vznikaly, nezaručuje ovšem dostatečně, že jednou projevená vůle autora licence poskytovat bude trvat po celou dobu ochrany díla, jak veřejné licence předpokládají.

Autorský kolektiv Telec-Tůma k tomu uvádí, že již za současné právní úpravy *nelze vyloučit ani poskytnutí licence komukoli jednostranným veřejným prohlášením poskytovatele, je-li tak jeho svobodnou vůlí* (srov. čl. 2 odst. 4 Ústavy, čl. 2 odst. 3 LPS, § 2 odst. 3 ObčZ). Autorský zákon ani jiný zákon takové jednání nezakazuje. Nejde však o pravidelný způsob kontraktace.¹¹³ S tímto tvrzením lze v obecné rovině souhlasit, i když striktním výkladem autorského zákona k tomuto závěru dospět nelze, což dokládají přesvědčivé argumenty pro opačný názor.¹¹⁴ Výše naznačená argumentace ovšem neřeší stěžejní problém veřejných licencí, kterým je právě neodvolatelnost takového prohlášení. Není také zřejmé, jak z ustanovení, o která autoři svůj argument opírají a která vyjadřují zásadu smluvní volnosti v občanskoprávních vztazích, vyplývá,

112 Jednostranný právní úkon autora lze ovšem pojmost i tak, že by smluvní závazkový vztah mezi autorem a uživatelem díla na základě veřejné licence vůbec nevznikal, a teprve v případě jednání v rozporu s příslušnou veřejnou licencí (ať už na straně uživatele díla nebo autora) by vznikal deliktní závazkový vztah obdobně jako v případě zákonných licencí. Kombinace jednostranného právního úkonu, který se vztahuje k dílu jako takovému a na něj navazujících dvoustranných smluv mezi autorem a uživatelem díla, ovšem lépe vystihuje skutečnost, a je citlivější k zvyklostem českého právního rádu, který jednostranné právní úkony evidentně nepreferuje.

113 T-T, komentář k § 46 odst. 1, marginální číslo 3.

114 Komentář K-H-K-K k tomu uvádí: *Oprávnění k výkonu práva své dílo užít, označované zákonem v ustanovení § 46 odst. 1 jako licence, uděluje autor podle § 12 odst. 1 smlouvou, a to smlouvou licenční* (srov. § 46 a násl.). Není tedy možné udělit oprávnění k výkonu práva dílo užít jednostranným právním úkonem (např. prohlášením autora) (K-H-K-K, komentář k § 12, str. 88).

že takové prohlášení musí být adresováno *komukoli*. Platí zde obdobná výtka jako v případě definice veřejné licence podle německého práva (viz kapitola [3.2.3 Shrnutí](#) výše), totiž ta, že omezovat platně poskytnutou veřejnou licenci na licenci poskytnutou *každému*, je samo o sobě v rozporu se zásadou smluvní volnosti, protože stejnou ochranu by měla požívat i licence poskytnutá druhově vymezenému ale potenciálně nekonečnému okruhu osob, pokud se autor rozhodl užívání díla takto omezit. Autor může samozřejmě poskytovat dílo i konečnému okruhu osob, v takovém případě ovšem postrádá jednostranný právní úkon smysl.¹¹⁵

Argument, že poskytnutí licence jednostranným prohlášením je možné už dnes, lze každopádně použít jako podpůrný v případě sporu o trvání projevu vůle autora, pokud tento interpretujeme jako neodvolatelný návrh na uzavření licenční smlouvy (viz zejména kapitoly [4.1.3 Vznik licenční smlouvy podle AutZ](#) a [4.2.3 Poskytovatel díla jako posej](#) výše). Pro právní jistotu uživatelů díla by ovšem bylo vhodnější, aby se nejednalo o teoretickou konstrukci, ale o institut zakotvený v platném právu.

4.4 Oprávnění nabývatele licence

4.4.1 Sdílení (Share)

Licenční prvek *sdílení*, tj. oprávnění dílo šířit, který je společný všem licencím CC, je obsažen v čl. 3 písm. a) a c) licence BY-NC-SA¹¹⁶. *Nabyvatel licence získává oprávnění zařazovat dílo v nezměněné podobě do souborných děl (Collections) a oprávnění dílo samostatně nebo zařazené do souborného díla rozmnožovat (Reproduce), rozšiřovat (Distribute) a sdělovat veřejnosti (Publicly Perform).* Je potřeba si uvědomit, že všechny významotvorné pojmy uvedené v předchozím výčtu oprávnění, jsou pro potřeby licencí CC zvlášť definovány a jejich význam se zpravidla liší od významu, který mají podle autorského zákona. Porozumět rozsahu licenčního prvku *sdílení* v licencích CC je tedy možno pouze interpretací definic uvedených v čl. 1 licence BY-NC-SA.

4.4.1.1 Definice díla

Smyslem licencí CC je umožnit poskytování licencí ke všem nehmotným statkům,

¹¹⁵ O návrh na uzavření licenční smlouvy adresovaný konečnému okruhu osob půjde například tehdy, když díla svolení s distribucí odpovídajícího počtu legálních rozmnoženin díla.

¹¹⁶ BY-NC-SA, čl. 3: [...] Licensor hereby grants You a [...] license [...] a. to Reproduce the Work, to incorporate the Work into one or more Collections, and to Reproduce the Work as incorporated in the Collections [...] c. to Distribute and Publicly Perform the Work including as incorporated in Collections. [...]

které jsou chráněny autorským právem. Z tohoto důvodu je v obecné (unported) verzi licencí CC uveden nesourodý příkladný výčet všech možných nehmotných statků¹¹⁷, zatímco americká verze lakonicky stanoví, že dílem je *any copyrightable work*, tj. jakékoli dílo chráněné autorským právem. ***Pro potřeby české verze licencí CC je tedy třeba dílo definovat tak, aby zahrnovalo všechny nehmotné statky podléhající ochraně podle autorského zákona***, tj. kromě autorských děl (§ 2 AutZ) též umělecké výkony výkonných umělců (§ 67 AutZ), zvukové nebo zvukově obrazové záznamy (§ 75 a § 79 AutZ), televizní a rozhlasové vysílání (§ 83 AutZ) a databáze (§ 2 odst. 2 a § 88 AutZ)¹¹⁸. Z takto široce pojaté definice díla vychází ostatní definice, které je rovněž potřeba přizpůsobit, zejména pak zohlednit specifická práva, která se vztahují pouze k jiným nehmotným statkům, než jsou autorská díla ve smyslu § 2 AutZ, například právo na zužitkování a vytěžování databází (§ 90 odst. 1 AutZ).

Na workshopu k návrhu české verze licencí CC konaném na půdě Národní knihovny dne 31. 7. 2008 vyvstala v souvislosti s definicí díla otázka, zda se v případě jednoho díla poskytovaného v nižší (tzv. rozšuměněné) kvalitě pod licencí CC a v plné kvalitě komerčně jedná o dvě různá díla nebo ne. Nebo lépe řečeno jestli autor, který poskytuje pod licencí CC dílo v nižší kvalitě tím automaticky poskytuje licenci CC i k témuž dílu v plné kvalitě. Z ryze technického hlediska tomu tak není. Licence CC sice umožňují nabývateli *provádění technických úprav nezbytných k tomu, aby dílo bylo dovoleným způsobem užito na jiném nosiči nebo v jiném formátu* (BY-NC-SA, čl. 3), nicméně takovýmito úpravami nelze dospět od díla v nižší kvalitě k dílu ve vyšší kvalitě. Totéž platí v případě, že příslušná licence dovoluje dílo modifikovat. Pokud tedy autor poskytuje pod licencí CC pouze dílo v nižší kvalitě, a připustíme, že totéž dílo v různé kvalitě jsou dvě různá díla pro potřeby licencí CC, nelze licenci CC na dílo ve vyšší kvalitě nikdy vztáhnout, protože způsoby užití díla, ke kterým nabývatel licence získává

117 BY-NC-SA, čl. 1, písm. g): "Work" means the literary and/or artistic work offered under the terms of this License including without limitation any production in the literary, scientific and artistic domain, [...] a dramatic or dramatico-musical work; a choreographic work [...] a musical composition with or without words; a cinematographic work [...] a work of drawing, painting, architecture, sculpture, engraving or lithography; a photographic work [...] a work of applied art; an illustration, map, plan, sketch or three-dimensional work relative to geography, topography, architecture or science; a performance; a broadcast; a phonogram; a compilation of data [...] or a work performed by a variety or circus performer[...]

118 Podle autorského zákona existují dva druhy ochrany databází – jednak je chráněna struktura databází, které jsou dostatečně tvůrčí, aby mohly být označeny za souborné dílo (§ 2 odst. 2 AutZ) a dále je chráněn obsah jakékoli databáze, jejíž vznik byl nákladný ve smyslu definice v § 88a AutZ. Posledně jmenované vymezení, které je širší a zahrnuje i databáze podle § 2 odst. 2 AutZ, vychází z požadavku směrnice ES-D na ochranu zvláštních práv pořizovatele databáze (§ 1 písm. c AutZ) a tato ochrana je poskytována bez ohledu na to, jestli je daná databáze zároveň autorským dílem ve smyslu § 2 AutZ.

oprávnění, to neumožňují. Na druhou stranu je třeba si uvědomit, že taková duplicita odporuje cílům, které licence CC sledují, a kterým je volné šíření díla jako takového, ne jeho stínu (odlesku). Pokud je autorovým cílem pouze doprovodná propagace komerčního využití téhož díla, nejsou licence CC vhodný nástroj, protože důsledky jejich poskytnutí (respektive poskytování) trvají dlouhodobě¹¹⁹, zatímco propagace komerčně šířeného díla je záležitost velmi krátkodobá a pomíjivá.¹²⁰ Tím, že licence CC sledují jiný účel, je jejich užití k propagaci touto formou třeba považovat za nevhodné, a ve vztahu k uživatelům, kteří očekávají pod licencí CC určitou sadu oprávnění k dílu (ne k jeho stínu) též za matoucí. V konkrétním případě je proto vždy třeba posoudit nejenom oprávněný zájem autora, ale chránit též očekávání a dobou víru běžného uživatele, pro kterého mohou být obě verze díla snadno zaměnitelné.

V licenci GPL je dílo, které je autor poskytuje, označováno jako *Program* a v licenci FDL jako *Document*, čímž je naznačen druh děl, pro která jsou tyto licence primárně určeny. Nicméně definice v obou případech umožňuje poskytovat pod těmito licencemi i jakákoli jiná díla.¹²¹ Licence CA používá neutrální označení *Work*, které opět zahrnuje jakékoli dílo podléhající autorskoprávní ochraně (CA, čl. 1).

4.4.1.2 Definice souborného díla

Definice souborného díla je pro potřeby licencí CC podstatná, protože oprávnění zařazovat dílo do souborného díla je součástí licenčního prvku *sdílení*, a je tedy společné všem licencím CC, zatímco všechna jiná odvozená díla budou spadat pod definici modifikace díla, která je vůči definici souborného díla zbytková (viz níže kapitola [4.4.2.1 Definice modifikace díla](#)). Definice uvedená v obecné (unported) verzi

¹¹⁹ Autor jejich poskytováním po celou dobu ochrany, tj. i poměrně dlouhou dobu po své smrti, doslova překračuje svůj vlastní stín.

¹²⁰ V důsledku by se mohlo stát, že koncoví uživatelé si oblíbí nekvalitní verzi díla, zatímco kvalitní komerčně šířená verze upadne v zapomnění. Obzvlášť pokud autor zvolí licenci CC, která dovoluje dílo modifikovat, a někdo jiný dílo znova vytvoří a poskytne v plné kvalitě (např. u hudebního díla umožňuje licenční prvek *zpracování dovoleno* mj. to, aby jiný autor užil hudbu, text i aranžmá ve svém vlastním díle). Problematická je v uvedeném případě i interpretace licenčního prvku *zachování licence* – autor modifikace by v paralelní distribuci kvalitnějších a méně kvalitních verzí modifikace díla nejspíš už pokračovat nemohl. Z uvedených důvodů vyplývá, že pro uvedený účel jsou, pokud vůbec paralelní distribuci téhož díla připustíme, z licencí CC použitelné pouze licence BY-ND nebo BY-NC-ND.

¹²¹ GPL-2, čl. 0: *This License applies to any program or other work [...] The "Program", below, refers to any such program or work.* FDL-2, čl. 1: *This License applies to any manual or other work [...] The "Document", below, refers to any such manual or work.* GPL-3, čl. 0: *"The Program" refers to any copyrightable work licensed under this License.*

licencí CC¹²² v zásadě odpovídá definici v § 2 odst. 5 AutZ:

§ 2 odst. 5: *Sborník, jako je časopis, encyklopédie, antologie, pásmo, výstava nebo jiný soubor nezávislých děl nebo jiných prvků, který způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu splňuje podmínky podle odstavce 1, je dílem souborným.*

Odlišnosti jsou dvě. První spočívá v tom, že díky odkazu na „odstavec 1“ jsou soubornými dílem ve smyslu AutZ pouze autorská díla, tedy *jedinečné výsledky tvůrčí činnosti autora* (§ 2 odst. 1 AutZ). Toto pojetí je vzhledem k rozšíření definice díla (viz předchozí kapitola) příliš úzká, protože za souborné dílo je pro potřeby licencí CC potřeba považovat mj. i netvůrčí databázi nebo mechanicky vytvořenou sbírku fotografií. Druhá odlišnost spočívá v tom, že pro vymezení licenčního prvku *sdílení* jsou (na rozdíl od licenčního prvku *zpracování dovoleno*) důležitá jenom ta souborná díla, která obsahují dílo chráněné licencí CC v *nezměněné podobě*, tj. zejména celé a pouze po provedení případných *nezbytných* technických úprav¹²³. Z tohoto omezení především vyplývá, že užití části díla v souborném díle je pro potřeby licencí CC třeba považovat už za jeho modifikaci – viz níže [4.4.2.1 Definice modifikace díla](#)). To neznamená, že by dílem, které je pod některou z licencí CC poskytováno (tj. dílem, jak je vymezeno v předcházející kapitole), nemohlo být jakékoli souborné dílo ve smyslu § 2 odst. 5 autorského zákona, smyslem uvedeného omezení je naopak umožnit šíření díla v rámci souborných děl i tehdy, když licence neobsahuje licenční prvek *zpracování dovoleno*.

Všechny ostatní zkoumané licence naopak licenční prvek *zpracování dovoleno* obsahují, a mohlo by se proto zdát, že výše uvedenou definici souborného díla a s ní spojené jasné vymezení hranic mezi licenčními prvky *sdílení* a *zpracování dovoleno* tím pádem nebude potřeba. To ovšem není pravda. Pro potřeby licenčního prvku *zachování licence*, které licence GPL, FDL i CA obsahují, je důležité odlišit situace, kdy se příslušná licence musí vztahovat na nově vytvořené dílo jako celek a kdy pro zachování autorskoprávního statutu původního díla postačí, že se licence vztahuje na část nového

122 BY-NC-SA, čl. 1, písm. b): b. "*Collection*" means a collection of literary or artistic works, such as encyclopedias and anthologies, or performances, phonograms or broadcasts, or other works or subject matter other than works listed in Section I(g) below, which, by reason of the selection and arrangement of their contents, constitute intellectual creations, in which the Work is included in its entirety in unmodified form along with one or more other contributions, each constituting separate and independent works in themselves, which together are assembled into a collective whole. A work that constitutes a Collection will not be considered an Adaptation (as defined above) for the purposes of this License.

123 Srv. BY-NC-SA, závěrečné ustanovení čl. 3.

díla, která dílo původní obsahuje. Licence GPL a FDL, podobně jako licence CC, tyto případy odlišují a stanoví, že podmínkou pro to, aby se původní licence mohla vztahovat pouze na část nově vytvořeného díla, je právě to, aby nově vzniklé dílo mělo charakter souborného díla, tj. aby bylo možno původní dílo (popř. jeho modifikaci) v rámci nově vzniklého celku odlišit a samostatně chránit příslušnou licencí.¹²⁴

Je zřejmé, že v konkrétním případě mohou být výše uvedené podmínky sporné. Možná právě z tohoto důvodu licence CA, které je obecně restriktivnější, výslově požaduje, aby pod licencí CA byla poskytována veškerá odvozená díla¹²⁵, tedy jak souborná díla (viz výše) tak modifikace díla (viz dále v kapitole [4.4.2.1 Definice modifikace díla](#)) ve smyslu licencí CC. Tím je v případě licencí CA výrazně omezena možnost tvůrčím způsobem kombinovat díla z různých zdrojů.

4.4.1.3 Rozmnožování, rozšiřování a sdělování veřejnosti

Dříve než se pustíme do vymezení pojmu rozmnožování, rozšiřování a sdělování veřejnosti pro potřeby české verze licencí CC, je třeba si uvědomit, že smyslem pojmu *Reproduce*, *Distribute* a *Publicly Perform* v obecné (unported) verzi licencí CC je pokrýt všechny běžné způsoby užití díla, na které se váží majetková práva autora. Tento fakt nemusí být zcela zřejmý přímo z obecné (unported) verze licencí CC, jasně ovšem vyplývá jasně z národní verze licencí CC pro USA. Copyright Act¹²⁶ totiž rozlišuje v § 106 šest výlučných autorských práv (exclusive rights in copyrighted works), která jsou všechna předmětem licencí CC.¹²⁷ Vyjma druhého uvedeného výlučného práva,

124 GPL-2, čl. 2: [...] *If identifiable sections of that work are not derived from the Program, and can be reasonably considered independent and separate works in themselves, then this License, and its terms, do not apply to those sections when you distribute them as separate works. [...] In addition, mere aggregation of another work not based on the Program with the Program (or with a work based on the Program) [...] does not bring the other work under the scope of this License.*

FDL-2, čl. 7: *A compilation of the Document or its derivatives with other separate and independent documents or works, in or on a volume of a storage or distribution medium, is called an "aggregate" if the copyright resulting from the compilation is not used to limit the legal rights of the compilation's users beyond what the individual works permit. When the Document is included in an aggregate, this License does not apply to the other works in the aggregate which are not themselves derivative works of the Document.*

125 CA, definice odvozeného díla: *"Derivative Work" means any work created by the editing, adaptation or translation of the Work in any media or any work made up of a number of separate works in which the Work is included in its entirety in unmodified form.* Srv. též požadavek na zachování licence uvedený v čl. 2.2.3 licence CA.

126 Autorský zákon USA z roku 1976, v platném znění, dostupný z WWW: <http://www.copyright.gov/title17/circ92.pdf>, [citováno 16. 8. 2008].

127Copyright Act, § 106: [...] *the owner of copyright under this title has the exclusive rights [...] (1) to reproduce the copyrighted work in copies or phonorecords; (2) to prepare derivative works based upon*

které se týká modifikací díla a je proto vyjádřeno v čl. 3 písm. b) a d) licence BY-NC-SA pro USA¹²⁸, jsou všechna ostatní obsažena již v licenčním prvku ***sdílení*** vyjádřeném v čl. 3 písm. a) a c) licence BY-NC-SA pro USA.¹²⁹

Výčtu *exclusive rights in copyrighted work* odpovídají jednotlivé způsoby užití díla uvedené v § 12 odst. 4 autorského zákona¹³⁰ a z výše uvedeného vyplývá, že smyslem licencí CC je poskytnout licenci ke všem těmto způsobům užití, tj. nejenom k rozmnožování díla (§ 13 AutZ), jeho rozšiřování (§ 14 AutZ) a sdělování veřejnosti (§ 18 a násł. AutZ), ale též k pronájmu (§ 15 AutZ), půjčování (§ 16 AutZ) a vystavování díla (§ 17 AutZ). Tohoto cíle lze dosáhnout minimálně dvěma způsoby. První možnost je přímo zahrnout tři posledně jmenované způsoby užití díla do čl. 3 licence BY-NC-SA, kterým je licence poskytována. Nevýhodou tohoto pojetí je, že výčet všech šesti výše uvedených způsobů díla by bylo nutno vícekrát opakovat v dalších částech licence BY-NC-SA, kde jsou stanovena omezení nabívatele licence a také fakt, že pro důvěru uživatelů (autorů i nabívatele licence) v to, že jednotlivé národní verze licencí CC se obsahově shodují, je mj. důležité, aby pro všechny národní verze byla zachována jednotná struktura licence. Z tohoto důvodu se zdá přijatelnější druhá možnost, a sice rozšířit pro potřeby licencí CC definici rozšiřování díla tak aby zahrnovala i pronájem, půjčování a vystavování díla ve smyslu AutZ (srov. definici rozšiřování v návrhu české verze uvedeném v příloze č. 1). Toto pojetí se zdá přirozené, neboť se podobně jako v případě rozšiřování díla jedná o nakládání s originálem nebo rozmnoženinou díla v hmotné podobě.

Ve vztahu k databázím, které jsou zahrnuty do definice díla pro potřeby licencí CC, je do oprávnění odpovídajících licenčnímu prvku ***sdílení*** třeba zahrnout také oprávnění

---

the copyrighted work; (3) to distribute copies or phonorecords of the copyrighted work to the public by sale or other transfer of ownership, or by rental, lease, or lending; (4) in the case of literary, musical, dramatic, and choreographic works, pantomimes, and motion pictures and other audiovisual works, to perform the copyrighted work publicly; (5) in the case of literary, musical, dramatic, and choreographic works, pantomimes, and pictorial, graphic, or sculptural works, including the individual images of a motion picture or other audiovisual work, to display the copyrighted work publicly; and (6) in the case of sound recordings, to perform the copyrighted work publicly by means of a digital audio transmission.

128 Národní verze 3.0 licence BY-NC-SA pro USA, čl. 3: [...] b. ***to create and reproduce Derivative Works*** [...]

129 Národní verze 3.0 licence BY-NC-SA pro USA, čl. 3: [...] Licensor hereby grants You a [...] license [...] a. ***to reproduce the Work*** [...]; c. ***to distribute copies or phonorecords of, display publicly, perform publicly, and perform publicly by means of a digital audio transmission the Work*** [...]

130 Před novelou 216/2006 nebylo zřejmé, zda je tento výčet taxativní nebo demonstrativní, po této novele se s ohledem na § 12 odst. 5 jedná o demonstrativní výčet, což ovšem vůbec neusnadňuje situaci při poskytování licence ke všem způsobům užití – viz níže kapitola [4.5.3.1 Nové způsoby užití díla](#).

k vytěžování a zužitkování databáze, které je takto odlišeno pojmově (§ 90, odst. 1 AutZ), i když *obsahově se od rozsahu výlučných majetkových autorských práv prakticky neliší*¹³¹. Vytěžování databáze je *trvalý nebo dočasný přepis celého obsahu databáze nebo jeho podstatné části* (§ 90 odst. 2 AutZ) a představuje tak oprávnění analogické k rozmnožování díla a zužitkování databáze je *jakýkoli způsob zpřístupnění veřejnosti celého obsahu databáze nebo její podstatné části* (§ 90 odst. 3) a představuje tak oprávnění analogické ke způsobům užití díla uvedeným v § 12 odst. 4 s výjimkou půjčování (§ 90 odst. 4 AutZ).¹³² Ve vztahu k softwaru stanoví přímo autorský zákon, že *za rozmnožování se považuje též zhotovení rozmnoženiny, je-li nezbytná k zavedení a uložení počítačového programu do paměti počítače, jakožto i pro jeho zobrazení, provoz a přenos* (§ 66 odst. 2 AutZ), v definici rozmnožování pro potřeby licencí CC je vhodné tuto skutečnost zmínit, čistě pro informaci.¹³³

Problematický je vztah licenčního prvku **sdílení** a užití části díla. Definice rozmnožování podle AutZ se vztahuje též na vytváření rozmnoženin částí díla (§ 13 odst. 1 AutZ), což ovšem neodpovídá omezení, která jsou pro potřeby licencí CC kladena na vytváření souborných děl (viz výše). Pro rozmnožování díla, jeho rozšiřování a sdělování veřejnosti (ve smyslu licencí CC) je třeba s částmi nakládat opatrněji a souhlas k šíření částí díla nelze z licence, která obsahuje licenční prvek **zákaz zpracování**, bez dalšího dovozovat. Z definice rozmnožování díla pro potřeby licencí CC je z tohoto důvodu třeba výslovou zmínu o části díla vypustit¹³⁴. Na druhou stranu výslovné označení jakéhokoli užití části díla za užití modifikace díla podle licencí CC také není vhodné – např. sdělování veřejnosti části díla je v praxi zcela běžné i v případech, kdy k tomu autor nedal svolení.¹³⁵ Autorský zákon v tomto ohledu není oporou, neboť výslová zmínka o části v definici sdělování veřejnosti podle § 18 odst. 1 AutZ chybí, a tato definice tím pádem není s definicí rozmnožování symetrická. I při restriktivním pojetí rozmnožování a sdělování veřejnosti bude možno v omezené míře rozmnožovat a sdělovat veřejnosti části díla na základě zákonné citační licence (§ 31 AutZ).

131 Viz T-T, str. 729: komentář k § 90 odst. 1, marginální číslo 1.

132 Uvedená analogie vyplynula až z diskusí na workshopu k návrhu české verze licencí CC konaném na půdě Národní knihovny dne 31. 7. 2008, v návrhu v příloze č. 1 je z tohoto důvodu zahrnuto pouze vytěžování databáze do definice rozmnožování díla, nikoli už její zužitkování.

133 Srv. definici rozmnožování v návrhu uvedeném v příloze č. 1.

134 V návrhu uvedeném v příloze č. 1 byla ještě obsažena, ale z diskusí na workshopu k návrhu české verze licencí CC vyplynulo, že by se jednalo o přílišné rozšíření licenčního prvku **sdílení**.

135 Například veřejné čtení částí knihy, které už nespadá pod citační licenci, odvysílání části písně v rozhlasu atp.

Licence GPL a FDL shodně hovoří o oprávněních *copy* a *distribute* (GPL-2, čl. 1, FDL-2, čl. 2) která je ovšem rovněž třeba vykládat v kontextu výše uvedené terminologie, jak ji používá Copyright Act, tj. zahrnout do *distribute* kromě rozšiřování minimálně též půjčování a pronájem ve smyslu autorského zákona (srv. Copyright Act, čl. 106 odst. 3). Bylo by ostatně nelogické, kdyby licence umožňovala vytváření hmotných rozmnoženin a převod *vlastnictví* k nim (úplatný i bezúplatný), aniž by umožňovala převod *držby* - úplatný v případě pronájmu a bezúplatný v případě půjčování (srv. § 15 a 16 AutZ). Licence CA vymezuje oprávnění odpovídající licenčnímu prvku sdílení souslovím *copy and Share*, přičemž *Share* je definováno jako *předávání nebo zpřístupňování díla veřejnosti publikováním, rozšiřováním, jeho provedením nebo šíření jiným způsobem*¹³⁶.

4.4.1.4 Nakladatelská smlouva

Licenční smlouvu nakladatelskou definuje autorský zákon jako *smlouvu, kterou autor poskytuje nabyvateli licenci k rozmnožování a rozšiřování díla [...]* (§ 56 odst. 1 AutZ). Výčet děl, která mohou být předmětem licenční smlouvy, je taxativní¹³⁷, a z nakladatelské smlouvy jsou tím pádem některá díla pojmově vyloučena (například výkony výkonných umělců, které nejsou zaznamenány). Všechny zkoumané licence a veřejně obecně pojmové znaky nakladatelské smlouvy naplňují, jelikož oprávnění dílo šířit vždy zahrnuje oprávnění k rozmnožování a rozšiřování díla ve smyslu autorského zákona. Speciální ustanovení o nakladatelské smlouvě je tedy třeba na veřejné licence vztáhnout vždy tehdy, když dojde k využití oprávnění dílo rozmnožovat a rozšiřovat v množství, při kterém už má smysl hovořit o jeho vydání.¹³⁸ Přitom není podstatné, jestli vydavatel (nakladatel) sleduje nebo nesleduje komerční zájem - *výdělečnost užití je pro nabyvatele příslušného oprávnění pojmově bezvýznamná*¹³⁹.

Kvalifikujeme-li smlouvy vzniklé na základě veřejné licence jako typovou smlouvu nakladatelskou, je třeba respektovat právo autora na autorskou korekturu před vydáním díla uvedené v § 56 odst. 3 autorského zákona: *Nestanoví-li smlouva jinak, autor je*

136 CA, čl. 1: "*Share*" means to communicate or make available to other members of the public by publishing, distributing, performing or other means of dissemination.

137 Srv. T-T, str. 541, komentář k § 56 odst. 1, marginální číslo 3.

138 Autorský zákon takovou hranici nestanoví, pravděpodobně proto, že nakladatelská smlouva bývá zpravidla výhradní (§ 56 odst. 2 AutZ) a množství rozmnoženin, na které se vztahuje, v ní bývá sjednáno (§ 56 odst. 5 AutZ). Tento nedostatek je třeba překlenout interpretací a vztáhnout ustanovení o licenční smlouvě nakladatelské na veřejné licence pouze v případě, kdy se množství rozmnoženin začne blížit počtu, na který je běžné uzavírat úplatnou nakladatelskou smlouvu. Jako vodítka může posloužit též limit 100 kusů stanovený v licenci FDL (viz níže).

139 T-T, str. 541, komentář k § 56 odst. 1, marginální číslo 2.

oprávněn před vydáním díla v přiměřené lhůtě poskytnuté nabyvatelem provést drobné tvůrčí změny díla, pokud nevyvolají na straně nabyvatele potřebu vynaložení nepřiměřených nákladů nebo nezmění-li se jimi povaha díla. Licence CC (stejně jako licence GPL a CA) o institutu autorské korektury mlčí, z čehož je nutno *a contrario* dovodit povinnost vydavatele, aby před vydáním díla autora k autorské korektuře vyzval, přičemž v případě díla vzniklého modifikací nebo jejich řetězením je třeba tuto povinnost vztáhnout na autora poslední modifikace. Nesplnění této povinnosti autorský zákon sankcionuje – *autor může od smlouvy odstoupit, došlo-li by v důsledku [neprovedení autorské korektury] k užití díla způsobem snižujícím jeho hodnotu* (§ 56 odst. 4 AutZ). Výslovna zmínka o autorské korektuře je naopak v licenci FDL, která klade zvláštní požadavky na šíření rozmnoženin díla ve větším rozsahu (nad 100 kusů), mj. je *žádoucí, ale nikoli povinné*, aby vydavatel v takovém případě kontaktoval autora a vyžádal si případné aktuálnější verze díla.¹⁴⁰ V případě licence FDL lze tedy dovodit, že vydavatel povinnost umožnit autorskou korekturu nemá.

Sporné je v této souvislosti ustanovení § 87 autorského zákona, které stanoví právo nakladatele *na odměnu v souvislosti se zhotojením rozmnoženiny pro osobní potřebu jím vydaného díla*, a to právě vzhledem k nejasnosti toho, kdy už bude nabyvatel veřejné licence nakladatelem ve smyslu § 87 AutZ.

Podobně problematické je i postavení nabyvatele licence coby vydavatele díla. Podle § 4 odst. 2 AutZ je dílo vydáno *zahájením oprávněného veřejného rozšiřování rozmnoženin díla*, přičemž vydavatelem je podle § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 37/1995 Sb. o neperiodických publikacích bez dalšího každá osoba, která dílo vydala, tj. de facto každý nabyvatel veřejné licence, který využívá oprávnění zhотовovat rozmnoženiny jinak než pro osobní potřebu. Vydavatel má ovšem celou řadu veřejnoprávních povinností, mj. povinnost odevzdávat povinné výtisky podle § 3 uvedeného zákona.¹⁴¹ Pojem nakladatele ani pojem vydavatele ve stávající podobě zjevně nepočítá s tím, že by nakladatelů mohlo být takové množství, které připouštějí veřejné licence, a bylo by vhodné uvedené pojmy ve vztahu k veřejným licencím revidovat (srv. kapitolu [5 Úvahy de lege ferenda](#)).

---

140 FDL-2, čl. 3: [...] If you publish or distribute Opaque copies of the Document numbering **more than 100**, you must [...] **It is requested, but not required**, that you contact the authors of the Document well before redistributing any large number of copies, to give them a chance to provide you with an updated version of the Document.

141 Srv. T-T, komentář k § 56 odst. 1, str. 543, marginální číslo 7 a str. 544, marginální číslo 9.

4.4.2 Zpracování dovoleno (Remix) a zákaz zpracování (No Derivatives)

Jak již bylo řečeno výše, licenční prvky ***zpracování dovoleno*** a ***zákaz zpracování*** se vzájemně vylučují, tj. licence, které obsahují jeden z obou prvků neobsahují druhý a obráceně.¹⁴² Licenční prvek ***zpracování dovoleno*** je obsažen v čl. 3 písm. b) a d) licence BY-NC-SA¹⁴³, kde je uvedeno oprávnění vytvářet modifikace díla a dále – analogicky s vyjádřením licenčního prvku ***sdílení*** v čl. 3 písm. a) a c) licence BY-NC-SA – oprávnění tyto modifikace rozmnožovat, rozšiřovat a sdělovat veřejnosti. Pro rozsah pojmu rozmnožování, rozšiřování a sdělování veřejnosti platí závěry uvedené v předchozí kapitole, pojem modifikace díla je rozebrán níže.

Na rozdíl od licenčního prvku ***sdílení*** není v licenčním prvku ***zpracování dovoleno*** v licenci BY-NC-SA vyjádřeno oprávnění nabyvatele licence (a potencionálního autora modifikace díla) zahrnovat modifikace díla do souborného díla a jako součást souborného díla je dále rozmnožovat, rozšiřovat a sdělovat veřejnosti. Toto opomenutí je z pohledu českého práva zásadní, neboť, jak uvádí komentář autorů Telec-Tůma, *svojení autora původního díla [...] je zapotřebí nejen k jeho zpracování [...] ale i k dalšímu nakládání s nově vzniklým dílem [...], protože každé takové nakládání s novým odvozeným dílem je ve své podstatě i nakládáním s dílem prvotním*¹⁴⁴.

V případě licencí, které obsahují licenční prvek ***zachování licence***, lze uvedené oprávnění nabyvatele licence dovodit, protože autor nabyvateli licenčním prvkem ***zachování licence*** ukládá, aby oprávnění k modifikaci díla odpovídala příslušné licenci, tj. aby autor modifikace mj. v souladu s licenčním prvkem ***sdílení*** poskytoval třetím osobám oprávnění zahrnovat tuto modifikaci díla do souborného díla a jako součást souborného díla je rozmnožovat, rozšiřovat a sdělovat veřejnosti. Autor modifikace ovšem stěží může třetím osobám k této modifikaci poskytovat oprávnění, které sám nemá (zásada *nemo plus iuris*). Proto z povinnosti, kterou ukládá autorovi modifikace autor původního díla v licenčním prvku ***zachování licence***, vyplývá, že i licence, kterou poskytuje původní autor autorovi modifikace, obsahuje toto oprávnění.

Pokud ovšem příslušná licence CC licenční prvek ***zachování licence*** neobsahuje (půjde o licence BY nebo BY-NC), zbývá pouze nejistý teleologický výklad opřený o fakt, že smyslem licencí CC je poskytnout k modifikacím díla obdobnou licenci jako

142 Licenční prvek ***zákaz zpracování*** obsahuje licence BY-ND a BY-NC-ND, zbývající licence CC obsahují naopak licenční prvek ***zpracování dovoleno***.

143 BY-NC-SA, čl. 3: [...] Licensor hereby grants You a [...] license [...] b. to create and Reproduce Adaptations [...] d. to Distribute and Publicly Perform Adaptations.

144 Viz T-T, str. 53: komentář k § 2 odst. 4, marginální číslo 63.

k dílu samotnému, nebo výklad využívající analogie - rozdíl mezi licencí CC obsahující a neobsahující licenční prvek ***zachování licence*** by měl být právě jenom v tomto licenčním prvku a neměl by se týkat souborného díla. Z tohoto důvodu by bylo vhodné v české verzi licencí CC předejít výkladovým nejasnostem a oprávnění *zahrnovat modifikace díla do souborného díla a jako součást souborného díla je rozmnožovat, rozšiřovat a sdělovat veřejnosti* v licenčním prvku ***zpracování dovoleno*** výslově uvést.¹⁴⁵

Uvedená nedůslednost má ještě jeden projev, kterým je fakt, že souborná díla jsou v licencích CC definována pouze ve vztahu k dílu, které je předmětem licence, a ne k jeho modifikaci (srov. kapitolu [4.4.1.2 Definice souborného díla](#) výše). Dílo, které je svým charakterem dílo souborné, ale do kterého je zařazena modifikace díla, už není souborným dílem ve smyslu této definice. Tím vzniká rozpor nejen ve vztahu k navrhovanému upřesnění české verze licencí CC (viz předchozí odstavec), ale též rozpor s již existujícími ustanoveními, např. předposlední větou čl. 4 písm. b) licence BY-NC-SA, která se výslově vztahuje na *modifikaci díla, která je součástí souborného díla*. Při doslovném výkladu definice souborného díla by to znamenalo, že se dané ustanovení vztahuje pouze na díla, která obsahují zároveň modifikace díla i dílo původní, což ovšem neodpovídá smyslu daného ustanovení. Z tohoto důvodu a pro potřeby zpřesnění licenčního prvku ***zpracování dovoleno***, při jehož vyjádření je rovněž třeba hovořit o souborném dílu ve vztahu k modifikaci díla a ne ve vztahu k dílu samotnému, je vhodné v tomto smyslu rozšířit definici souborného díla.¹⁴⁶

Obecně lze říci, že oprávnění a omezení nabyvatele, která se v licencích CC vztahují k dílu a k soubornému dílu na jedné straně, a oprávnění a omezení, která se vztahují k modifikacím díla, na straně druhé, jsou formulována analogicky.¹⁴⁷ V případě odchylky je proto vždy potřeba se ptát, jaké jsou její důvody a důsledky, neboť smyslem licencí CC je, aby se licence vztahovala ve stejném rozsahu na dílo i na modifikace díla, pokud autor modifikace dovolil. Příkladem odchylky, která je odůvodněná, je dovětek v definici licenčního prvku ***zpracování dovoleno***, který stanoví, že modifikace díla je možno dále šířit pouze tehdy, *pokud je z modifikace díla nebo jejího označení zřejmé, že*

145 Srv. návrh uvedený v příloze č. 1.

146 V návrhu české verze licence BY-NC-SA uvedeném v v příloze č. 1 plní tuto funkci poslední věta definice souborného díla (čl. 1 písm. b): *Pokud je to výslově uvedeno, považuje se za souborné dílo též soubor, který místo Díla obsahuje modifikaci Díla.*

147 V případě ustanovení vyjadřujících omezení nabyvatele ve vztahu k dílu a k souborným dílům jsou tato ustanovení u licencí, které obsahují licenční prvek ***zpracování dovoleno***, zpravidla pouze rozšířena tak, aby se příslušné omezení vztahovalo i na modifikace díla – srov. např. poslední dvě věty čl. 4 písm. a) licence BY-NC-SA.

dílo bylo změněno nebo jinak upraveno.¹⁴⁸

Licenční prvek **zákaz zpracování** je v licencích CC vyjádřen prostou absencí licenčního prvku **zpracování dovoleno** a obdobně jsou vynechána i další ustanovení věnovaná modifikacím díla. Licenční prvky **zákaz zpracování** a **zpracování dovoleno** se tedy nejenom navzájem vylučují, nýbrž jsou v licencích CC negací jeden druhého. Z toho logicky vyplývá, že by se systém licencí CC nezměnil, kdyby pracoval pouze s jedním z obou těchto licenčních prvků – podobně jako by se tento systém nijak nezměnil, kdyby kromě licenčního prvku **nekomerční využití** využíval také licenční prvek **komerční využití**, který by byl jeho negací. Důvod, proč jsou v systému licenčních prvků uvedeny oba dva je zřejmě ten, že oprávnění vytvářet modifikace díla je zásadní a že je potřeba s ním, nebo naopak jeho absencí, seznámit nabyvatele licence již na úrovni *Commons Deed*, kde jsou uváděny právě jenom licenční prvky příslušné licence (viz výše kapitola [2.1.4 Uživatelské vrstvy licencí CC](#)).

4.4.2.1 Definice modifikace díla

Jak už bylo řečeno výše v souvislosti s jednotlivými způsoby užití díla, je smyslem zkoumaných licencí zahrnout *všechny* způsoby užití díla. V rámci licenčního prvku **sdílení** se jednotlivé způsoby užití vztahují na dílo v nezměněné podobě (viz předchozí kapitola) a smyslem licenčního prvku **zpracování dovoleno** je poskytnout oprávnění ke všem možným změnám a úpravám díla, které připadají v úvahu. **Z tohoto důvodu má definice modifikace díla v licencích CC charakter zbytkové definice ve vztahu k definicím díla a souborného díla a je pojata velmi široce.** Definice, jak je uvedena v obecné (unported) verzi licencí CC, tak zahrnuje nejen díla vzniklá zpracováním ve smyslu § 2 odst. 4 autorského zákona, tj. díla, která jsou sama jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti, nýbrž i jakoukoli jinou změnu nebo úpravu díla, pokud výsledkem není souborné dílo.¹⁴⁹ Toto vymezení modifikace díla ve vztahu k soubornému dílu dále dokresluje oprávnění nabyvatele licence provádět *technické úpravy nezbytné k tomu, aby dílo bylo dovoleným způsobem užito na jiném nosiči nebo v jiném formátu*¹⁵⁰. Těmito nezbytnými technickými úpravami nevzniká modifikace díla, což *a contrario* vyplývá

148 BY-NC-SA, čl. 3, písm. b): [...] provided that any such Adaptation [...] takes reasonable steps to clearly label, demarcate or otherwise identify that changes were made to the original Work.

149 BY-NC-SA, čl. 1, písm. a): "**Adaptation**" means a work based upon the Work, or upon the Work and other preexisting works, [...] or any other form in which the Work may be recast, transformed, or adapted including in any form recognizably derived from the original, except that a work that constitutes a Collection will not be considered an Adaptation for the purpose of this License [...]

150 Srv. BY-NC-SA, čl. 3, předposlední věta: *The above rights include the right to make such modifications as are technically necessary to exercise the rights in other media and formats.*

z toho, že jsou dovoleny i v licencích CC, které obsahují prvek ***zákaz zpracování***. Jedná se o dílo ve změněné podobě ve smyslu § 12 odst. 1 AutZ, jehož vytvoření sice podléhá svolení autora, taková změna podoby (formátu nebo nosiče) ovšem nemá vliv na identitu díla.

O problematickém vztahu licenčních prvků ***sdílení*** a ***zpracování dovoleno*** a užití části díla byla řeč již výše v kapitole [4.4.1.3 Rozmnožování, rozšiřování a sdělování veřejnosti](#). Nevhodná se pro potřeby licencí CC jeví jak výslovná zmínka o části díla v definici rozmnožování podle § 13 odst. 1 AutZ, tak jejich výslovné zahrnutí do modifikace díla, které by znamenalo úplný zákaz ve vztahu k licenčnímu prvku ***sdílení***. Zároveň je třeba nějakým způsobem chránit autora, který tím, že nepoužil licenci s licenčním prvkem ***zpracování dovoleno***, dává najevo, že mu na zachování celistvosti jeho díla záleží. Autor by mohl být překvapen, kdyby z jeho díla na základě licence, která vytváření modifikací díla neumožňuje, byla užívána samostatně nějaká část jeho díla, která má odlišný charakter než celé dílo.¹⁵¹

Další problematickou kategorií, která leží na pomezí licenčních prvků ***sdílení*** a ***zpracování dovoleno***, je *užití díla ve spojení s jinými díly nebo prvky*. Užití díla ve spojení je např. použití básně jako textu písni – spojení slovesného díla a hudebního díla. Jedná se o specifický způsob užití díla, který je podle § 12 odst. 1 AutZ i z věcného hlediska odlišný jak od užití díla v souborném díle, tak od jeho zpracování. Jak už bylo řečeno výše, je smyslem licenčních prvků ***sdílení*** a ***zpracování dovoleno*** kumulativně pokrýt veškeré způsoby užití díla. Z tohoto důvodu by užití díla ve spojení mělo být v české verzi licencí CC zahrnuto, i když v obecné (unported) verzi výslovnou zmínku nenajdeme. Pokud by mělo být užití díla ve spojení zahrnuto do licenčního prvku ***sdílení***, je možno pro potřeby licencí CC rozšířit definici souborného díla nebo tento způsob užití zvlášť definovat a doplnit užití díla ve spojení ve všech ustanovených licencích CC, kde je řeč o díle a souborném díle (oprávnění užít dílo ve spojení by pak bylo výslovně uvedeno v čl. 3 písm. a) a c) české verze licence BY-NC-SA).¹⁵² Pokud by naopak mělo být oprávnění užít dílo ve spojení zahrnuto do licenčního prvku ***zpracování dovoleno***, je vhodné ho uvést v definici jako speciální případ modifikace díla. Posledně jmenovaná varianta lépe vyhovuje zbytkovému charakteru charakteru definice modifikace díla (viz výše) a zdá se i věcně správná, neboť autor, který použije

151 Například pokud bude určitý motiv hudebního díla použit jako znělka, pokud výřez obrazu nebo fotografie ztrátou kontextu změní význam nebo pokud budou z obsáhlé databáze vybrány jenom určité položky podle hodnotícího kritéria.

152 Nutno podotknout, že druhá z uvedených variant by byla sice pojmově čistší a bližší autorskému zákonu, nicméně by značně znepřehlednila text licence, podobně jako v případě půjčování, pronájmu a vystavování – svr. kapitolu [4.4.1.3 Rozmnožování, rozšiřování a sdělování veřejnosti](#) výše.

restriktivní licenční prvek ***zákaz zpracování***, nebude nutně srozuměn s užitím svého díla ve spojení.¹⁵³ I v tomto případě by bylo možno užití díla ve spojení definovat zvlášť a doplnit do české verze licencí CC všude tam, kde je řeč o modifikaci díla, text licence by se tím ovšem nežádoucím způsobem zkomplikoval.

Široká definice modifikace díla má jeden specifický důsledek. Může nastat situace, kdy úprava nebo změna díla, která bude jeho modifikací ve smyslu licencí CC, ale nebude pro nedostatek *tvůrčího zpracování* (§ 2 odst. 3), *jedinečnosti* (§ 2 odst. 1), *původnosti* (§ 2 odst. 2) nebo *kvalitativně a kvantitativně podstatného vkladu* (§ 88a odst. 1 AutZ) vůbec předmětem autorskoprávní ochrany podle autorského zákona. V tomto případě, říkejme mu ***malá modifikace***, bude nositelem práv stále autor původního díla a nikoli osoba, která malou modifikaci vytvořila, a licence k užití této malé modifikace, kterou bude poskytovat její tvůrce, bude tím pádem neplatná. Platný ovšem zůstane závazek autora původního díla poskytovat licenci k dílu každému, kdo modifikaci díla (jedno jestli *malou* nebo *velkou*) získá. Představme si následující řetězení malé modifikace **m1** a velké modifikace **M2** díla **D**:

$$\mathbf{D} \rightarrow \mathbf{m1(D)} \rightarrow \mathbf{M2(m1(D))}$$

Autor modifikace **M2** se bude domnívat, že získal licenci k modifikaci **m1** od autora modifikace **m1** a licenci k dílu **D** od jeho autora. Podle českého práva ovšem nejspíš získá pouze licenci k dílu **D**, protože tvůrce malé modifikace **m1** vůbec není nositelem majetkových práv. Pokud bude dílo **D** poskytováno pod licencí, která obsahuje licenční prvek ***zachování licence*** (licence BY-SA nebo BY-NC-SA) nevznikne v praxi problém, protože licence k dílu **D** a neplatná (domnělá) licence k modifikaci **m1** se budou obsahově krýt (sr. kapitolu [4.5.3 Zachování licence \(Share Alike\)](#) níže). Autor modifikace **M2** získá příslušná oprávnění, o kterých se domnívá, že je získal od zároveň od původního autora i od tvůrce malé modifikace **m1**, ve skutečnosti přímo a pouze od autora díla **D**.

Komplikovanější je situace tehdy, když autor díla **D** poskytne licenci, která prvek ***zachování licence*** neobsahuje, tj. jednu z licencí BY nebo BY-NC. Neplatná (domnělá) licence k malé modifikaci **m1** se v tomto případě může od původní licence podstatně lišit¹⁵⁴ a autor modifikace **M2** (stejně jako ostatní osoby, které se domnívají, že získali licenci od tvůrce modifikace **m1**) se touto neplatnou licencí bude zpravidla řídit.¹⁵⁵

153 Srv. definici v čl. 1 návrhu české verze licence BY-NC-SA v příloze č. 1.

154 Licence BY-NC například nevyulučuje komerční využití modifikací díla ani naopak jejich další poskytování pod restriktivnější licencí typu BY-NC-SA.

155 Neexistuje rozumný důvod, proč by se jí neřídil, protože kdyby mu taková licence nevyhovovala nebo

V této situaci je podstatné si uvědomit, že obě licence, kterých se tato úvaha týká (BY i BY-NC) jsou ve vztahu k modifikacím natolik benevolentní¹⁵⁶, že respektování neplatné (domnělé) licence k modifikaci **m1** nebude nikdy porušovat původní licenci k dílu **D**. Kromě toho má autor dalších modifikací vždy volbu, z kterou předchozí modifikaci zvolí jako výchozí pro vlastní tvorbu, přičemž licence může hrát v této volbě důležitou roli.

Uvedené úvahy se uplatní i pro delší řetězení modifikací – při první netriviální (velké) modifikaci díla se i podle českého práva automaticky obnoví stav, kdy její tvůrce při dalším šíření díla zároveň poskytuje licenci.

Licence GPL, FDL a CA všechny obsahují licenční prvek *zpracování dovoleno* a tím pádem i definici modifikace díla. Tato definice ovšem neslouží k negativnímu vymezení licenčního prvku *sdílení* a není proto tak důležitá, jako v licencích CC. V licencích GPL a FDL má tato definice význam pro odlišení modifikace díla a souborného díla, naopak v licenci CA je tento rozdíl a tím i význam definice zcela potlačen (svr. kapitolu [4.4.1.2 Definice souborného díla](#) výše).

4.5 Omezení nabývatele licence

4.5.1 Podmínky sdílení

Omezení, která se vztahují k licenčnímu prvku sdílení a jsou tím pádem společná všem licencím CC, jsou uvedena v čl. 4 písm. a) licence BY-NC-SA. Jedná se především o povinnost připojit k dílu při jeho šíření text příslušné licence nebo odkaz na tento text ve formátu URI (Uniform Resource Identifier), tj. na internetové stránky Creative Commons, kde jsou jednotlivé licence dostupné. Dále je zde uveden zákaz poskytovat k dílu podlicence (viz výše v kapitole [4.2 Poskytování licence odvozeným nabývatelem díla](#)), povinnost zachovat upozornění o omezené odpovědnosti poskytovatele licence (viz níže v kapitole [4.6.3 Meze odpovědnosti](#)) a výslově je zde též uvedeno, že licence se nemusí vztahovat na ostatní části souborného díla v případě, že je do něj zařazeno dílo nebo modifikace díla (viz výše kapitola [4.4.1.2 Definice souborného díla](#)).

---

kdyby ji tvůrce modifikace M1 vůbec neposkytoval (což také může) použije autor modifikace M2 přímo dílo D a ne jeho bezvýznamou modifikaci poskytovanou pod licencí, která mu nevyhovuje.

156 Obě licence se ve vztahu k modifikacím díla chovají podobně, jako by již vypršela doba ochrany původního díla, výjimkou jsou pouze nároky z kolektivně spravovaných práv a povinnost uvádět autora a název původního díla v souladu s licenčním prvkem *uvedení autora*.

4.5.2 Uvedení autora (Attribution)

Licenční prvek ***uvedení autora***, který je stejně jako licenční prvek ***sdílení*** společný všem licencím CC, je obsažen v ustanovení čl. 4 písm. d) licence BY-NC-SA. Na tomto místě je stanovena povinnost uvádět při dalším šíření díla jeho skutečného autora, název díla, zpětný odkaz na internetové stránky autora a v případě modifikací díla také způsob, kterým bylo původní dílo změněno, a to v přiměřené formě a pouze v případě, že jsou tyto údaje k dispozici. Povinnost uvádět zpětný odkaz dále odpadá, pokud internetová stránka, na kterou si autor přeje odkazovat, pokud uvedená internetová stránka neobsahuje informace o autorskoprávním statutu díla (copyright notice) nebo podmínky, za nichž autor poskytuje licence nad rámec již poskytnuté licence CC. S výjimkou povinnosti uvádět zpětný odkaz, která je specifická pro prostředí internetu, odpovídá licenční prvek uvedení autora v licencích CC ustanovení § 51 autorského zákona:

§ 51: *Nabyvatel nesmí upravit či jinak měnit dílo, jeho název nebo označení autora, ledaže bylo sjednáno jinak, nebo jde-li o takovou úpravu či jinou změnu díla nebo jeho názvu, u které lze spravedlivě očekávat, že by k ní autor vzhledem k okolnostem užití svolil; ani v takovém případě nabyvatel nesmí dílo nebo jeho název změnit, pokud si autor svolení vyhradil i pro tyto změny a nabyvateli je taková výhrada známa. To platí obdobně i při spojení díla s jiným dílem, jakož i při zařazení díla do díla souborného.*

Praktický význam licenčního prvku ***uvedení autora*** z hlediska nabyvatele licence je minimálně dvojí. V prvé řadě umožňuje nabyvateli licence kontaktovat autora, pokud má zájem užít dílo nad rámec příslušné licence.¹⁵⁷ V případě děl, která vznikla modifikací jiného díla, dále umožňuje nebo alespoň usnadňuje nabyvateli získat původní dílo, z kterého modifikace vycházela. Licenční prvek ***uvedení autora*** plní v tomto ohledu stejně funkce, jako citace v odborné literatuře – umožňuje sledovat tvůrčí myšlenku zpětně k jejím kořenům a lépe pochopit odkud a jak se vzala. Pro autora, který poskytuje dílo pod veřejnou licencí, je uvedení jeho jména jedním z protiplnění, které za poskytnutí licence získává.

Z terminologického hlediska je podstatné, že v licencích CC není s výjimkou licenčního prvku ***uvedení autora*** a ustanovení věnovaného osobnostním právům (čl. 4

¹⁵⁷ Na tento aspekt licenčního prvku upozorňuje odpověď na otázku *What if I come up with a good commercial idea?* uvedenou v FAQ na stránkách BBC věnovaných licenci CA: *If you want to use the material from the Creative Archive for a commercial project then you need to get in contact with the content sources (this is where the attribution section is really useful!) You'll need to ask permission and probably negotiate an agreement to use the material for commercial purposes.* (Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/licenses/by-nd/2.0/legalcode>>, [citováno 17. 7. 2008])

písm. f) licence BY-NC-SA) o autorovi řeč. Všechna ostatní ustanovení hovoří důsledně o *poskytovateli*, tedy o osobě, která, je oprávněna licenci poskytnout, a kterou může nebo nemusí být přímo původní autor díla.

4.5.3 Zachování licence (Share Alike)

Licenční prvek ***zachování licence*** (Share Alike) obsahují z licencí CC pouze licence BY-SA a BY-NC-SA, v obou případech je uveden v článku čl. 4 písm. b). V tomto ustanovení jsou předně definovány tzv. dovolené licence (Applicable Licenses), tj. licence, které je nabyvatel licence oprávněn poskytovat k modifikacím původního díla, které vytvoří. Dovolené licence uvedené v obecné (unported) verzi licence BY-SA-NC jsou následující:

- Licence totožná s tou, kterou nabyvatel získal od autora.
- Pozdější časová verze licence, kterou nabyvatel získal od autora (se shodnými licenčními prvky).
- Některá národní verze licence, kterou nabyvatel získal od autora, nebo její pozdější časová verze (se shodnými licenčními prvky).
- V případě národní verze licence BY-NC-SA je další dovolenou licencí obecná (unported) licence se shodnými licenčními prvky nebo její pozdější verze.

Licence BY-SA obsahuje v licenčním prvku ***zachování licence*** kromě dovolených licencí ještě tzv. *Creative Commons Compatible Licenses*, tj. licence, které jako kompatibilní s licencí BY-SA autorizuje Creative Commons na svých internetových stránkách.¹⁵⁸ Množina těchto licencí je prozatím prázdná, nicméně zavedení institutu kompatibilních licencí ve verzi 3.0 licence BY-SA je prvním krokem k budoucí možnosti tvůrčím způsobem propojovat díla, která z historických důvodů vznikla pod různými veřejnými licencemi podobného charakteru a která jsou navzájem oddělena licenčními prvky ***zachování licence***, které kompatibilitu vylučují. Prvním kandidátem na licenci kompatibilní s licencí BY-SA je licence FDL, což by mj. umožnilo kombinovat díla chráněná licencí BY-SA a obsah wikipedie.¹⁵⁹

Uvedená konstrukce licenčního prvku ***zachování licence*** se zdá na první pohled velmi komplikovaná a také velmi problematická z hlediska právní jistoty. Je totiž zřejmé,

158 Stránka je dostupná z WWW: <<http://creativecommons.org/compatiblelicenses>>, [citováno 12. 7. 2008].

159 Další možností, jak uvedeného docílit, je změna licence pro celou wikipedii, o kterém uvažuje Wikimedia Foundation – srv. <http://wikimediafoundation.org/wiki/Resolution:License_update> nebo <<http://creativecommons.org/weblog/entry/7876>>, [citováno 20. 8. 2008].

že jednotlivé národní a časové verze příslušné licence (BY-NC-SA nebo BY-NC) se budou v detailech lišit.¹⁶⁰ V případě díla, které vznikalo postupnou modifikací a které jednotliví spolutvůrci v souladu s licenčním prvkem ***zachování licence*** dále poskytovali pod různými národními a časovými verzemi příslušné licence, se na modifikované dílo v daném okamžiku ve skutečnosti nevztahuje ta licence, kterou použil autor poslední modifikace, ale jakási ***abstraktní licence, která odpovídá průniku všech různých národních a časových verzí příslušné licence, které se na dílo v průběhu jeho vzniku nabaly***. Zjistit skutečný obsah této abstraktní licence je prakticky nemožné, zejména když si uvědomíme, že jednotlivé národní verze příslušné licence je třeba vykládat podle národního právního rádu, z kterého vycházejí.¹⁶¹ Otázkou je, jestli neuchopitelnost této abstraktní licence představuje riziko a jestli za situace, kdy ochrana autorského práva vychází z principu territoriality (viz kapitola [4.6.5 Volba práva](#) níže), existuje lepší řešení.

Co se týče rizika, které představují rozdíly jednotlivých licencí, které se na modifikaci díla vztahují, je potřeba si uvědomit způsob, jakým národní a časové verze licencí CC vznikají. Nové časové verze budou reagují na výkladové problémy starší verze tím, že precizují některé pojmy a výslově uvádějí to, co ve starší verzi výslově uvedeno nebylo, nebo reagují na nové technologie, nové instituty autorského práva a novinky obecně. Precizace pojmu a explicitní vyjádření dříve implicitních principů (například doplnění licenčního prvku ***vyloučení podpory*** do verze 3.0 licencí CC) se zpravidla týká omezení nabyvatele a ne jeho práv. Je to dánou tím, že oprávnění nabyvatele jsou v licencích CC formulována velmi široce, aby zahrnovala veškeré způsoby užití díla – viz výše kapitoly [4.4.1. Sdílení \(Share\)](#) a [4.4.2. Zpracování dovoleno \(Remix\) a zákaz zpracování \(No Derivatives\)](#). Ve vztahu k abstraktní licenci to znamená, že se bude v daném čase svým obsahem nejvíce blížit nejnovější verzi příslušné licence, což právní jistotu nabyvatele spíš posiluje.

4.5.3.1 Nové způsoby užití díla

Na problém s novinkami, které v době poskytnutí licence neexistovaly, naráží celá oblast autorského práva, nejenom veřejné licence.¹⁶² Je to dánou tím, že doba ochrany je

160 Kdyby národní odlišnosti neexistovaly, nebyl by vůbec opodstatněný jejich vznik.

161 Na abstraktní licenci lze také pohlížet jako na teoretickou právní konstrukci, kterou autoři systému licencí CC v jistém smyslu anticipovali vytvořením vrstvy ***Commons Deed***, která vyjadřuje právě to zásadní, co by všem národním i časovým verzím příslušné licence mělo být společné.

162 Například u filmu, který byl natočen před 50 lety, se licence, kterou poskytuje současný nositel práv, opírá o soustavu 50 let starých smluv s autorem scénáře, autorem hudby, kameramanem, stříhačem, herci a všemi ostatními osobami, které se na vzniku filmu tvůrčím způsobem podílely.

příliš dlouhá na to, aby bylo možné v licenci ve všem předvídat budoucí vývoj. Budoucnost je nejistá a právní úkony, které by se jí týkaly jsou pro svou neurčitost zakázány, jak už bylo řečeno výše v souvislosti s německou právní úpravou v kapitole [3.2.3 Shrnutí](#). Autorský zákon z tohoto důvodu zakazuje udělení licence ke způsobům užití díla, které v době poskytnutí licence nejsou známy (§ 46 odst. 2 AutZ), čímž zároveň chrání autorovy ekonomické zájmy. Pro stabilitu licenčního prvku ***zachování licence*** představuje ovšem toto omezení vážný problém.

Pozdější časové verze příslušné licence nebo jenom později poskytnutá licence téhož znění bude vždy širší o to, o co postoupila technologie. Z tohoto důvodu také obecná (unported) verze licencí CC výslově stanoví, že *nabyvatel je oprávněn vykonávat práva získaná na základě licence na všech známých i neznámých nosičích a formátech*¹⁶³. Kdyby se omezení možnosti poskytovat licenci k neznámým způsobům užití díla na veřejné licence nevztahovalo, byla by situace analogická se situací uvedené výše. Nové verze licence by ve vztahu k novým způsobům užití díla opět stanovovaly omezení a rozsah oprávnění by zůstával beze změny.

I když budeme stávající omezení uvedené v § 46 odst. 2 AutZ respektovat, vzniká ve vztahu k veřejným licencím paradoxní situace. Toto omezení je totiž vázáno na ***způsoby užití známé v okamžiku uzavření smlouvy***. Vzhledem k tomu, že autor poskytuje veřejnou licence po celou dobu ochrany díla (viz kapitola [3.1.3. Závazek poskytovat licenci třetím osobám](#)), respektive po celou tuto dobu trvá jeho návrh na uzavření licenční smlouvy (viz kapitola [4.1.3 Vznik licenční smlouvy podle AutZ](#)), dává de facto souhlas i s takovými způsoby užití díla, které budou známy v době, kdy dojde k akceptaci jeho projevu vůle a vzniku licence konkrétnímu uživateli díla. Tato interpretace přesně odpovídá charakteru veřejných licencí, bylo by ji ovšem možno kvalifikovat jako obcházení kogentního ustanovení autorského zákona a do budoucna proto stojí za zvážení řešení, které nabízí německá právní úprava (srv. kapitolu [3.2.2 Výjimky pro veřejnou licenci ve smyslu UrhG](#)).

Pokud výše uvedenou interpretaci, podle které je třeba licenci vztáhnout na způsoby užití díla známé v okamžiku uzavření licenční smlouvy¹⁶⁴, nepřipustíme, hrozí

163 BY-NC-SA, čl. 3: *The above rights may be exercised in all media and formats whether now known or hereafter devised.* Vzhledem k omezení § 46 odst. 2 AutZ je třeba (alespoň prozatím) uvedené ustanovení pro potřeby české verze licencí CC redukovat na *všechny známé nosiče a formáty* (srv. čl. 3 návrhu uvedeného v příloze č. 1).

164 Vzhledem k tomu, že návrh na poskytnutí veřejné licence trvá i vůči těm, kteří ji již dříve získali, mohou tyto osoby vzhledem k novému způsobu užití díla uzavřít novou smlouvu, čímž získají licenci, která bude širší o dříve neznámém způsobu užití díla. Vzhledem ke konkludentnímu vzniku licence se

místo jednoho paradoxu paradox jiný. Ačkoli v nové časové verzi příslušné licence přibudou pouze omezení, která reagují na novou technologii (nový způsob užití díla), bude tato licence přesto širší, než starší verze licence, která toto omezení sice neobsahuje, ale byla poskytnuta dříve, než byla příslušná novinka vůbec známa. Nový způsob užití díla by pak představoval porušení podkladových licencí navzdory tomu, že by byl v souladu s licencí, kterou nabyvatel získal od autora poslední modifikace díla, a kterou mu v souladu s licenčním prvkem ***zachování licence*** umožnil poskytnout sám autor podkladového díla. V takovém případě by bylo konzistentní zpochybnit zároveň pro neurčitost platnost té části licenčního prvku zachování licence, kterou autor uděluje souhlas s poskytováním pozdějších časových verzí příslušné licence k modifikaci díla, což by bylo pro licence CC rovněž likvidační.

4.5.3.2 Paralelní národní verze licencí CC

Pro posouzení rizika, které vyplývá z existence národních verzí licencí CC a jejich kumulace ve vztahu k jednomu dílu je třeba si uvědomit způsob, kterým národní verze vznikají. Jedná se o standardizovaný postup (viz výše kapitola [2.1.3 Národní verze licencí Creative Commons](#)), jehož smyslem je, aby se národní verze licencí CC co do důsledků lišily od obecné (unported) verze pokud možno minimálně. Vzhledem k různorodosti právní úpravy autorských práv v jednotlivých státech může tento postup vést k lepším výsledkům, než které přináší jediná oficiální verze licence (jako je tomu v případě licencí GPL), která nikdy nemůže zohlednit specifika všech národních autorskoprávních úprav. Free Software Foundation, která dovoluje pouze neoficiální překlady licence GPL, argumentuje tím, že jediná oficiální (anglicky psaná) verze existuje proto, aby v jiných jazykových verzích nedošlo k chybě, která by ohrozila celou ideu svobodného softwaru¹⁶⁵. FSF si zřejmě neuvědomuje, že celá licence nebo některá její ustanovení může být neplatná jenom proto, že nerespektují některé formální nebo obsahové požadavky příslušného právního řádu (viz výše v kapitolách [4.1. Licensní smlouva](#) a [4.2. Poskytování licence odvozeným nabyvatelům díla](#)). Takto neplatná mohou být nejen ustanovení týkající se oprávnění nabyvatele licence, což by skutečně ideu svobodného softwaru jako takovou neohrozilo, ale i ustanovení týkající se omezení

---

toto děje automaticky v okamžiku, kdy na nový způsob užití dojde.

165 Na stránkách FSF věnovaných překladům je k tomu uvedeno: *The reason the FSF does not approve these translations as officially valid is that checking them would be difficult and expensive (needing the help of bilingual lawyers in other countries). Even worse, if an error did slip through, the results could be disastrous for the whole free software community. As long as the translations are unofficial, they can't do any harm, and we hope they help more people understand the GPL.* Dostupné z WWW: <<http://www.fsf.org/licensing/licenses/translations.html>>, [citováno 20. 8. 2008].

nabyvatele, např. právě licenční prvek *zachování licence* nebo automatický zánik licence v případě porušení, která jsou pro tuto ideu klíčová. Přitom neplatnost by mohla v konkrétním případě způsobit už samotný fakt, že licence je k dispozici pouze v cizím jazyce (srov. závěry německého soudu uvedené v kapitole [4.8.1. Judikát LG München 227 a další spory](#)). Z uvedených důvodů se zdá, že k dosažení celosvětové použitelnosti licence i jejího co možná nejjednotnějšího dopadu je sada národních licencí vhodnější¹⁶⁶, i když určitě ne bezproblémová.

4.5.3.3 Zachování licence a nové časové verze veřejných licencí

V porovnání s licencemi CC je licenční prvek *zachování licence* v licencích GPL, FDL a CA formulován velmi striktně, neboť ukládá nabyvateli poskytovat modifikaci díla *pod toutéž licencí, kterou sám získal*.¹⁶⁷ U všech těchto licencí se tedy u uživatele modifikovaného díla potkávají licence totožného znění a nevzniká potřeba uvažovat o abstraktní licenci jako je tomu u široce pojatého licenčního prvku *zachování licence* v licencích CC.

Tato přehledná a jednoznačná konstrukce začne být problematická v okamžiku, kdy jsou k dispozici nové časové verze příslušné licence, jejichž vznik všechny zkoumané licence předpokládají.¹⁶⁸ Pokud autor původního díla aktivně nepřejde na novější verzi, nebudou tyto novější verze shodné s licencí, kterou získal autor modifikace od autora díla, a autor modifikace díla je nebude oprávněn používat. Na tom nic nemění prohlášení Free Software Foundation uvedené v licencích GPL a FDL, že *všechny novější verze licence budou mít stejného ducha* (srov. GPL-2, čl. 9, odst. 1).

V případě licencí GPL a FDL uvedenou situaci zdánlivě řeší explicitně uvedená možnost, aby autor při poskytování licence za číselné označení příslušné časové verze doplnil dovršek *nebo pozdější* (srov. GPL-2, čl. 9, odst. 2), tj. aby poskytoval k softwaru

166 Také z psychologického hlediska je pro autora příjemnější, když má licenci k dispozici v jazyce, kterému dobře rozumí. Obzvlášť pokud jde o jiná díla než software, nelze rozhodně znalost angličtiny plošně předpokládat.

167 GPL-2, čl. 2 písm. b): *You must cause any work that you distribute or publish, that in whole or in part contains or is derived from the Program or any part thereof, to be licensed as a whole at no charge to all third parties under the terms of this License.* [...] FDL, čl. 4: *You may copy and distribute a Modified Version of the Document [...] provided that you release the Modified Version under precisely this License [...] CA, čl. 2.2.2: [...] share the Work and/or any Derivative Work only under the terms of this Licence (i.e. Share-Alike) [...]*

168 Licence BY-NC-SA to činí implicitně jejich zahrnutím do *dovolených licencí* uvedených v licenčním prvku *zachování licence*, v ostatních licencích je explicitní zmínka (srov. GPL-2, čl. 9; FDL-2, čl. 10; CA, čl. 6.4).

například licenci *GPL Version 1 or any later version*, ovšem tato konstrukce je z pohledu českého práva problematická. Autorovi nic nebrání, aby poskytnutím licence *GPL Version 1 or any later version* deklaroval, že poskytuje software paralelně pod verzemi 1, 2 i 3 licence GPL (nevýhradnost licence), ovšem pouze za předpokladu, že tyto licence již existují v okamžiku, kdy autor projeví svou vůli být těmito licencemi vázán. V opačném případě, tedy např. v okamžiku, kdy vzniknou verze 4, 5 a další licence GPL, nelze projev vůle autora poskytovat licence *GPL Version 1 or any later version* na tyto licence vztáhnout, protože autorův projev vůle není ve vztahu k těmto pozdějším verzím dostatečně určitý a je v důsledku toho neplatný (§ 37 odst. 1 OZ).

Riziko tedy spočívá v tom, že nabyvatelé licence *GPL Version 1 or any later version*, přejdou při poskytování modifikací softwaru na novější verze licence GPL, na které se podle českého práva vůle autora vyjádřená poskytnutím licence *GPL Version 1 or any later version* již nevztahuje, a budou tím striktně vzato překračovat oprávnění, které získali. Licencí CC, které umožňují, aby se u uživatele ve vztahu k témuž modifikovanému dílu potkávaly různé časové verze příslušné licence, jsou v tomto ohledu stabilnější.

4.5.4 Nekomerční využití (Non-Commercial)

Než se budeme věnovat rozsahu omezení, které představuje licenční prvek *nekomerční využití* v licencích CC, je potřeba si uvědomit, že nekomerčnost využití díla nesouvisí s bezúplatností licence, ani z ní nijak nevyplývá. Licence CC jsou bezúplatné, a jak vyplývá z analýzy uvedené v kapitole [3.1.5 Bezúplatnost](#) výše jsou bezúplatné všechny licence, které má smysl označovat jako veřejné. Tato skutečnost ale nic nemění na tom, že užití díla nabyvatelem licence může nabyvateli nebo nějaké další osobě přinést prospěch, tj. může mít v daném čase a na daném místě určitou hodnotu. Licenční prvek *nekomerční využití* omezuje nabyvatele v dispozici s touto hodnotou, jeho absence naopak ponechává nabyvateli volnou ruku v tom, jak s touto hodnotou naloží.

Licenční prvek *nekomerční využití* je obsažen v ustanovení čl. 4 písm. c) licence BY-NC-SA. Nekomerční využití je v licencích CC, které tento licenční prvek obsahují (půjde o licence BY-NC, BY-NC-SA a BY-NC-ND), vymezeno jako *užití díla, jehož primárním účelem není získání obchodního prospěchu nebo privátního peněžitého plnění*¹⁶⁹. Pro zbývající licence CC (licence BY, BY-SA a BY-ND) z absence výše

¹⁶⁹ BY-NC-SA, čl. 4, písm. c): *You may not exercise any of the rights granted to You in Section 3 above in any manner that is primarily intended for or directed toward commercial advantage or private monetary compensation [...]*

uvedeného omezení *a contrario* vyplývá, že užití příslušného díla je dovoleno bez ohledu na charakter prospěchu, který takové užití nabyvateli přináší. Charakter licenčního prvku nekomerční využití dále dokresluje ustanovení licencí CC věnované kolektivně spravovaným právům autora (BY-NC-SA, čl. 4 písm. e), které je pro licence CC obsahující licenční prvek ***nekomerční využití*** formulováno odlišně (viz kapitola 4.6.2 Vztah veřejných licencí ke kolektivně spravovaným právům níže).

Smysl licenčního prvku nekomerční využití je zřejmý – autor chce mít podíl na zisku, který přináší komerční využití jeho díla, nebo mu alespoň vadí představa, že by tento podíl neměl. V konkrétních případech ovšem může být interpretace licenčního prvku ***nekomerční využití*** problematická. Licence CC poskytují drobné vodítko tím, že za nekomerční považují *směnu díla za jiné dílo, ke které dochází například při sdílení souborů v prostředí internetu, pokud v souvislosti s touto směnou nedochází k platbám nebo jinému peněžitému plnění*¹⁷⁰. Jiné vodítko pro interpretaci licence CC neposkytuje a nechává prostor pro otázky typu:

- Může vůbec být nabyvatelem licence CC obsahující prvek nekomerční využití obchodní společnost nebo podnikající fyzická osoba v souvislosti s podnikáním?
- Pokud ano, tak za jakých podmínek?
- Bude nekomerční ve smyslu licencí CC využití díla neziskovými organizacemi, vzdělávacími institucemi, státem, popř. jinými právnickými osobami, které nemají primárně podnikatelský charakter¹⁷¹?
- Pokud ano, bude nekomerční vždy nebo jenom někdy?

Autorský zákon používá opakovaně slovního spojení *přímý nebo nepřímý hospodářský nebo obchodní prospěch*, mj. v definici pronájmu (§ 15 AutZ), půjčování (§ 16 AutZ) a volného užití pro osobní potřebu (§ 31 odst. 1 AutZ), přičemž se jedná o pojem, který autorský zákon přejímá z komunitárního práva.¹⁷² V komentáři autorského týmu Telec-Tůma je tento pojem vykládán široce jako *jakýkoli prospěch*

---

¹⁷⁰ BY-NC-SA, čl. 4, písm. c), druhá věta: *The exchange of the Work for other copyrighted works by means of digital file-sharing or otherwise shall not be considered to be intended for or directed toward commercial advantage or private monetary compensation, provided there is no payment of any monetary compensation in connection with the exchange of copyrighted works.*

¹⁷¹ Jako vodítko by mohl posloužit výčet uvedený v § 18 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, kde jsou kromě výše uvedených zahrnuty též nadace, nadační fondy, veřejné vysoké školy a veřejné výzkumné instituce, obce, kraje a který odkazuje na další subjekty podle jiných zákonů.

¹⁷² § 15 a § 16 AutZ je transpozicí definic v čl. 1 odst. 2 a 3 směrnice ES-P-P a § 31 AutZ je transpozicí čl. 5 odst. 2 písm. b směrnice ES-I.

jdoucí nad rámec osobní potřeby fyzické osoby, tzn. potřeby této osoby samotné a jejích blízkých (členů její rodiny a osobních přátel)¹⁷³. Je to pochopitelné, protože autorský zákon s pomocí pojmu *přímý nebo nepřímý hospodářský nebo obchodní prospěch* stanoví zákonné meze autorskoprávní ochrany, *komerční využití* ve smyslu licencí CC je ovšem třeba vykládat úzeji. Důvodem je především jazykový výklad definice nekomerčního využití (viz výše), podle které je komerční využití pouze takové, kde prospěch je *primárním* účelem, přičemž tento prospěch musí být *obchodního charakteru* nebo směřovat k *privátnímu peněžitému plnění*.

Komentář Telec-Tůma ovšem také upozorňuje na komunitární výjimku, podle které nejde v případě půjčování díla prováděným veřejně přístupným zařízením o přímý nebo nepřímý hospodářský nebo obchodní prospěch *v případě, kdy výše úplaty nepresahuje částku nezbytnou k pokrytí provozních nákladů¹⁷⁴*. Pokud tuto výjimku zobecníme na ostatní způsoby užití díla a jiné instituce, které sledují veřejný zájem, je svým pojetím velmi blízká nekomerčnímu využití ve smyslu licencí CC. Neziskovým organizacím a veřejnoprávním institucím totiž v případě, kdy jejich konkrétní činnost směřuje k neziskovému, respektive veřejnoprávnímu účelu, sice užitím díla vzniká *hospodářský prospěch* (minimálně ve formě úspory za bezúplatnou licenci), ale tento prospěch není vzhledem k účelu *obchodní*. Rozhodujícím kritériem zde tedy není prospěch jako takový, ale účel, který je jím sledován. Z tohoto důvodu jsou z užití díla v obecném případě vyloučeny obchodní společnosti a ostatní podnikatelské subjekty protože účel, který sledují, směřuje *ex lege* primárně k tvorbě zisku, jak vyplývá z definice podnikání v obchodním zákoníku.¹⁷⁵

Ve vztahu k privátnímu užití díla, tj. v kontextu českého práva užití díla fyzickou osobou k jiným než podnikatelským účelům, je rozhodujícím kritériem *forma prospěchu*, respektive plnění. Definice nekomerčního využití považuje ve vztahu k privátnímu užití díla za komerční pouze takové, které směřuje k *peněžitému plnění* a směřuje k němu *přímo*. Za komerční ve smyslu licencí CC tím pádem nelze považovat protiplnění ve formě služby nebo jiného naturálního plnění nebo prospěch, který vzniká privátním užitím díla ve formě úspory, ani peněžní plnění, které získá sice v souvislosti s užitím díla, ale nepřímo.¹⁷⁶

173 Srv. T-T, str. 202: komentář k § 15 AutZ, marginální číslo 3.

174 ES-P-P, preambule, 14. odstavec začínající slovy *vzhledem k tomu, že [...]*.

175 § 2 odst.1 ObchZ: *Podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.*

176 Jako ilustrační příklad této kategorie lze uvést osobu, která provozuje v souvislosti se svou zájmovou činností internetové stránky, na kterých užije dílo chráněné licencí CC obsahující licenční prvek

V případě licence CA je situace odlišná. Nekomerční využití je dáno v prvé řadě tím, že nabyvateli licence mohou být pouze *soukromé osoby a vzdělávací zařízení*, teprve druhotně je omezen také účel - nabyvatel licence nemá dovoleno využívat dílo komerčně, včetně *využití podnikatelského, politického nebo pro potřeby reklamy*.¹⁷⁷ Omezení účelu je v případě licence CA třeba vztáhnout především na nabyvatele-soukromé osoby, kterými tím pádem budou, podobně jako v případě licenčního prvku **nekomerční využití** u licencí CC, pouze fyzické osoby v nepodnikatelském kontextu, protože vzdělávací zařízení budou co do účelu nejspíš tak jako tak omezena (možná s výjimkou reklamy).

Licence GPL ani FDL licenční prvek nekomerční využití neobsahují vůbec. Licence GPL předpokládá úplatné poskytování služeb, které jsou vázány na poskytování softwaru chráněného touto licencí, přičemž výslově je zmíněn *poplatek* za výrobu rozmnoženin programu a jejich distribuci a za poskytnutí záruk nad rámec licence GPL¹⁷⁸, ovšem vyloučeny nejsou ani další komerční způsoby využití, např. prodej softwaru chráněného licencí GPL jako součást nějakého zařízení hardwarového charakteru. Nejběžnější komerční využití softwaru chráněného licencí GPL ovšem nespočívá v jeho úplatném šíření, které je sice možné, ale vzhledem k běžné dostupnosti takového softwaru v elektronické podobě on-line ztrácí postupně na významu, nýbrž především v tom, že software je možno bez omezení účelu spouštět a bez omezení účelu využívat výsledky takového spouštění.¹⁷⁹ Prospěch nabyvatele, kterým může být i nadnárodní obchodní společnost nebo stát, představuje v prvé řadě úspora za bezúplatné využívání know-how, za které by jinak nabyvatel musel platit. Tato úspora se realizuje jednak při využití softwaru pro vlastní potřebu nabyvatele, jednak v případě, kdy je software chráněný licencí GPL prodáván jako příslušenství hardwaru nebo jiného zboží, které nabyvatel vyrábí nebo distribuuje.¹⁸⁰ Výslovné uvedení oprávnění program spouštět v licenci GPL není z pohledu českého práva nutné, protože podle § 66 odst. 2

---

nekomerční využití, a která zároveň na těchto internetových stránkách pronajímá prostor pro reklamu v rozsahu, který ještě není podnikáním.

177 V licenci CA je nabyvatel licence označen: '*You*' (*a private individual or member of an educational establishment*). Kromě toho je prvek **nekomerční využití** ještě definován: "*Non-Commercial*" means *personal use or use for educational purposes within any educational establishment listed in Annex A, but excludes any commercial use (including professional, political or promotional uses)*

178 Srv. GPL-2, čl. 1 odst. 2.

179 Výjimkou je výstup, který by byl modifikací samotného programu, protože jeho využití je díky licenčnímu prvku **zachování licence** omezeno (GPL-2, čl. 0 odst. 2, druhá věta).

180 V tomto případě půjde často o vlastní modifikaci softwaru přizpůsobenou danému produktu, jak dokládají příklady porušení licence GPL zjištěné organizací *GPL-violations* (srv. [4.8.1. Judikát LG, München230 a další spory](#)) . Úspora nabyvatele spočívá v tom, že vytvoření modifikace existujícího softwaru je méně nákladné než jeho vlastní vývoj.

autorského zákona se spouštění softwaru považuje za speciální případ rozmnožování díla. Licence FDL výslovně předpokládá úplatu v souvislosti s výrobou a distribucí tiskových rozmnoženin a dále výslovně opravňuje nabyvatele dílo publikovat¹⁸¹ - k tomuto tématu viz též kapitolu [4.4.1.4 Nakladatelská smlouva](#).

4.6 Další společná ustanovení licencí CC

4.6.1 Výjimky a omezení autorského práva

Vztah k výjimkám a omezením autorskoprávní ochrany (uvedeným pro potřeby České republiky zejména v § 3 a § 29 AutZ) je v licencích CC uveden samostatně v čl. 2. V obecné (unporded) verzi je toto ustanovení nazváno *Fair Dealing Rights* a v národní verzi pro USA *Fair Use Rights*, přičemž v obou případech se jedná o konstatování, že oprávnění vyplývající z příslušné doktríny (*Fair Dealing Rights* potažmo *Fair Use Rights*) ani jiná zákonná omezení autorských práv nejsou licencí dotčena.¹⁸² Vzhledem k tomu, že omezení autorských práv, včetně omezení doby ochrany majetkových práv autora, jsou nedílnou součástí a zároveň nutným předpokladem samotné existence autorských práv, a existují tím pádem nezávisle na vůli autora, má uvedené ustanovení především informativní charakter a jeho absence by rozsah licence nijak neovlivnila. Z tohoto důvodu postačí v české verzi licencí CC odkaz na zákonné výjimky a omezení autorského práva, protože sporné otázky, kterých je v oblasti zákonných omezení autorského práva celá řada, licence vzhledem k jejich kogentnímu charakteru neovlivní.¹⁸³

V podobném duchu odkazuje licence CA v čl. 2.4 na *fair dealing or any other exception to copyright infringement*, zatímco v licencích GPL ani FDL není o výjimkách a omezeních autorského práva zmínka.

4.6.2 Vztah veřejných licencí ke kolektivně spravovaným právům

Vztahu licencí CC ke kolektivně spravovaným právům je věnováno samostatné ustanovení, které je v případě licence BY-NC-SA obsaženo v čl. 4 písm. e).¹⁸⁴ Licence

181 Srv. FDL-2, čl. 2 odst. 2, třetí věta a čl. 3.

182 BY-NC-SA, čl. 2, Fair Dealing Rights: *Nothing in this License is intended to reduce, limit, or restrict any uses free from copyright or rights arising from limitations or exceptions that are provided for in connection with the copyright protection under copyright law or other applicable laws.*

183 V licencích GPL i FDL například podobná zmínka zcela chybí.

184 V licencích, které neobsahují prvek **nekomerční využití**, je toto ustanovení ve zjednodušené podobě přesunuto do čl. 3 před závěrečný odstavec, tj. pod písm. e) v licencích BY a BY-SA a pod písm. c)

CC unported používají obecný termín *license schemes* a v jeho rámci odlišují tři kategorie - *non-waivable compulsory license schemes*, *waivable compulsory license schemes* a *voluntary license schemes*. Ze samotného označení *compulsory license schemes* by se mohlo zdát, že se jedná o odkaz na institut zákonných licencí, z rozdělení na *waivable* a *non-waivable* ovšem jasně vyplývá, že *compulsory license schemes* představují nějaké výhody pro autora, kterých se buď může nebo nemůže vzdát. Věcná souvislost se zákonnými licencemi zde ovšem je, protože práva autora, na která je potřeba ustanovení licencí CC věnovaná *license schemes* vztáhnout, jsou sice podle českého právního řádu práva, která autor vykonává prostřednictvím kolektivního správce, ale tato práva (zpravidla půjde o právo na odměnu) jsou koncipována jako kompenzace za zákonné licence nebo jiná omezení autorského práva ve veřejném zájmu, popř. se jedná o práva, která autor z praktických důvodů ani nemůže vykonávat přímo.¹⁸⁵

4.6.2.1 Povinně kolektivně spravovaná práva

Licence CC pro *non-waivable compulsory license schemes* stanoví, že práva autora čerpat příslušné odměny není poskytnutím licence dotčeno. Jedná se v podstatě pouze o upozornění na fakt, že něco jako *non-waivable compulsory license schemes* může v daném právním řádu existovat, protože již z označení *non-waivable* vyplývá, že příslušné oprávnění nebude licencí dotčeno.

Do kategorie *non-waivable compulsory license schemes* budou v českém právu spadat především povinně kolektivně spravovaná práva uvedená v § 96 odst. 1 AutZ. Jejich výčet je taxativní¹⁸⁶ a s výjimkou práva na užití děl kabelovým přenosem se jedná právě o právo na odměnu, které jako jediné licence CC výslově zmiňují. Tato práva, včetně vymáhání nároku na vydání bezdůvodného obohacení z neoprávněného výkonu těchto práv, vykonává kolektivní správce svým jménem na účet autora povinně ze zákona,¹⁸⁷ tj. bez ohledu na vůli autora a také bez ohledu na to, jestli příslušný autor svůj podíl na vybraných odměnách a vydaném bezdůvodném obohacení skutečně čerpá. Při rozdělování a vyplácení odměn totiž kolektivní správce přihlíží pouze k těm autorům,

---

v licenci BY-ND. Zjednodušení spočívá v tom, že není třeba rozlišovat komerční a nekomerční využití díla.

185 Posledně uvedený důvod uvádí jako hlavní důvod existence kolektivní správy autorský kolektiv Telec-Tůma: *Omezená autonomie vůle nositelů práv stanovení institutu povinné kolektivní správy vyplývá především z povahy těchto práv, jež prakticky vylučuje možnost individuální správy. To se týká zejména práv, jejichž obsahem je pouze nárok na zaplacení odměny [...] (viz. T-T, komentář k § 96, str. 756).*

186 Srv. K-H-K-K, komentář k § 96, str. 245.

187 Srv. § 96 odst. 2 v kombinaci § 100 odst. 1 písm. a) AutZ.

které smluvně zastupuje nebo kteří se přihlásí k evidenci (srv. § 96 odst. 3 a § 101 odst. 10 AutZ). Do kategorie *non-waivable compulsory license schemes* bude spadat i jeden případ tzv. rozšířené kolektivní správy¹⁸⁸ uvedený v § 101 odst. 9 písm. d) AutZ, podle níž kolektivní správce uděluje hromadnou smlouvou licenci k provozování rozhlasového nebo televizního vysílání i děl těch autorů, které smluvně nezastupuje.

Pro *waivable compulsory license schemes* licence CC stanoví, že se autor těchto oprávnění vzdává, pokud jde o licence, které neobsahují licenční prvek ***nekomerční využití***, a že se jich vzdává ve vztahu k nekomerčnímu využití díla (viz kapitola [4.5.4 Nekomerční využití \(Non-Commercial\)](#) výše), pokud se jedná o licenci, která prvek ***nekomerční využití*** obsahuje. Jedná se v podstatě o logický důsledek bezúplatnosti licence (autor se v dovoleném rozsahu vzdává nároku na odměnu) a licenčního prvku ***nekomerční využití*** (autorův nárok na odměnu není dotčen v případě komerčního využití, na které se příslušná licence tak jako tak nevztahuje).

Za *waivable compulsory license schemes* lze v kontextu českého práva považovat licence uvedené v § 101 odst. 9 písm. a)-c) a e)-g) AutZ, které jsou, obdobně jako výše uvedená licence podle písm. d) téhož ustanovení, poskytnuty při uzavření hromadné smlouvy mezi kolektivním správcem a uživatelem i k těm dílům, jejichž autoři nejsou příslušným kolektivním správcem zastoupeni. V případě licencí podle § 101 odst. 9 písm. a)-c) a e)-g) AutZ ovšem na rozdíl od písmene d) připouští, aby autor, který není kolektivním správcem smluvně zastupován, vůči uživateli a příslušnému kolektivnímu správci účinky hromadné smlouvy zčásti nebo zcela vyloučil. Tato konstrukce je z hlediska licencí CC nepraktická, protože i kdyby licence CC výslovně vylučovaly účinky hromadné smlouvy, budou tak činit ve vztahu k uživateli, a k jejich vyloučení ve vztahu ke kolektivnímu správci poskytnutím licence nedojde. Nabyvatel licence by se tak dostal do situace, kdy by mezi díly chráněnými toutéž licencí musel rozlišovat tři kategorie:

- Díla, jejichž autor je kolektivním správcem smluvně zastoupen a tudíž se na něj možnost účinky hromadné smlouvy vyloučit nevztahuje.
- Díla, jejichž autor sice mohl účinky kolektivní smlouvy vyloučit, ale vůči kolektivnímu správci tak neučinil.
- Díla, jejichž autor mohl účinky kolektivní smlouvy vyloučit a také to učinil.

Uvedené rozlišení není prakticky proveditelné, stejně jako není možné všechny

---

¹⁸⁸ Institutu rozšířené kolektivní správy (extended collective licensing) je věnována samostatná kapitola v komentáři k § 101 odst. 9 in T-T, str. 822.

uvedené varianty srozumitelným způsobem zohlednit v české verzi licencí CC. Z důvodu právní jistoty nabyvatelů licence je třeba, aby všechna díla chráněná příslušnou licencí CC měla alespoň v rámci jedné jurisdikce jednotný režim. Z uvedeného důvodu by se česká verze licencí CC neměla pokoušet o vyloučení účinků hromadných smluv podle § 101 odst. 9, v důsledku čehož by kategorie *waivable compulsory license schemes* v české verzi licencí CC zůstala prázdná.¹⁸⁹

4.6.2.2 Dobrovolně kolektivně spravovaná práva

V případě *voluntary license schemes* se autor zavazuje, že odměnu za užití díla, ke kterému licence opravňuje nebude požadovat ani individuálně ani prostřednictvím kolektivního správce, opět s výjimkou komerčního využití díla v případě licence obsahující licenční prvek *nekomerční využití*.

Za *voluntary license schemes* lze podle autorského zákona považovat smlouvy s kolektivním správcem podle § 100 odst. 1 písm. b) nebo c). Pokud autor poskytuje licenci CC, je v jejím rozsahu povinen omezit toto smluvní zastoupení, pokud již existuje, nebo při uzavírání smlouvy stávající licence CC zohlednit.¹⁹⁰ Tato povinnost není zohledněna v návrhu uvedeném v příloze č. 1, ale byla do čl. 4 písm. e) doplněna na workshopu konaném na půdě Národní knihovny dne 11. 8. 2008.¹⁹¹

4.6.2.3 Půjčování a pronájem

Jak je uvedeno výše v kapitole [4.4.1.3 Rozmnožování, rozšiřování a sdělování veřejnosti](#), patří půjčování i pronájem mezi způsoby užití díla, které jsou v licencích CC součástí licenčního prvku *sdílení*. Za pronájem zvukových a zvukově obrazových děl náleží poskytovateli odměna, které se nelze vzdát (§ 49 odst. 3 AutZ) a která je povinně kolektivně spravována (§ 96 odst. 1 písm. b) AutZ). Tím u licencí CC, které umožňují komerční využití díla, tj. též pronájem, vzniká paradoxní situace, kdy je nabyvatel licence oprávněn dílo bezúplatně rozmnožovat a prodávat, ale za půjčování téhož díla by

¹⁸⁹ Na okraj lze poznamenat, že v okamžiku, kdy by autoři používající licence CC začali ve velkém využívat možnosti účinky hromadné smlouvy vyloučit, celý systém rozšířené kolektivní správy by se nejspíš zhroutil, protože náklady na administrativu by brzy překročily výnosy, a celý institut by tím pozbyl smyslu. De lege ferenda proto stojí za úvahu blokově vyloučit užití díla, na která se vztahuje veřejná licence, z tohoto institutu nebo z celé kolektivní správy.

¹⁹⁰ De lege ferenda by bylo vhodné zavést fikci, že autor smluvně založenou kolektivní správu v rozsahu poskytnuté veřejné licence omezil. Existenci licence by prokazoval nabyvatel vůči správci (bylo-li by to třeba) a autora by tím pádem poskytnutí licence neomezovalo.

¹⁹¹ Výsledné ustanovení ve verzi návrhu pro veřejné připomínkování zní: *Poskytovatel se zavazuje neužavřít smlouvu s kolektivním správcem, jejímž předmětem by byla jiná než povinně kolektivně spravovaná práva vztahující se k Dílu při jeho nekomerčním využití.*

měl platit kolektivnímu správci. Co se týče půjčování na základě knihovní licence (§ 37 odst. 2 AutZ) platí sice povinně kolektivně spravovanou odměnu (§ 96 odst. 1 písm. a bod 6.) kolektivnímu správci stát (bod 9. a 10. přílohy AutZ), paradox ovšem spočívá v tom, že díla zaznamenaná na zvukové či zvukově obrazové záznamy lze podle § 37 odst. 3 půjčovat pouze prezenčně. To znamená, že knihovna bude na základě veřejné licence oprávněna tato díla rozmnožovat a poskytovat, aniž by je mohla přijmout zpět a nabídnout dalšímu uživateli.

4.6.3 Meze odpovědnosti

Snaha vyloučit nebo alespoň minimalizovat odpovědnost autora, který veřejnou licenci poskytuje, je společná všem zkoumaným licencím a je také pochopitelná. Autor, který poskytuje své dílo bezúplatně, nestojí o to, aby nabyvateli licence za cokoli odpovídalo. Odpovědnost ovšem v některých případech vyloučit nelze, což by měla respektovat česká verze licencí CC, a být při stanovování mezí odpovědností autora (poskytovatele licence) realistická.

České právo rozlišuje v zásadě dva druhy soukromoprávní odpovědnosti – odpovědnost za škody a odpovědnost za vady. Co se týče odpovědnosti za vady, je třeba předeslat, že níže diskutovaná právní úprava se týká vad hmotných věcí a na nehmotné statky ji lze vztáhnout pouze analogicky (§ 853 OZ) a v omezené míře. To platí zejména pro autorská díla, u kterých jsou určité vady vzhledem k jejich jedinečnosti pojmově vyloučeny.

Odpovědnosti za vady¹⁹², lze v obecném případě uplatnit, pokud plnění ze smlouvy nemá dohodnutou nebo obvyklou kvalitu (§ 499 OZ). Z § 499 OZ ovšem vyplývá, že *odpovědnost za vady nastává jen při úplatných smlouvách, protože jen u takovýchto smluv se uplatňuje požadavek na bezvadnost věci*¹⁹³. Jedná se o situaci analogickou s darováním podle § 628 a násl. OZ, kde je stanovena povinnost darujícího (poskytovatele veřejné licence) upozornit na vady, o nichž ví a odpovídající oprávnění obdarovaného (nabyvatele veřejné licence) věc vrátit, má-li vady, na které dárce neupozornil (srv. § 629 OZ). I v tomto případě, který má k veřejným licencím velmi

---

192 Srv. čl. 5 licence BY-NC-SA: *Unless otherwise mutually agreed to by the parties in writing and to the fullest extent permitted by applicable law, licensor offers the work as-is and makes no representations or warranties of any kind concerning the Work, express, implied, statutory or otherwise, including, without limitation, warranties of title, merchantability, fitness for a particular purpose, noninfringement, or the absence of latent or other defects, accuracy, or the presence of absence of errors, whether or not discoverable. Some jurisdictions do not allow the exclusion of implied warranties, so this exclusion may not apply to you.*

193 Viz Š-J-Š-S, komentář k § 499, str. 894.

blízko¹⁹⁴, tedy odpovědnost za vady v obvyklém smyslu nenastává. Navíc čl. 5 licence BY-NC-SA výslově uvádí, že autor dílo poskytuje *takové jaké je* (as-is), což lze interpretovat jako odkaz na § 501 OZ, který stanoví, že *přenechá-li se věc jak stojí a leží, neodpovídá zcizitel za její vady, ledaže věc nemá vlastnost, o níž zcizitel prohlásil, že ji má, nebo kterou si nabyvatel výslově vymínil.*¹⁹⁵ Vzhledem k tomu, že v licenci žádná prohlášení ohledně kvality díla obsažena nejsou a vzhledem k tomu, že možnost, aby si nabyvatel licence nějakou vlastnost výslově vymínil, je v případě veřejných licencí pojmově vyloučena, vyplývá i z § 501 OZ, že autor za vady neodpovídá.

Výše uvedené úvahy se týkají i případné právní vady, která by v případě veřejných licencí mohla spočívat zejména v tom, že osoba, která licenci poskytuje, k tomu nemá dostatečné oprávnění. Jednalo by se o neodstranitelnou vadu ve smyslu § 507 odst. 1 a nabyvatel by byl oprávněn *domáhat se zrušení smlouvy*, což ovšem vzhledem k bezúplatnosti licence postrádá opodstatnění. Uvedená vada může ovšem mít jiné závažné následky, které mohou založit odpovědnost za škodu. Tato skutečnost je přiznaná v licenci CA, která v článku 3.1 obsahuje prohlášení, že poskytovatel licence je autorem nebo že je oprávněn licenci poskytnout, na které navazují ustanovení o odpovědnosti za vady a za škodu, které vznikne v důsledku nepravdivosti tohoto prohlášení.¹⁹⁶

Ve vztahu k odpovědnosti za škodu je situace komplikovanější. Odpovědnost za škodu je v obecném případě vázána na zavinění, přičemž zavinění je ve formě nevědomé nedbalosti presumováno a škůdce má možnost vyvinění (§ 420 odst. 3), tj. musí prokázat, že nevěděl, že svým jednáním může způsobit škodu, a ani to vzhledem ke svým osobním poměrům neměl nebo nemohl předvídat.¹⁹⁷ Je tedy zřejmé, že vyloučit odpovědnost za škodu například v případě, kdy byl autor *poučen, že nabyvateli škoda*

---

194 Poskytnutí veřejné licence by bylo možné a také vhodné kvalifikovat jako darování, kdyby ovšem poskytnutí oprávnění k užití díla nebylo vázáno výhradně na typovou licenční smlouvu podle AutZ.

195 Obrat *jak stojí a leží* je samozřejmě v kontextu nehmotných statků nevhodný, ale jeho význam je i při aplikaci na tento kontext zřejmý, proto je použit v návrhu uvedeném v přflope č. 1.

196 CA: *3.1 The Licensor warrants that the Licensor is either the Original Author or has secured all rights in the Work necessary to grant this Licence in respect of the Work to you [...], 3.2 Except as expressly stated in Clause 3.1 the Licensor provides no other warranty [...], 4.1 Subject to any liability which may not be excluded or limited by law and/or any liability that You may incur to a third party resulting from a breach by the Licensor of its warranty in Clause 3.1 above, the Licensor shall not be liable and hereby expressly excludes any and all liability for loss or damage howsoever and whenever caused to You or by You.*

197 Srv. Š-J-Š-S, komentář k § 420, str.712.

*vzniknout může*¹⁹⁸, není v českém právu možné. Osoba, která z nedbalosti nebo úmyslně poskytne veřejnou licenci, aniž by k tomu byla oprávněna, bude za škodu odpovídat, neboť u svéprávných osob v tomto případě vyvinění takřka nepřipadá v úvahu.¹⁹⁹ Na nedostatek oprávnění na straně poskytovatele licence je třeba hledět jako na právní vadu, v důsledku které může nabyvateli licence vzniknout škoda různého druhu, kterou je možno nárokovat nezávisle (§ 510 OZ). Může jít o zmařenou investici do vytváření modifikace díla, investici do výroby rozmnoženin díla (např. tisk knih), nebo o případ, kdy skutečný autor uplatňuje vůči nabyvateli licence nárok z bezdůvodného obohacení podle § 40 odst. 4 AutZ a tento požaduje regresní úhradu.²⁰⁰ V takovém případě by ovšem bylo logičtější, aby autor bezdůvodné obohacení podle § 40 odst. 4 AutZ nárokoval přímo u osoby, která veřejnou licenci neoprávněně poskytovala.²⁰¹

4.6.4 Technické prostředky ochrany práv

Licence CC zakazují nabyvatelům, aby při šíření díla používali technologické prostředky, které by dalším osobám znemožnily užití díla v souladu s licencí. Toto omezení, jehož smyslem je chránit status daného díla (nebo modifikací díla, pokud příslušná licence obsahuje licenční prvek *zachování licence*) a rovné postavení třetích osob, které získají přístup k dílu zprostředkovaně, je v licenci BY-NC-SA obsaženo dvakrát, jednou v čl. 4 písm a) ve vztahu k rozmnoženinám díla a souborným dílům, podruhé v čl. 4 písm. b) ve vztahu k modifikacím díla.²⁰²

Pojem *technologické prostředky* zná evropské právo (srov. ES-I, čl. 6) a autorský zákon zavádí v § 43 pojem *účinné technické prostředky ochrany práv*, který je v souladu s požadavky směrnice definován jako *jakékoli technologie, zařízení nebo*

---

198 Srv. čl. 6 licence BY-NC-SA: *Except to the extent required by applicable law, in no event will licensor be liable to you on any legal theory for any special, incidental, consequential, punitive or exemplary damages arising out of this license or the use of the Work, even if licensor has been advised of the possibility of such damages.*

199 To se ovšem týká pouze osoby, která neoprávněně šíření díla spustí, další uživatelé a případní autoři modifikací díla už budou v dobré víře.

200 Jak již bylo řečeno výše v kapitole [4.1.9 Důsledky neplatnosti licenční smlouvy](#) má nárok z bezdůvodného obohacení podle autorského zákona objektivní povahu a dobrá víra bezdůvodně obohaceného má tedy význam pouze potud, že autor nemá nárok na veškeré užitky ve smyslu § 458 odst. 2 OZ, ale právě jen dvojnásobek obvyklé odměny ve smyslu § 44 odst. 4 AutZ.

201 Otázka je, jak by měla být v případě neoprávněného poskytování veřejné licence stanovena výše obvyklé odměny – nejspíš ne podle odměny za poskytování jiných veřejných licencí, ale spíš odměny za poskytnutí výhradní licence nebo podlicence na komerční bázi.

202 Čtvrtá věta čl. 4 písm. a) licence BY-NC-SA zní: *When You Distribute or Publicly Perform the Work, You may not impose any effective technological measures on the Work that restrict the ability of a recipient of the Work from You to exercise the rights granted to that recipient under the terms of the License.*

součástky, které jsou [...] určeny k tomu, aby zabraňovaly nebo omezovaly takové úkony ve vztahu k dílům, ke kterým autor neudělil oprávnění. I když se věcně jedná o tytéž prostředky ochrany, o kterých hovoří licence CC, je definice natolik úcelově pojata jako právní základ deliktního jednání, které spočívá v obcházení těchto prostředků²⁰³, že se na technologické prostředky ve smyslu licencí CC nevztahuje. V případě licencí CC jde totiž o zcela opačný účel, než který předvídá uvedená definice, totiž o *jakékoli technologie, zařízení nebo součástky, které jsou [...] určeny k tomu, aby zabraňovaly nebo omezovaly takové úkony ve vztahu k dílům, ke kterým autor udělil oprávnění*.²⁰⁴

Na platnost zákazu používání technologických prostředků v licencích CC by výše uvedený paradox neměl mít vliv. Tento zákaz reflektuje reálnou existenci těchto prostředků, které jsou obecně známy²⁰⁵, a představuje druhově definované omezení způsobu a rozsahu užití díla nabyvatelem licence, které je díky tomu dostatečně určité, aby bylo platné.

Zatímco licence CC obsahovaly zákaz technických prostředků ochrany již od svého počátku, v případě licence GPL tento zákaz ve verzích 1 a 2 obsažen nebyl a kolem jeho zavedení ve verzi 3 licence vznikla bouřlivá debata. Výsledkem této debaty je ustanovení, které je sice srozumitelné co do svého účelu, nicméně velmi problematické z právního hlediska.²⁰⁶ Nezakazuje totiž technické prostředky ochrany používat, ovšem pouze v takové míře, která neomezí nabyvatele licence v jeho právech, což zejména znamená, že obcházení technických prostředků ochrany nemá být porušením licence,

203 Srv. § 105a odst. 1 písm b) a § 105b odst. 1 písm. b) autorského zákona.

204 Uvedený paradox věrně ilustruje jednostrannost a nevyváženosť uvedeného institutu – zákon vůbec nepředpokládá, že by k porušení práv mohlo dojít také použitím technických prostředků ochrany, nejenom jejich obcházením ve smyslu § 43 odst. 2 AutZ. Autoři Telec-Tůma na to upozorňují mj. ve vztahu k dílům, jejichž doba ochrany již uplynula (kterým se díla chráněná veřejnou licencí v mnoha ohledech podobají): [...] *tato ochrana [přináší] i některé autorskoprávně nezádoucí důsledky. Jedná se zejména o možnost majitelů práv fakticky kontrolovat i taková nakládání s dílem, která nepředstavují bez dalšího zásahu do autorského práva dle autorského zákona, jako je např. samotný přístup k dílu. To platí i o [...] potenciálním uplatnění kontroly nad užitím předmětů nechráněných autorským zákonem [...] (srv. T-T, str. 461: komentář k § 43 odst. 1, marginální číslo1).*

205 Srv. např. výčet jednotlivých druhů technických prostředků ochrany práv in T-T, str. 463: komentář k § 43 odst. 3, marginální číslo 7.

206 GPL-3, čl. 3: *Protecting Users' Legal Rights From Anti-Circumvention Law: [...] No covered work shall be deemed part of an effective technological measure under any applicable law fulfilling obligations under article 11 of the WIPO copyright treaty adopted on 20 December 1996, or similar laws prohibiting or restricting circumvention of such measures. [...] When you convey a covered work, you waive any legal power to forbid circumvention of technological measures to the extent such circumvention is effected by exercising rights under this License with respect to the covered work, and you disclaim any intention to limit operation or modification of the work as a means of enforcing, against the work's users, your or third parties' legal rights to forbid circumvention of technological measures.*

pouze případným porušením jiných smluvních závazků.²⁰⁷

4.6.5 Volba práva

S výjimkou licence CA jsou všechny zkoumané licence zamýšleny jako univerzální, tj. jejich autoři předpokládají, že budou využívány celosvětově. Díky tomu vznikají na základě veřejných licencí velmi často právní vztahy s mezinárodním prvkem - nejčastěji proto, že poskytovatel a nabyvatel licence nebudou příslušníky (obyvateli) téhož státu, nebo proto, že nosič autorského díla, které je předmětem licence, bude při jeho šíření překračovat hranice. V takové situaci je vždy třeba určit, který právní řád se na závazky z licencí bude vztahovat a veškeré úvahy a závěry týkající se vztahu českého práva a veřejných licencí uvedené výše v této kapitole jsou limitovány na případy, kdy se vztahy z licence budou řídit českým právem. Obecně platí, že strany smlouvy si mohou rozhodné právo zvolit, v opačném případě je třeba ho určit na základě příslušných kolizních norem (viz následující kapitola).

Jak už bylo řečeno výše, jsou obecné (unported) verze licencí CC počínaje časovou verzí 3.0 *jurisdiction agnostic*, v licenci BY-NC-SA je tato skutečnost uvedena v čl. 8 písm. f), který odkazuje na mezinárodní autorskoprávní úmluvy²⁰⁸ a výslovně stanoví, že text této licence vychází z *terminologie* uvedených úmluv a že se na ni v případě sporu vztahuje *příslušná jurisdikce*. Rozhodné právo není výslovně uvedeno ani v národní verzi licencí CC pro USA, kde je ustanovení čl. 8 písm. f) vypuštěno, i když např. z definic pojmu, které jsou ve verzi pro USA výrazně kratší a méně kazuistické než v obecné (unported) verzi, lze dovodit, že vhodným kandidátem na rozhodné právo je v tomto případě právní řád USA. Jiné národní verze licencí CC (například německá) naopak rozhodné právo v čl. 8 písm. f) výslovně uvádějí. V licencích GPL a FDL rozhodné právo uvedeno není a v licenci CA je kromě rozhodného britského práva stanovena navíc též výlučná příslušnost anglických soudů pro rozhodování případních sporů²⁰⁹.

---

207 Právník FSF Eben Moglen to komentoval slovy: "If you're keeping the right to modify and not conveying that right to modify, you're violating the licence. However, it's fine for a device manufacturer to nullify a warranty or withhold support if modified software is used." (Viz článek *GPL's DRM restrictions are revised*. Dostupný z WWW: <http://news.zdnet.co.uk/software/0,1000000121,39280021,00.htm>), [citováno 21. 8. 2008].)

208 Na Bernskou úmluvu o ochraně literárních a uměleckých děl (ve znění ze dne 28. září 1979), Římskou úmluvu o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových snímků a rozhlasových organizací (z 26. října 1961), Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském a o výkonech výkonných umělců a zvukových záznamech (z 20. prosince 1996) a Všeobecnou úmluvu o autorském právu (ve znění revize z 24. července 1971).

209 CA, čl. 6.5: *This Licence shall be governed by the laws of England and Wales and the parties*

4.6.6 Kolizní normy mezinárodního práva soukromého

Autorská práva jsou *teritoriálně omezena* - v kontrastu k potenciální všudypřítomnosti díla a v kontrastu k potenciální všudypřítomnosti návrhu na uzavření licenční smlouvy v případě veřejných licencí. Autorská práva se nabývají a ochrana je jim poskytována pouze pro oblast daného právního řádu, tj. pro území, na kterém daný právní řád platí. Konkrétní právní řád musí tedy nejprve stanovit, co je a co není autorským dílem (uznat jeho existenci), aby vůbec na daném území mohlo vzniknout právo k autorskému dílu a aby toto právo bylo možno chránit a nakládat s ním.²¹⁰ Teritoriální omezenost autorských práv je sice postupně překonávána díky mezinárodním úmluvám – např. tím, že jsou sjednocovány podmínky pro vznik, zánik a ochranu autorského práva a tím, že se státy úmluvy navzájem zavazují poskytnout cizím státním příslušníkům stejnou ochranu jako svým vlastním – nicméně stále existují rozdíly. To je patrné mj. z výše uvedeného pohledu na zkoumané (univerzálně koncipované) licence očima českého (teritoriálního) právního řádu. Lze shrnout, že autorské právo jako takové se na daném území zásadně řídí *právním řádem [...] státu, který příslušné právo poskytuje a chrání (lex loci protectionis)*²¹¹.

V případě závazkových právních vztahů, které se na autorském právu jako takovém zakládají a mezi které budou patřit i vztahy založené licenční smlouvou, je situace jiná. Pro závazkové vztahy založené smlouvou obecně platí, že jejich účastníci si mohou rozhodné právo zvolit.²¹² Pokud si strany smlouvy právo výslovně nezvolí nebo pokud volba práva není z okolností uzavření zřejmá, vstupují do hry kolizní normy mezinárodního práva soukromého, tj. normy, které pro jednotlivé právní vztahy stanoví, jakým právem se budou řídit. Tyto normy jsou obsaženy jednak uvnitř jednotlivých právních řádů – v České republice v zákonu o mezinárodním právu soukromém (ZPMS), dále v mezinárodních úmluvách, které se snaží kolizní normy jednotlivých států sjednocovat, a nově též v předpisech Evropské unie. Kolizní normy obsažené v mezinárodních smlouvách i v předpisech EU mají přitom v českém právu aplikační přednost.²¹³

Na licenční smlouvu, pro kterou ZMPS nestanoví speciální kolizní normu, se vztahují následující ustanovení § 10 ZMPS:

---

irrevocably submit to the exclusive jurisdiction of the English Courts.

210 Kučera k tomu uvádí (KUČ, str. 281): [...] sám předmět tohoto práva, nehmotný statek, musí být právním řádem vytvořen, to však zásadně jen pro oblast daného právního řádu [...].

211 Viz KUČ, str. 283.

212 Srv. § 9 ZMPS, ŘÍM: čl. 3, ŘÍM-I: čl. 3.

213 Srv. § 2 ZMPS, čl. 10 Ústavy České republiky, a ve vztahu k právu EU též judikaturu ESD.

odst. 1: Nezvolí-li účastníci rozhodné právo, řídí se jejich vztahy právním řádem, jehož použití odpovídá rozumnému uspořádání daného vztahu.

odst. 3: Jiné smlouvy spravují se zpravidla právním řádem státu, v kterém obě strany mají sídlo (bydliště); nemají-li sídlo (bydliště) v téže státě a uzavírá-li se smlouva mezi přítomnými, právním řádem místa, kde byla smlouva uzavřena; byla-li uzavřena mezi nepřítomnými, právním řádem sídla (bydliště) příjemce návrhu na uzavření smlouvy.

Zkoumané licence a veřejné licence obecně budou zpravidla používány způsobem, kdy k uzavření smlouvy dojde na dálku, tj. mezi nepřítomnými. V takovém případě vede ZMPS k závěru, že smlouva se řídí **právním řádem sídla (bydliště) příjemce návrhu na uzavření smlouvy**.

Římská úmluva (ŘÍM), která v České republice platí od 1. 7. 2006, rovněž neobsahuje speciální kolizní normu pro licenční smlouvy. Pro určení rozhodného práva (pokud toto nebylo zvoleno) se uplatní čl. 4, který obsahuje následující ustanovení:

odst. 1: [...] smlouva se řídí právem státu, se kterým prokazuje nejužší spojení [...]

odst. 5: [...] za stát prokazující se smlouvou nejužší spojení je považován ten, ve kterém má strana poskytující pro smlouvu charakteristické plnění v okamžiku jejího uzavření své obvyklé bydliště nebo [...] ústředí [...]

Pokud bychom za charakteristické plnění z licenční smlouvy považovali úplatu, za kterou nabyvatel licence získává oprávnění dílo užít, byla by Římská úmluva v souladu s kolizní normou ZPMS – v obou případech by byl rozhodným právem **právní řád bydliště (sídla/ústředi²¹⁴) nabyvatele licence**.²¹⁵

Pokud naopak za charakteristické plnění z licenční smlouvy považujeme poskytnutí oprávnění k užití díla autorem, což je zejména v případě bezúplatných veřejných licencí přirozená interpretace, bude mít Římská úmluva před ZMPS přednost a rozhodným právem bude **právní řád bydliště (ústředí) poskytovatele licence**. Tato interpretace odpovídá trendu, který byl vyjádřen v návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady

214 Rozlišení mezí sídlem (ZPMS) a ústředím (Římská úmluva), tj. formální a věcný přístup k určení „bydliště“ právnické osoby může v konkrétním případě hrát významnou roli. V závorce jsou uvedena záměrně obě označení, aby bylo zřejmé, že shoda ZPMS a Římské úmluvy ohledně hraničního určovatele není úplná.

215 Tuto interpretaci zřejmě upřednostňuje Kučera, který uvádí: *Uváží-li se, že činnost toho, kdo licenci využívá, je významná pro naplnění účelu licenční smlouvy a má hospodářský význam i pro poskytovatele licence, lze doporučit používat pro licenční smlouvu práva určeného podle místa sídla (bydliště) toho, kdo licenci využívá [...] (viz KUČ, str. 318).* Připouští ovšem i opačnou variantu: *Jsou však i názory, že se má použít práva určeného podle bydliště (sídla) toho, kdo přenechává právo do užívání jiného.* Viz KUČ, str. 319.

o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy²¹⁶, který již speciální kolizní normu pro licenční smlouvy obsahoval:

čl. 4 odst. 1 písm. f: *smlouva týkající se duševního nebo průmyslového vlastnictví se řídí právem země, v níž osoba, která převádí nebo uděluje práva, má obvyklé bydliště;*

V definitivní verzi tohoto nařízení (ŘÍM-I), které bylo přijato v červnu 2008 a které existuje paralelně s Římskou úmluvou²¹⁷, bylo ovšem toto ustanovení vypuštěno a uplatní se tudíž obecná kolizní norma, která je ve svých důsledcích obdobná té, kterou obsahuje Římská úmluva:

čl. 4 odst. 2: *Pokud se na smlouvě nevztahuje odstavec 1 [...], řídí se smlouva právem země, v níž má strana, která je povinna poskytnout plnění charakteristické pro smlouvu, své obvyklé bydliště.*

Interpretace, podle které je rozhodným právem právní řád bydliště poskytovatele licence, odpovídá charakteru licencí CC. Autor totiž zpravidla zvolí „svou“ národní verzi příslušné licence, protože je napsána v jazyce, kterému rozumí. Z právního hlediska je pak podstatné, aby tato národní verze byla přizpůsobena požadavkům národního právního řádu, protože tento právní řád je v případě, že autor má v daném státě zároveň bydliště, také právním řádem, na který odkazují kolizní normy. Přesto zůstává jediným opravdu spolehlivým způsobem propojení národní verze licencí CC a konkrétního právního řádu volba práva přímo v textu licence a tuto možnost lze (po vzoru německé verze) pro českou verzi licencí CC jenom doporučit (viz čl. 8 písm. f návrhu uvedeného v příloze č. 1).

V případě licencí GPL, FDL, obecné (unported) verze licencí CC a těch národních verzí licencí CC, u kterých není rozhodné právo stanoveno, vedou výše uvedené kolizní normy a jejich interpretace k závěru, že smlouvy, které tyto licence zakládají, se budou řídit právním řádem bydliště (ústředí) poskytovatele licence.

Pro úplnost je třeba dodat, že příkazní smlouva (viz výše kapitola [4.2.2 Zmocnění poskytovat licenci jménem autora](#)) se podle ZMPS řídí právem místa, kde má v době uzavření smlouvy sídlo (bydliště) ten, kdo provádí příkaz (§ 10 odst. 2 písm. e), zatímco

216 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I). Dokument KOM(2005) 650 ze dne 15. 12. 2005, uveřejněný v Úředním věstníku Evropské Unie č. C/2006/70/ 6, celexové číslo: 52005PC0650. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52005PC0650:CS:NOT>>.

217 ŘÍM-I, bod 41 preamble: *Dodržování mezinárodních závazků přijatých členskými státy znamená, že by tímto nařízením neměly být dotčeny mezinárodní úmluvy, jejichž smluvní stranou je jeden nebo více členských států ke dni přijetí tohoto nařízení.*

Římská úmluva ani nařízení Řím I speciální úpravu kolizní normy pro příkazní smlouvu neobsahuje.²¹⁸ Římská úmluva (ŘÍM, čl. 5) i nařízení Řím I (ŘÍM-I, čl. 6) naopak obsahují speciální kolizní normy pro spotřebitelské smlouvy, které se ovšem na veřejné licence nevztahují, protože kvalifikovat závazkové vztahy vzniklé na základě veřejných licencí jako spotřebitelské smlouvy, není správné (viz výše kapitola [4.1.7 Spotřebitelská smlouva](#)).

4.7 Licensní prvek omezení teritoria

Licensní prvek *omezení teritoria*, který obsahuje licence CA, a který úzce souvisí s úvahami v předchozí kapitole, má několik rovin. Kromě omezení licence CA na území Velké Británie²¹⁹, je zároveň stanovenou jako rozhodné britské právo a také výlučná příslušnost anglických soudů pro rozhodování případných sporů. Důvodem těchto omezení je údajně skutečnost, že instituce, které poskytují díla pod licencí CA, jsou financovány z veřejných prostředků, že jejich cílem je sloužit obyvatelům Velké Británie a nejsou schopny nést náklady spojené s šířením poskytovaných děl do zahraničí.²²⁰ Tato argumentace, kterou můžeme očekávat i od českých veřejnoprávních institucí, jež se rozhodnou poskytovat díla pod veřejnou licencí, má několik slabin.

První slabinou je, že vzhledem k restriktivně pojatému licensnímu prvku *nekomerční využití* (viz kapitola [4.5.4 Nekomerční využití \(Non-Commercial\)](#) výše) se licence CA v mnoha případech kryje s volným užitím díla nebo zákonnými licencemi a i zahraniční uživatel bude dílo v rozsahu těchto výjimek a omezení autorskoprávní ochrany užívat oprávněně. Pokud by se při tom řídil českým právem, bude srovnání vypadat následovně:

Licence CA	Volná užití a zákonné licence podle AutZ
oprávnění dílo archivovat pro osobní potřebu	patří mezi volná užití díla podle § 30 odst. 1 a 2 AutZ

218 Použití této kolizní normy na celou licenci by ale nejspíš odporovalo rozumnému uspořádání daného vztahu, stejně jako by mu odporovalo, kdyby se jednotlivé části licence v konkrétním případě řídily různými právními rády. I když je nutno podotknout, že Římská úmluva tuto možnost připouští: *Na část smlouvy, kterou lze od zbytku smlouvy oddělit a která úzeji souvisí s jinou zemí, však lze výjimečně použít právo této jiné země*. Viz ŘÍM: čl. 4 odst. 1.

219 CA: *Preamble: This Creative Archive Licence enables You to use and distribute Works within the UK [...]; čl. 2.1: The Licensor hereby grants to You a [...] licence within the United Kingdom for [...]*.

220 Srv. odpověď na otázku *Why is the Creative Archive Licence restricted to the UK?* uvedenou v FAQ na stránkách BBC věnovaných licenci CA, dostupnou z WWW: http://creativearchive.bbc.co.uk/archives/what_is_the_licence/licence_faqs/, [citováno 17. 7. 2008]).

Licence CA	Volná užití a zákonné licence podle AutZ
oprávnění dílo archivovat pro vzdělávací účely	na základě knihovní licence podle § 37 AutZ
oprávnění dílo dále šířit	pouze v rámci domácnosti a v okruhu blízkých osob (výkladem § 30 odst. 1 ²²¹)
oprávnění vytvářet modifikace díla pro osobní a vzdělávací potřebu (modifikace v případě licence CA zahrnují i souborná díla)	modifikace lze vytvářet pro osobní potřebu podle § 30 odst. 1 AutZ; jinak má k modifikacím díla má nejblíže citační licence podle § 31 AutZ, popřípadě zákonná licence pro karikaturu či parodii ²²²
oprávnění modifikace díla dále šířit	v rámci domácnosti; na základě citační licence v širší ale rovněž omezené míře, a to i pro výukové a výzkumné účely (§ 31 odst. 1 písm. c AutZ); v případě karikatury, parodie nebo koláže prakticky neomezeně (pomineme-li chybějící transpozici)

Rozhodné právo je ovšem v daném případě sporné, neboť se nejedná o smluvní vztah. Kromě právního řádu státu osoby, která zákonnou licenci využívá, připadá totiž v úvahu právní řád státu, kde je umístěn server (popř. doména). I když obě uvedená pojetí vycházejí z principu territoriality, je teritorialita pokaždé nahlížena z různé perspektivy. Z pohledu uživatele, který na konkrétním území žije se zdá přirozený požadavek, aby se na něj vztahovala pouze jedna sada zákonných licencí, kterou mu přiznává jeho právní řád. Naopak z pohledu provozovatele internetových stránek se zdá přirozené, aby se volné užívání obsahu těchto stránek řídilo jednotnými pravidly bez ohledu na to, kdo tyto stránky navštíví - tj. právním řádem umístění serveru nebo domény. Rozumné řešení a stabilitu může přinést pouze sjednocení těchto pravidel, přinejmenším pro prostředí internetu, který lze vzhledem k neomezenému pohybu označit za teritorium svého druhu. Do té doby lze po soukromé osobě stěží oprávněně požadovat, aby se při pohybu v tomto prostředí řídila jinými pravidly než zákony země, v které se nachází a ze které do teritoria internetu vstupuje. Tato argumentace vede

221 Srv. T-T, str. 345: komentář k § 30, marginální číslo 2.

222 Zákonná licence pro karikaturu a parodii vyplývá z čl. 5 odst. 3 písm. k) směrnice ES-I a měla být podle původního znění novely 216/2006 implementována v § 31a AutZ následovně: *Do práva autorského nezasahuje ten, kdo užije dílo pro účely karikatury, parodie, parafráze nebo koláže, pokud takové užití bude v souladu s dobrými mravy a v rozsahu vyžadovaném konkrétním účelem.* (viz DUV, § 31a), jedná se o nedostatek, který je v případě potřeby překlenout eurokonformním výkladem, protože jinak by se mohlo jednat zásah osobnostních práv autora uvedených v § 11 AutZ.

k (nejistému) závěru, že díla chráněná licencí CA lze na území České republiky využívat v mezích volných užití díla a zákonných licencí podle autorského zákona.

Neobstojí ani ekonomické argumenty, které členové Creative Archive Group uvádějí. Právě licenční prvek **omezení teritoria** brání tomu, aby nabízená díla, o jejichž užití je zájem i v zahraničí, legálně převzal a dále nabízel nějaký místní poskytovatel, což by omezilo náklady na distribuci původních poskytovatelů (úspora z decentralizace).

V neposlední řadě je třeba podotknout, že někteří z členů Creative Archive Group (zcela určitě BBC) beztak vynakládají nemalé finanční prostředky na šíření britské kultury v zahraničí a tyto prostředky vynaložené na aktivní propagaci kultury a jazyka jsou jistě řádově větší, než náklady na pasivní zpřístupnění archivů prostřednictvím internetu.

4.8 Lisenční prvek *open source*

Jak již bylo řečeno výše, licence CC licenční prvek ***open source*** neobsahuje. Jedná se o klíčové omezení nabyvatele licence GPL, která je určena primárně pro volné šíření softwaru. Licenční prvek ***open source*** je formulován v čl. 3 licence GPL, který stanoví tři možnosti pro nabyvatele licence, který hodlá šířit software ve spustitelné podobě (object code):²²³

- Šířit spolu se softwarem také jeho zdrojový kód na běžně užívaném nosiči.
- Poskytovat spolu se softwarem nabídku na poskytnutí zdrojového kódu na běžně užívaném nosiči, přičemž tato nabídka musí trvat minimálně po dobu tří let.
- Odkazovat na nabídku podle varianty B, kterou nabyvatel sám obdržel, přičemž tato varianta je dovolena pouze v případě nekomerčního poskytování softwaru.

Uvedené varianty, které všechny tvoří licenční prvek ***open source*** v licenci GPL, se vztahují na šíření díla (softwaru) v nezměněné podobě i na jeho modifikace. Jednou ze

223 GPL-2, čl. 3: *You may copy and distribute the Program (or a work based on it, under Section 2) in object code or executable form [...] provided that you also do one of the following: a) Accompany it with the complete corresponding machine-readable source code, which must be distributed [...] on a medium customarily used [...] ; or, b) Accompany it with a written offer, valid for at least three years, to give any third party [...] a complete machine-readable copy of the corresponding source code [...] on a medium customarily used [...] ; or, c) Accompany it with the information you received as to the offer to distribute corresponding source code. (This alternative is allowed only for noncommercial distribution and only if you received the program in object code or executable form with such an offer, in accord with Subsection b above.)*

záasad volného softwaru totiž je, že vlastní úpravy může dělat každý nabyvatel licence, což v případě softwaru bez zdrojového kódu není možné. Výše uvedené varianty B a C ovšem počítají s tím, že velká část nabyvatelů licence tuto ambici v praxi mít nebude.

Licence GPL je specifická v tom, že za dobu její existence vzniklo pod její ochranou velké množství kvalitního softwaru, který má značnou hodnotu. Z tohoto důvodu je software chráněný touto licencí čím dál častěji používán i obchodními společnostmi, pro které jeho využití představuje na jedné straně velikou úsporu, zároveň je ovšem omezují licenční prvky *zachování licence* a *open source*, které fakticky znamenají ztrátu konkurenční výhody, pokud obchodní společnost vytvoří modifikaci softwaru a má povinnost takto vzniklé know-how dále poskytovat. Díky tomu se vyskytují případy, kdy dochází k zámernému porušování licence GPL. Takové porušování licence GPL monitorují autoři projektu GPL-violations, na jejichž internetových stránkách²²⁴ je uvedena celá řada případů, kdy k porušení došlo. Většina těchto případů ovšem skončila mimosoudní dohodou.²²⁵ Výjimkou jsou spory uvedené v následující kapitole, v kterých se jednalo mj. právě o porušení licenčního prvku *open source* v licenci GPL.

4.8.1 Judikát LG München a další spory

Nejznámější je rozsudek ze dne 19. 5. 2004 německého Landesgericht München I²²⁶ (LG München) ve sporu, který inicioval Heralda Welte, jeden z autorů projektu GPL-violations.²²⁷ LG München rozhodoval v první instanci²²⁸ o zdržovací žalobě proti německé dceřiné společnosti holandského výrobce WLAN Routeru, která spolu s tímto

224 Dostupné z WWW: <<http://www.gpl-violations.org/>>, [citováno 13. 8. 2008].

225 Nejčastěji spočívá porušení v tom, že software chráněný licencí GPL nebo jeho modifikace je poskytován při prodeji hardwaru (celého počítače, doplňků, komponent), aniž by byl nabyvatel patřičně seznámen s licenčními podmínkami a aniž by byl poskytnut zdrojový kód. Mimosoudní dohoda potom zpravidla spočívá v tom, že porušitel licence na svých internetových stránkách uvede odkaz na licenci GPL, připojí text licence ke každé kopii softwaru a zpřístupní zdrojový kód k té verzi softwaru, kterou fakticky distribuuje.

226 Landesgerich odpovídá v Německu našemu krajskému soudu. Podobně jako u nás může figurovat zároveň jako odvolací instance pro spory, které v první instanci rozhoduje Amtsgericht nebo jako první instance pro vybrané spory – viz §23 a § 71 GVG (Gerichtsverfassungsgesetz. Dostupné z WWW: <<http://dejure.org/gesetze/GVG>>, [citováno 13. 4. 2008]).

227 Přepis rozsudku je dostupný z WWW: <<http://www.internetrecht-rostock.de/urheberrecht23-gpl-lg-muenchen.htm>>, kopie předběžného opatření je dostupná z WWW: <http://www.ifross.de/ifross_html/eVWelte.pdf>, kopie rozsudku je dostupná z WWW: <http://www.jbb.de/urteil_lg_muenchen_gpl.pdf> a neoficiální anglický překlad rozsudku je dostupný z WWW: <http://www.jbb.de/judgment_dc_munich_gpl.pdf>.

228 Petr Otevřel ve svém článku, který judikát komentuje, mylně uvádí, že LG München rozhodoval v druhé instanci (srov. OTE-1).

hardwarem distribuovala také software, jehož některé komponenty, mj. aplikace netfilter/iptables, o jejíž užití ve sporu šlo, jsou chráněny licencí GPL. Žalovaná společnost porušila licenci GPL tím, že vůbec neinformovala nabyvatele softwaru, že některé jeho komponenty jsou poskytovány pod licencí GPL (licenční prvek *zachování licence*) a tím, že k tomuto softwaru neposkytovala zdrojový kód (licenční prvek *open source*). LG München nejprve vydal předběžné opatření²²⁹, odůvodnění rozhodnutí ale najdeme teprve v rozsudku, kterým soud předběžné opatření potvrdil poté, co se žalovaná společnost odvolala²³⁰.

LG München interpretoval licenci GPL jako všeobecné obchodní podmínky, které jsou součástí poskytnuté licence a dospěl k závěru, že rozvazující podmínka v čl. 4 licence GPL, díky níž nabyvatel pozbývá oprávnění z licence v případě jakéhokoli jejího porušení, neznevýhodňuje smluvního partnera nepřiměřeně a není proto neplatná. V této souvislosti LG München dále uvádí, že pokud by tato rozvazující podmínka (a de facto jediná sankce obsažená v licenci GPL) pro svou nepřiměřenosť neobstála, bylo by zároveň nutno vážně pochybovat o účinnosti celé licence, protože právě tato sankce zaručuje jediný cíl, který poskytovatel licence sleduje a kterým je zachování zásad pro šíření volného softwaru. Podpůrný argument pro to, že sankce v podobě zániku (účinnosti) licence není nepřiměřená, je podle LG München skutečnost, že tato sankce postihuje vždy jen konkrétního porušitele licence, nikoli další osoby, kterým software poskytl.

LG München dále považoval za dostatečné, že na internetových stránkách poskytovatele licence je pouze odkaz na text licence GPL, neboť pro závaznost takového odkazu stačí, že text licence je veřejně dostupný a nabyvatel se s ním může seznámit (viz výše kapitola [4.1.5 Uzavírání smlouvy odkazem](#)).

Na platnost licence GPL nemá podle LG München v daném případě vliv ani skutečnost, že oficiální verze licence GPL existuje pouze v anglickém originále, soud nicméně konstatoval, že je to díky tomu, že žalovaná jako nabyvatel licence je obchodní společnost a že angličtina je v oblasti počítačů běžným dorozumívacím jazykem. Tím ovšem LG München nepřímo naznačil, že by v případě, kdy nabyvatel licence bude slabší smluvní stranou (viz kapitola [4.1.7 Spotřebitelská smlouva](#)), mohla být odpověď

---

229 Žalované společnosti se v něm ukládá šířit software netfilter/iptables spolu s textem licence GPL a bezúplatně zpřístupnit zdrojový kód pod sankcí pokuty ve výši 5,- až 250.000,- Euro nebo vazby pro jednateli společnosti v délce až 6 měsíců.

230 V německé terminologii podala žalovaná „odpor“ (Widerspruch).

odlišná.²³¹

Petr Otevřel ve svém článku (viz OTE-2) komentuje ještě jeden spor iniciovaný GPL-violations, který se dostal k soudu a který opět rozhodoval LG München.²³² Žalovanou byla společnost Skype Technologies S.A. a předmětem sporu se stal VoIP telefon, který společnost Skype nabízela a který obsahoval software chráněný licencí GPL. Společnost Skype začala po upozornění v příbalovém letáčku k telefonu uvádět odkaz na internetové stránky s GPL licencí. Soud ovšem dovodil, že taková informace není v tištěném médiu dostatečná, že odkaz je dostatečný pouze v prostředí internetu. Z tohoto důvodu by společnost Skype měla distribuovat spolu s telefonem také CD s textem licence GPL. Soud rovněž odmítl námitku Skype, že není výrobcem uvedených telefonních přístrojů, s tím, že je povinna ověřit, zda jí distribuované zboží nemá právní vady.

Výše uvedené závěry německého soudu lze v českém kontextu využít pouze omezeně, obdobnou argumentaci by ovšem šlo uplatnit i v českém prostředí v případě, kdy by porušitel licence namítl, že automatický zánik licence v případě jejího porušení je nepřiměřený a tím pádem se jedná o neplatné ustanovení. Rozvazovací podmínka v případě porušení licenčních podmínek je pro veřejné licence typická a de facto se jedná o jedinou sankci, kterou obsahuje.²³³

4.9 Vyloučení podpory (No-Endorsement)

Jak už bylo uvedeno výše, je licenční prvek *vyloučení podpory* počínaje časovou verzí 3.0 obsažen v omezeném rozsahu i v licencích CC²³⁴, typický je ovšem pro licenci CA, jejíž tvůrci ho považují za natolik důležitý, že mu přidělili vlastní ikonku, což ho činí lépe viditelným. Slovně je licenční prvek vyloučení podpory vyjádřen jednak v definici pojmu "No-Endorsement"²³⁵, která v podstatě odpovídá vyjádření tohoto licenčního prvku v licencích CC, a dále podstatně doplněn v čl. 2.2.5 licence CA, který

231 Podle občanského zákoníku je výslovny požadavek na smlouvu v národním jazyce kladen pouze v případě ochrany spotřebitele při uzavírání smlouvy o užívání budovy (§ 65 OZ).

232 V tomto případě není text rozsudku volně k dispozici na internetu, zůstaly po něm pouze stopy v podobě odkazů v celé řadě článků. Je možné, že po vyhlášení rozsudku došlo k mimosoudní dohodě, jejíž součástí bylo, že GPL-violations nebudou výsledky sporu uveřejňovat.

233 Srv. GPL-2, čl. 4; GPL-3, čl. 8; BY-NC-SA, čl. 7 písm. a); FDL-2, čl. 9, CA, čl. 5.1.

234 BY-NC-SA, čl. 4, písm. d): [...] by exercising Your rights under this License, You may not implicitly or explicitly assert or imply any connection with, sponsorship or endorsement by the Original Author, Licensor and/or Attribution Parties, as appropriate, of You or Your use of the Work, without the separate, express prior written permission of the Original Author, Licensor and/or Attribution Parties.

235 CA, čl. 1: [...] "No-Endorsement" means that You must not use the Work and/or Derivative Work in any way that would suggest or imply the Licensor's support, association or approval; [...]

stanoví zákaz jakéhokoli nezákonného nebo jinak škodlivého užití díla, které by mohlo ohrozit dobrou pověst poskytovatele licence nebo původního autora²³⁶. Sankcí za porušení tohoto zákazu je automatický zánik licence podle čl. 5.1 licence CA. Kromě vysloveně zakázaných činností by tak ve vztahu k dílům chráněným licencí CA bylo sporné např. jejich sdílení prostřednictvím p2p nebo podobných sítí, pokud by nabyvatel výměnou za díla chráněná licencí CA získával díla, která jsou sdílena protiprávně, nebo v extrémním případě i proto, že někdo jiný využívá tyto sítě k nelegálnímu šíření děl. I když by se nabyvatel licence sám nelegálního jednání nedopouštěl, mohl by tím ohrozit dobrou pověst poskytovatele licence nebo původního autora.

---

²³⁶ CA, čl. 2.2.5: *[the licence granted in Clause 2.1 is provided to You only if You] do not use the Work (which includes any underlying contributions to the work) and/or any Derivative Work for any illegal, derogatory or otherwise offensive purpose or through the use of the Work or any Derivative Work bring the Licensor's (or underlying rights owners') reputation into disrepute [...]*

5 Úvahy de lege ferenda

Jak vyplývá z výše uvedeného rozboru zkoumaných licencí z hlediska českého práva, existuje celá řada problematických otázek, které je ve vztahu k veřejným licencím třeba řešit kreativním výkladem stávajících norem nebo jejich změnou. Výkladové obtíže spolu s malou pravděpodobností, že veřejné licence se stanou častým předmětem sporů, které by ke stabilizaci výkladu mohly přispět, vedou k závěru, že legislativní změny jsou přijatelnějším řešením. Smyslem těchto změn není narušovat zavedené instituty autorského a občanského práva, ale pouze se všemi důsledky přijmout existenci nového institutu veřejných licencí takovým způsobem, aby mohly sloužit svému (legitimnímu) účelu, kterým je šíření díla v souladu s vůlí autora.

5.1 Zásadní otázky

Nová úprava uzavírání licenčních smluv zavedená novelou 216/2006 sice pomohla vyřešit nejpříjemnější problém, kterým je samotná platnost licenční smlouvy uzavřené způsobem obvyklým pro veřejné licence, obsahově se ovšem jedná změnu, která pouze supluje nedostatečnou obecnou úpravu uzavírání smlouvy podle občanského zákoníku (viz kapitola [4.1.2 Vznik smlouvy podle OZ](#)), a s veřejnými licencemi věcně nesouvisí. Specifický pro veřejné licence není totiž ani tak neformální způsob uzavírání licenčních smluv s jednotlivými nabyvateli, jako především fakt, že autorem projevená vůle veřejnou licenci poskytovat má trvat v čase desítky let (konkrétně po celou dobu ochrany díla), a to bez ohledu na konkrétní poskytnuté licence, jejichž trvání v čase je nejisté. Trvalost a s ní související nevratnost autorova rozhodnutí poskytovat dílo pod veřejnou licencí je natolik specifická a natolik spjatá z charakterem díla jako nehmotného statku, že naopak zvláštní úpravu v autorském zákoně vyžaduje, přičemž reálnému fungování veřejné licence by nejlépe odpovídalo výslově umožnit trvání neodvolatelného návrhu na poskytnutí veřejné licence po celou dobu ochrany díla popřípadě jinak zakotvit trvalost a neodvolatelnost jednostrannému úkonu autora, kterým s poskytováním veřejné licence započne (srov. kapitoly [3.1.3 Závazek poskytovat licenci třetím osobám](#) a [4.2 Poskytování licence odvozeným nabyvatelům díla](#)). Stejněto cíle by bylo možno dosáhnout převzetím ustanovení veřejných licencí, podle kterého autor poskytuje licenci všem dalším uživatelům díla, jako zákonnou fikci.

Na tomto místě je třeba zmínit, že nepanuje všeobecná shoda na závěru uvedeném v kapitole [4.1.5 Uzavírání smlouvy odkazem](#), totiž že veřejnou licenci je možno do licenční smlouvy zahrnout pouhým odkazem. Vzhledem k tomu, že tento odkaz je

zpravidla jediným viditelným projevem autorovy vůle (viz kapitola [4.1.1 Projev vůle](#)), lze namítat, že se nejedná o dostatečně určitý projev ve smyslu § 46 odst. 5 AutZ ve spojení § 35 odst. 3 OZ. Proto by bylo vhodné spolu s výslovou úpravou charakteru prvotního projevu vůle autora, kterým poskytování licencí započne, normovat také jeho formu tak, aby byl odkaz přípustný.

S trváním autorova rozhodnutí poskytovat dílo pod veřejnou licencí po celou dobu ochrany díla úzce souvisí zákaz poskytovat licenci ke způsobům užití díla, které nejsou v době poskytnutí licence známy, zakotvený v § 46 odst. 2 AutZ a vycházející z obecného zákazu *vzdát se práv, jež mohou v budoucnu teprve vzniknout* podle § 574 odst. 2 OZ. Poskytnutí licence předně není vzdáním se práv a omezení, které stanoví autorský zákon, je tedy restriktivnější než obecná úprava. Toto omezení je v případě veřejných licencí zcela nelogické a v dlouhodobém horizontu ohrožuje samotnou jejich existenci – tím, že při jeho zachování by se jednou poskytnuté veřejné licence vzhledem k novým způsobům užití díla neustále zužovaly, což je zcela v rozporu s jejich účelem. Zároveň nelze od autora, který veřejnou licenci poskytuje, rozumně požadovat aktivní spolupráci pokaždé, kdy se nové způsoby užití díla objeví (viz kapitola [4.5.3.1 Nové způsoby užití díla](#)). Inspirací by v tomto případě mohla být německá právní úprava uvedená v kapitole [3.2.2 Výjimky pro veřejnou licenci ve smyslu UrhG](#), která od striktního zákazu upouští, přičemž jednou z výjimek je bezúplatná licence.

5.2 Další otázky

Problémy uvedené v předchozí kapitole jsou pro fungování veřejných licencí zcela zásadní. Kromě toho existuje celá řada dílčích otázek, které sice fungování veřejných licencí neohrozí, vrhají ovšem nové světlo na některé tradiční instituty autorského práva a vyžadují jejich přizpůsobení.

V prvé řadě sem patří celý komplex kolektivně spravovaných autorských práv. Úprava kolektivní správy by existenci veřejných licencí měla nějakým způsobem zohlednit. Kolektivně spravována jsou především práva na odměnu za určitý způsob užití díla, což vzhledem k bezúplatnosti veřejných licencí vyvolává některé nežádoucí paradoxy (viz kapitola [4.6.2 Vztah veřejných licencí ke kolektivně spravovaným právům](#)). Úvahy o nové roli kolektivní správy a jejím ekonomické opodstatnění v situaci, kdy se nějakým druhem autorské tvorby se zabývá většina populace, překračují rámec této práce a většinou i kontext národní právní úpravy, neboť část právní úpravy kolektivní správy je harmonizována právem EU a nelze ji tedy bez dalšího měnit. Na tomto místě lze tedy pouze zopakovat, že by stálo za úvahu blokově vyloučit

z kolektivní správy ta užití konkrétního díla, na která se vztahuje poskytnutá veřejná licence. To se týká zejména účinků hromadných smluv a smluv dobrovolně uzavřených s kolektivním správcem, odměn za půjčování a pronájem. Kolektivní správa zde totiž zpravidla neplní svůj účel, protože ekonomicky neprospívá ani autorům, ani uživatelům díla.

Revizi by si ve vztahu k veřejným licencím zasloužila též výkladově sporná úprava týkající se postavení nabyvatele licence jako nakladatele a vydavatele (pokud dílo rozmnožuje a rozšiřuje). Jak již bylo uvedeno výše v kapitole [4.4.1.4 Nakladatelská smlouva](#), uvedené pojmy ve stávající právní úpravě nepočítají s tím, že by nakladatelů mohlo být takové množství, které připouštějí veřejné licence, ani to, že působení většiny nabyvatelů veřejné licence v roli nakladatele a vydavatele bude jenom okrajové. Pro tyto případy se zdá nesmyslné právo na autorskou korekturu (§ 56 odst. 3 AutZ), právo nakladatele na odměnu v souvislosti se zhodovením rozmnoženiny pro osobní potřebu (§ 87 AutZ) a veřejnoprávní povinnost vydavatele odevzdávat povinné výtisky. Všechna uvedená ustanovení by se měla vztahovat pouze na skutečného nakladatele a vydavatele, tedy osoby, které tyto činnosti provozují pravidelně, ve větším rozsahu (např. jako podnikání), ve stávající podobě jsou příliš široká.

Nevhodné ve vztahu k veřejným licencím je také stávající pojetí technických prostředků ochrany, které jsou v souladu s evropskou úpravou definovány tak, že tento pojem je přes shodný věcný podklad ve veřejných licencích nutně používán v jiném významu (srv. kapitolu [4.6.4 Technické prostředky ochrany práv](#)). Definice by de lege ferenda měla vymezit technické prostředky neutrálne, tj. připustit, že mohou být také nástrojem k porušování autorských práv, nejen nástrojem jejich ochrany.

6 Závěr

Smyslem této práce bylo komplexně pojednat právní aspekty implementace licencí Creative Commons v České republice. Bližší pohled ukázal, že institut veřejných licencí vykazuje celou řadu znaků, které jsou z hlediska Českého práva problematické. Nejedná se výlučně o problém licencí Creative Commons, ale o problém obecný, což vyplynulo ze srovnání s jinými hojně používanými veřejnými licencemi (GPL, FDL a Creative Archive). Snaha nalézt pro problematická ustanovení veřejných licencí vhodnou interpretaci ovšem nebyly marné, neboť na většinu sporných otázek se podařilo nalézt uspokojivou odpověď a v obecné rovině lze konstatovat, že stávající právní úprava používání veřejných licencí umožňuje. V některých případech je ovšem třeba nesoulad mezi požadavky veřejných licencí a českého práva překlenout výkladem a tato práce může v tomto ohledu posloužit jako přehled možných interpretací pro jednotlivá ustanovení veřejných licencí v českém kontextu. Lze tedy říci že plní svůj účel. To platí i pro návrh české verze licence BY-NC-SA uvedený v příloze č. 1, který se stal podkladem pro další práci na české verzi licencí CC, jejichž definitivní znění je v době odevzdání této práce na spadnutí.

Seznam použité literatury a dokumentů

AUJ: Aujezdský, J. *Právní aspekty prodeje krabicového software* [online]. Článek ze dne 9. 12. 2003. Dostupné z WWW: <<http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=156548>>, [citováno 7. 4. 2008].

BY-NC-SA_DE: *Final Draft zur deutschen BY-NC-SA 3.0, Stand zum 20. Februar.* Dostupné z WWW: <<http://de.creativecommons.org/final-draft-der-deutschen-ccpl-30-online/>>, [citováno 20. 5. 2008].

BY-NC-SA: *Licence Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported* [online]. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/legalcode>>, [citováno 7. 04. 2008].

CA: *Provisional Creative Archive Licence* [online]. Dostupné z WWW: <http://creativecommons.bbc.co.uk/licence/nc_sa_by_ne/uk/prov/>, [citováno 3. 7. 2008].

CC-INT: *Creative Commons: International* [online]. Dostupné z WWW: <<http://creativecommons.org/international/>>, [citováno 7. 04. 2008].

DER: Derka, L. *Občanské soudní řízení a zásada neúplné apelace*. Právní rozhledy, 2003, č. 12, str. 613-615.

DUV: *Důvodová zpráva k vládnímu návrhu novely autorského zákona*. Sněmovní tisk 1111/0 ze dne 9. 9. 2005, Dostupné z WWW: <<http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=4&T=1111>>, citováno [15. 8. 2008].

ES-D: *Směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 9/1996 ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází*. Úř. věst. L 77, 27. 3. 1996, s. 20, celexové číslo: [31996L0009](#).

ES-I: *Směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 29/2001 ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti*. Úř. věst. L 167, 22. 6. 2001, s. 10, celexové číslo: [32001L0029](#).

ES-P-P: *Směrnice Rady (ES) č. 100/1992 ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem, ve znění směrnice Rady (ES) č. 98/1993 ze dne 29. října 1993 a směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 29/2001 ze dne 22. května 2001*. Úř. věst. L 346, 27. 11. 1992, s. 61, celexové číslo: [31992L0100](#).

FDL-1: *GNU Free Documentation License, Version 1.1, March 2000*. Dostupné z WWW: <<http://www.gnu.org/licenses/old-licenses/fdl-1.1.txt>>, <<http://www.gnu.org/licenses/old-licenses/fdl-1.1.html>>, [citováno 7. 04. 2008].

FDL-2: *GNU Free Documentation License, Version 1.2, November 2002*. Dostupné z WWW: <<http://www.gnu.org/licenses/fdl.txt>>, <<http://www.gnu.org/licenses/fdl.html>>, [citováno 7. 04. 2008].

GNU-1: *Wikipedie: Otevřená encyklopédia: GNU* [online]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=GNU&oldid=2165852>>, [citováno 7. 04. 2008].

GNU-2: *Overview of the GNU systém* [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.gnu.org/gnu/gnu-history.html>>, [citováno 7. 04. 2008].

GPL-1: *GNU GENERAL PUBLIC LICENSE, Version 1, February 1989.* Dostupné z WWW: <<http://www.gnu.org/licenses/old-licenses/gpl-1.0.txt>>, [citováno 7. 04. 2008].

GPL-2: *GNU GENERAL PUBLIC LICENSE, Version 2, June 1991.* Dostupné z WWW: <<http://www.gnu.org/licenses/old-licenses/gpl-2.0.txt>>, <<http://www.gnu.org/licenses/old-licenses/gpl-2.0.html>>, [citováno 7. 04. 2008].

GPL-3: *GNU GENERAL PUBLIC LICENSE, Version 3, 29 June 2007.* Dostupné z WWW: <<http://www.gnu.org/licenses/gpl.txt>>, <<http://www.gnu.org/licenses/gpl.html>>, [citováno 7. 04. 2008].

H-F-B: Holub, M., Fiala, J., Bičovský, J. *Občanský zákoník. Poznámkové vydání s judikaturou a literaturou*, 10. vydání. Praha: Linde, 2005, 849 s.

CH-H: Chaloupková, H., Holý, P. *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon) a předpisy související, Komentář*, 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, 652 s.

K-H-K-K: Kříž, J., Holcová, I., Kordač, J., Křesťanová, V. *Autorský zákon, komentář, a předpisy související*, 2. vydání. Praha: Linde, 2005, 792 s.

KUČ: Kučera, Z., *Mezinárodní právo soukromé*, 6. vydání. Brno: Doplněk, 2004. 460 s.

OTE-1: Otevřel, P., *Rozsudek ohledně GNU/GPL – přitahuje?* [online]. Článek ze dne 24. 5. 2007. Dostupné z WWW: <<http://www.pravot.cz/view.php?cisloclanku=2007050004>>, [citováno 7. 04. 2008].

OTE-2: Otevřel, P., *Neberte GNU/GPL na lehkou váhu!* [online]. Článek ze dne 30. 11. 2007. Dostupné z WWW: <<http://www.pravot.cz/view.php?cisloclanku=2007110001>>, [citováno 7. 04. 2008].

ŘÍM-I: *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I).* Úř. věst. L 177, 4. 7. 2008, s. 6, celexové číslo: [32008R0593](#).

ŘÍM: *Úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, otevřená k podpisu v Římě dne 19. 6. 1980.* Vyhlášena pod č. 65/2006 Sbírky mezinárodních smluv. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2006/sb031-06m.pdf>>, [citováno 14. 8. 2008].²³⁷

Š-J-Š-S: Švestka, J., Jedlička, O., Škárová, M., Spáčil, J. a kol. *Občanský zákoník*.

²³⁷ Česká republika přistoupila k úmluvě na základě Úmluvy o přistoupení ze dne 14. 4. 2005. Úmluva vstoupila v platnost dne 1. 7. 2006.

Komentář. 10. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, 1491 s.

Š-P-T: Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář. 11. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2006, 1528 s.

Š-S-Š-H: Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Humlák, M. a kol. *Občanský zákoník I. § 1-459. Komentář. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2008, 1236 s.

T-T: Telec, I., Tůma, P. *Autorský zákon. Komentář. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2007, 989 s.

UrhG: Urheberrechtsgesetz vom 9. September 1965 (BGBl. I S. 1273), zuletzt geändert durch Artikel 12 Abs. 4 des Gesetzes vom 13. Dezember 2007 (BGBl. I S. 2897) (německý autorský zákon) [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/urhg/BJNR012730965.html>>, [citováno 7. 7. 2008].

Resumé / English summary

Title of the thesis:

Legal aspects of implementing Creative Commons project in the Czech Republic

Summary:

The main topics of this master thesis are Creative Commons public licenses and legal questions arising in connection with their porting to the Czech legal system, i.e. creating Czech versions of these licenses that mirror the spirit of the original licenses while reflecting the particularities of Czech copyright and Czech law in general.

Since public licenses are not yet an established concept in the Czech Republic, the first part of this paper (Chapter 2) introduces several public licenses (presented license) to create a sufficient background. Beside the main goals and features of the Creative Commons (CC) license system, GNU General Public License (GPL), GNU Free Documentation License (FDL) and Creative Archive License (CA) are presented in a similar way and a comparison of these licenses follows on the level of license elements, i.e. the main characteristics that determine the scope of the individual licenses.

The aim of Chapter 3 is to produce a legal definition of public licenses. Based on the joint features of the discussed licenses (inductive approach), the following definition emerged: a license that is (i) non-exclusive, (ii) royalty-free, (iii) which the copyright holder is granting for the duration of copyright (iv) to indefinite individuals, (v) which includes the right to share the work and (vi) which is received implicitly by using the work in accordance with the license. This working definition of public licenses is compared with the notion of public licenses in German copyright and with the the definition of free licenses.

In Chapter 4, the presented licenses, especially CC licenses, are interpreted under Czech law. Validity of the license agreements, validity of individual provisions, scope of the licenses and the individual license elements, ambiguous terms and concepts used in the presented licenses that have no or different meaning in Czech copyright law and further issues are discussed in detail based on one of the Creative Commons Attribution-Non Commercial-Share Alike license (CC BY-NC-SA) with references to the other presented licenses. Also, provisions of international contract law applicable to licenses in Czech context and two German court decisions concerning GPL license are

discussed briefly.

In Chapter 5 proposals of possible changes in current legislation are summed up that would clarify some issues that seem disputable at present and Annex 1 contains Czech version of the Creative Commons BY-NC-SA license which was produced as part of this master thesis and provided to the team involved in the porting process.

Klíčová slova:

autorské právo, licence, veřejná licence, Creative Commons, GPL, FDL

Key words:

copyright, license, public license, Creative Commons, GPL, FDL

Přehled příloh

Příloha č. 1 – návrh české verze licence BY-NC-SA

Příloha č. 2 – licence BY-NC-SA Unported

Příloha č. 3 – licence GPL

Příloha č. 4 – licence FDL

Příloha č. 5 – licence Creative Archive

Příloha č. 1 – návrh české verze licence BY-NC-SA

Jak už bylo řečeno v kapitole 2.1.3 *Národní verze licencí Creative Commons*, byl níže uvedený návrh použit jako výchozí pro *first draft* české verze licencí CC. Text původně obsahoval větší množství komentářů v poznámkách pod čarou, zde jsou zachovány pouze poznámky, které upozorňují na text náležející k některému licenčnímu prvku, nebo takové komentáře, které nebyly zohledněny v předchozím textu. Vzhledem k harmonogramu pracovní skupiny byl tento návrh poskytnut pro interní oponenturu již 26. června 2008, tj. před odevzdáním samotné diplomové práce.

Creative Commons

Uvedení autora-Nekomerční využití-Zachování licence 3.0 Česká republika

CREATIVE COMMONS CORPORATION („CREATIVE COMMONS“) NENÍ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ ANI NEPOSKYTUJE PRÁVNÍ PORADENSTVÍ. POSKYTNUTÍM NÁSLEDUJÍCÍHO TEXTU LICENCE NEVZNIKÁ MANDÁTNÍ VZTAH. CREATIVE COMMONS POSKYTUJE TEXT LICENCE JAK STOJÍ A LEŽÍ. CREATIVE COMMONS NEPOSKYTUJE ŽÁDNÉ ZÁRUKY ZA OBSAH TOHOTO TEXTU A NEPŘEBÍRÁ ODPOVĚDNOST ZA ŠKODY, KTERÉ VZNIKNOU JEHO POUŽITÍM.

Preamble

DÍLO (JAK JE DEFINOVÁNO NÍŽE) JE POSKYTOVÁNO ZA PODMÍNEK TÉTO VEŘEJNÉ LICENCE CREATIVE COMMONS („TATO LICENCE“). DÍLO JE CHRÁNĚNO AUTORSKÝM PRÁVEM PODLE AUTORSKÉHO ZÁKONA A DALŠÍMI ZÁKONY. JAKÉKOLI UŽITÍ DÍLA, KTERÉ NENÍ DOVOLENO TOUTO LICENCÍ NEBO ZÁKONEM, JE NEOPRÁVNĚNÉ.

UŽITÍM DÍLA V SOULADU S TOUTO LICENCÍ VYJADŘUJE NABYVATEL SVŮJ SOUHLAS BÝT VÁZÁN PODMÍNKAMI TÉTO LICENCE A STÁVÁ SE JAKO NABYVATEL STRANOU LICENČNÍ SMLUVY V ROZSAHU, V JAKÉM PODMÍNKY TÉTO LICENCE NABYVATELE SMLUVNĚ ZAVAZUJÍ. POSKYTOVATEL POSKYTUJE NABYVATELI OPRÁVNĚNÍ K UŽITÍ DÍLA UVEDENÁ V TÉTO LICENCI BEZÚPLATNĚ, JEDINÉ PROTIPLNĚNÍ SPOČÍVÁ V TOM, že NABYVATEL AKCEPTUJE ZÁVAZNOST PODMÍNEK UVEDENÝCH V TÉTO LICENCI.

1. Definice¹

a) Pojem „**modifikace Díla**“ označuje výsledek zpracování Díla nebo zpracování Díla a jiných děl nebo jiné změny Díla. Modifikací Díla může být mimo jiné jeho překlad, dramatizace, zhudebnění, opatření díla titulky nebo dabingem. Za modifikaci Díla se považuje i jeho spojení s jiným dílem či prvkem, ale ne jeho zařazení do souborného díla.

b) Pojem „**souborné dílo**“ označuje soubor nezávislých děl nebo jiných prvků, který je jako celek autorským dílem nebo databází, která autorským dílem není, a do něhož je celé Dílo

¹ Definice jsou uvedeny v pořadí podle originálu licence, z hlediska systematiky by pořadí definic mělo být následující: *Dílo, modifikace Díla, souborné dílo, autor, poskytovatel, nabyvatel, licenční prvky, rozmnожování, rozšiřování, sdělování veřejnosti*. Poslední možnost je seřadit definice abecedně, přičemž pořadí definic je do značné míry věcí vкусu a na funkci nemá vliv.

v nezměněné podobě zařazeno. Souborným dílem může být zejména časopis nebo jiné periodikum, encyklopédie, antologie, pásmo nebo výstava. Zařazení Díla do souborného díla se nepovažuje za jeho modifikaci. Pokud je to výslovně uvedeno, považuje se za souborné dílo též soubor, který místo Díla obsahuje modifikaci Díla.

- c) Pojem „**rozšiřování**“ označuje zpřístupňování originálu Díla nebo jeho rozmnoženiny v hmotné podobě prodejem nebo jiným převodem vlastnického práva. Za rozšiřování Díla se pro potřeby této licence považuje také jeho vystavování, pronájem a půjčování.
- d) Pojem „**licenční prvky**“ označuje charakteristické vlastnosti této licence, které zvolil její poskytovatel a které jsou vyjádřeny v jejím označení: „Uvedení autora“, „Nekomerční využití“ a „Zachování licence“.
- e) Pojem „**poskytovatel**“ označuje autora² nebo jinou fyzickou nebo právnickou osobu, která je oprávněna poskytnout oprávnění k užití Díla za podmínek uvedených v této licenci.
- f) Pojem „**autor**“ označuje osobu, která Dílo vytvořila.
- g) Pojem „**dílo**“ označuje autorské dílo nebo jiný nehmotný statek chráněný autorským zákonem. Autorskými díly mohou být mimo jiné díla literární, výtvarná, hudební, audiovizuální, fotografická, vědecká nebo počítačové programy. Jinými nehmotnými statky se rozumějí zejména umělecké výkony výkonných umělců, zvukové nebo zvukově obrazové záznamy, televizní a rozhlasové vysílání. Jiným nehmotným statkem jsou též databáze, které jsou chráněny autorským zákonem, i když nejsou autorským dílem. Pojem „**Dílo**“ popřípadě „**DÍLO**³“ označuje dílo, které je poskytováno za podmínek uvedených v této licenci.
- h) Pojem „**nabyvatel**“ označuje fyzickou nebo právnickou osobu, která užívá Dílo v souladu s touto licencí a která neporušila ve vztahu k Dílu podmínky této licence, ledaže získala od poskytovatele výslovný souhlas vykonávat práva k Dílu na základě této licence i přes její předchozí porušení.
- i) Pojem „**sdělování veřejnosti**“ označuje zpřístupňování Díla v nehmotné podobě, živě nebo ze záznamu, po drážce nebo bezdrátově. Sdělováním veřejnosti se mimo jiné rozumí veřejné provozování Díla nebo jeho přenos, vysílání rozhlasem nebo televizí a zpřístupňování Díla veřejnosti prostřednictvím počítačové nebo jiné sítě, a to i způsobem, že kdokoli může mít k němu přístup na místě a v čase podle své volby.
- j) Pojem „**rozmnožování**“ označuje zhotovování dočasných nebo trvalých, přímých nebo nepřímých rozmnoženin Díla či jeho částí, a to jakýmkoli prostředky a v jakémkoli formě. Rozmnoženiny mohou být například tiskové, fotografické, zvukové, obrazové, zvukově obrazové nebo multimediální, mohou mít též elektronickou podobu. Rozmnožováním je též zhotovení rozmnoženiny nezbytné k zavedení, uložení, zobrazení, provoz a přenos počítačového programu a vytěžování obsahu databáze.

2 Autor je zde uveden nad rámec obecné (unported) licence, aby bylo zřejmé, že poskytovatelem bude velmi často právě autor.

3 Paralelní existenci „Díla“ a „díla“ pro potřeby české verze licence by se šlo vyhnout tím, že by se jeden z uvedených pojmu po vzoru německé verze označil jako „předmět ochrany“. Pokud by existovalo pouze „dílo“ s malým „d“, vznikají potíže tam, kde je potřeba mluvit o jiném díle, než o tom, které je poskytováno (např. v definici souborného díla), a kde by tím pádem bylo nutno používat celou stávající definici díla - autorské dílo nebo jiný nehmotný statek chráněný autorským zákonem - což je nepraktické.

2. Výjimky a omezení autorských práv

Tato licence neomezuje, nezrušuje ani jinak nelimituje volná užití Díla, užití Díla na základě zákonné licence, vyčerpání práva při prvním převodu vlastnického práva k rozmnoženině Díla v hmotné podobě nebo jiná zákonná omezení autorských práv.

3. Poskytnutí licence

Za podmínek stanovených v této licenci poskytuje poskytovatel nabyvateli bezúplatné, prostorově neomezené, nevýhradní a časově neomezené (na celou dobu trvání majetkových práv) oprávnění k výkonu práva Dílo užít (oprávnění k užití Díla) následujícími způsoby:

a) rozmnožovat Dílo, zahrnovat Dílo do souborných děl a jako součást souborných děl ho dále rozmnožovat,

[Remix] b) vytvářet modifikace Díla, rozmnožovat je, zařazovat je do souborných děl a jako součást souborných děl je dále rozmnožovat, pokud je z modifikace Díla nebo jejího označení zřejmé, že Dílo bylo změněno nebo jinak upraveno, [4]

c) Dílo samostatně nebo jako součást souborného díla rozšiřovat a sdělovat veřejnosti,

[Remix] d) rozšiřovat a sdělovat veřejnosti modifikace Díla. [5]

Nabyvatel je oprávněn Dílo užívat výše uvedenými způsoby na všech známých nosičích, ve všech známých formátech a bez omezení množství. Oprávnění nabyvatele se vztahuje i na provádění technických úprav nezbytných k tomu, aby Dílo bylo povoleným způsobem užito na jiném nosiči nebo v jiném formátu. Veškerá práva k Dílu, která nejsou výslovně poskytnuta touto licencí, zůstávají vyhrazena, mimo jiné práva uvedená v čl. 4 písm. e).

4. Omezení licence

a) Nabyvatel je oprávněn rozšiřovat Dílo nebo ho sdělovat veřejnosti pouze za podmínek uvedených v této licenci. Nabyvatel je při tom vždy povinen k Dílu připojit kopii povolené licence nebo odkaz na ni ve formátu Uniform Resource Identifier (dále jen „URI“). Nabyvatel nesmí vztíti modifikace dalšími osobami na jakékoli podmínky, které by tyto osoby omezovaly nad rámec této licence nebo jinak zasahovat do oprávnění k užití Díla, která dalším osobám podle této licence nalezejí. Nabyvatel není oprávněn poskytovat oprávnění k užití Díla dalším osobám jako podlicenci. Při rozšiřování Díla nebo jeho sdělování veřejnosti je nabyvatel povinen zachovat beze změny všechny odkazy na tuto licenci a poučení o omezení odpovědnosti. Při rozšiřování Díla nebo jeho sdělování veřejnosti nesmí nabyvatel použít žádné technické prostředky ochrany, které by omezovaly další osoby v jejich oprávnění Dílo užít podle této licence.

Uvedené podmínky se vztahují na Dílo i tehdy, je-li zahrnuto do souborného díla. Tato licence se však nemusí vztahovat na souborné dílo jako celek nebo na jeho ostatní části. Pokud nabyvatel vytvoří souborné dílo je povinen na žádost poskytovatele odstranit ze souborného díla údaje uvedené v článku 4 písm. d), je-li to fakticky možné. [ND] Pokud nabyvatel vytvoří modifikaci Díla je povinen na žádost poskytovatele odstranit z modifikace Díla údaje uvedené v článku 4 písm. d), je-li to fakticky možné. [6]

4 Toto oprávnění je uvedeno pouze v těch licencích CC, které obsahují licenční prvek ***zpracování dovoleno***.

5 Toto oprávnění je uvedeno pouze v těch licencích CC, které obsahují licenční prvek ***zpracování dovoleno***.

[Share Alike] b) Nabyvatel je oprávněn rozšiřovat nebo sdělovat veřejnosti modifikace Díla a poskytovat oprávnění k užití modifikace Díla výhradně na základě (i) této licence, (ii) pozdější verze této licence se shodnými licenčními prvky, (iii) verze 3.0 nebo vyšší licence Creative Commons se shodnými licenčními prvky určené pro některou jinou jurisdikci, nebo (iv) verze 3.0 nebo vyšší licence Creative Commons Unported se shodnými licenčními prvky (dále jen „dovolené licence“). Nabyvatel je vždy povinen k modifikaci Díla, kterou rozšiřuje nebo sděluje veřejnosti, připojit kopii dovolené licence nebo odkaz na ni ve formátu URI. Nabyvatel nesmí vázat užití modifikace Díla dalšími osobami na jakékoli podmínky, které by tyto osoby omezovaly nad rámec dovolené licence nebo jinak zasahovat do oprávnění k užití modifikace Díla, která dalším osobám podle dovolené licence náležejí. Při rozšiřování modifikace Díla nebo jejím sdělování veřejnosti je nabyvatel povinen zachovat beze změny všechny odkazy na tuto licenci a poučení o omezení odpovědnosti. Při rozšiřování modifikace Díla nebo jeho sdělování veřejnosti nesmí nabyvatel použít žádné technické prostředky ochrany, které by omezovaly další osoby v jejich oprávnění modifikaci Díla užít podle dovolené licence. Uvedené podmínky se vztahují na modifikaci Díla i tehdy, je-li zahrnuta do souborného díla. Dovolená licence se však nemusí vztahovat na souborné dílo jako celek nebo na jeho ostatní části.]⁷

[NC] c) Oprávnění poskytnutá nabyvateli podle článku 3 se vztahuje pouze na užití Díla, jejichž primárním účelem není získání obchodního prospěchu nebo privátního peněžitého plnění (dále jen „nekomerční využití“). Za nekomerční využití se pro potřeby této licence považuje i směna Díla za jiné dílo, ke které dochází například při sdílení souborů v prostředí internetu, pokud ovšem v souvislosti se směnou nedochází k platbám nebo jinému peněžitému plnění.]⁸

d) Při rozšiřování Díla [IND], modifikací Díla [J]⁹ nebo souborného díla a při jejich sdělování veřejnosti je nabyvatel povinen, pokud nebyl v souladu s článkem 4 písm. a) požádán o opak, zachovat beze změny všechny copyrightové doložky a je povinen způsobem odpovídajícím danému nosiči a v přiměřené formě uvést následující údaje, pokud existují a jsou mu známy: (i) jméno (popřípadě pseudonym) autora a/nebo jména nebo označení jiných osob (např. sponzora, vydavatele, výrobce záznamu, pořizovatele databáze), které autor nebo poskytovatel uvedl v copyrightové doložce k Dílu, v podmínkách užití Díla nebo které označil jiným přiměřeným způsobem (dále jen „uvedené osoby“), (ii) název Díla, (iii) odkaz na adresu ve formátu URI, kterou poskytovatel s Dílem asocioval, pokud odkazuje na copyrightovou doložku k Dílu nebo na licenční podmínky a [IND] (iv) pokud se jedná o modifikaci Díla též údaje o Dílu a o způsobu, kterým bylo změněno, v souladu s článkem 3 písm. b).]¹⁰ Tyto údaje má nabyvatel povinnost uvést v jakékoli přiměřené formě. V případě [ND] modifikace Díla nebo [J]¹¹ souborného díla se považuje za přiměřené, aby údaje vztahující se k Dílu byly uvedeny spolu s obdobnými údaji o ostatních dílech, která byla zahrnuta do souborného díla [ND] nebo využita při vzniku modifikace Díla]¹², a to způsobem minimálně stejně váženým, jako ostatní uvedená díla a ostatní uvedené osoby. Pro upřesnění: Výše uvedené údaje je nabyvatel oprávněn použít

6 Tato část textu je vypuštěna v těch licencích CC, které obsahují licenční prvek **zákaz zpracování**.

7 Celý tento odstavec je uveden pouze v těch licencích CC, které obsahují licenční prvek **zachování licence**.

8 Tato část textu je vypuštěna v těch licencích CC, které neobsahují licenční prvek **nekomerční využití**.

9 Tato část textu je vypuštěna v těch licencích CC, které obsahují licenční prvek **zákaz zpracování**.

10 Tato část textu je vypuštěna v těch licencích CC, které obsahují licenční prvek **zákaz zpracování**.

11 Tato část textu je vypuštěna v těch licencích CC, které obsahují licenční prvek **zákaz zpracování**.

12 Tato část textu je vypuštěna v těch licencích CC, které obsahují licenční prvek **zákaz zpracování**.

pouze při označení Díla v souvislosti s užitím Díla podle této licence. Bez předchozího písemného souhlasu uvedených osob není nabyvatel oprávněn uvádět údaje o Díle způsobem, který by implicitně nebo explicitně vyjadřoval sponzorství nebo jiný druh podpory ze strany uvedených osob nebo ze kterého by vyplývalo, že uvedené osoby nabyvatele nebo jeho způsob užití Díla podporují.

e) Touto licencí nejsou dotčena povinně kolektivně spravovaná majetková autorská práva, která se vztahují na Dílo podle autorského zákona nebo obdobná práva podle jiného než českého právního rádu.

f) Touto licencí nejsou dotčena osobnostní práva autora. Mimo jiné si nikdo si nesmí osobovat autorství k Dílu a Dílo smí být užito jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu.

5. Záruky poskytovatele

POKUD MEZI POSKYTOVATELEM A NABYVATELEM NEDOŠLO K JINÉ PÍSEMNÉ DOHODĚ, POSKYTUJE POSKYTOVOATEL DÍLO JAK STOJÍ A LEŽÍ, NEPROHLAŠUJE, ŽE DÍLO MÁ URČITÉ VLASTNOSTI, A NEPOSKYTUJE K DÍLU ANI JAKÉKOLI JINÉ ZÁRUKY. POSKYTOVATEL ZEJMÉNA NEZARUČUJE, ŽE DÍLO NEMÁ VĚCNÉ NEBO PRÁVNÍ VADY.¹³

6. Omezení odpovědnosti

NAD RÁMEC ZÁRUK UVEDENÝCH V ČLÁNKU 5 NERUČÍ POSKYTOVATEL ZA JAKOUKOLI ŠKODU, KTERÁ NABYVATELI VZNIKNE V SOUVISLOSTI S TOUTO LICENCÍ NEBO S UŽITÍM DÍLA, A TO ANI V PŘÍPADĚ, ŽE POSKYTOVATEL O MOŽNOSTI VZNIKU ŠKODY VĚDĚL NEBO VĚDĚT MĚL A MOHL.

7. Ukončení licence

a) Nabyvateli zanikají oprávnění k užití Díla podle této licence okamžikem, kdy nabyvatel poruší podmínky této licence. Tím nejsou dotčena oprávnění k užití [ND] modifikací Díla nebo [14] souborných děl, která nabyvatel poskytl nebo poskytne v souladu s touto licencí dalším osobám, pokud tyto osoby příslušné licence dodržují. Články 1, 2, 5, 6, 7 a 8 této licence zůstávají v platnosti i po zániku oprávnění k užití Díla podle tohoto odstavce.

b) Nedojde-li k zániku oprávnění k užití Díla podle odstavce a), je tato licence časově neomezená, tj. poskytuje se na celou dobu trvání majetkových práv k Dílu. Poskytovatel má právo poskytovat oprávnění k užití Díla současně za odlišných licenčních podmínek nebo může přestat Dílo aktivně šířit, pokud tím nebude dotčeno poskytování oprávnění k užití Díla na základě této licence dalším osobám v případech, které tato licence předpokládá, a pokud licenční smlouva k Dílu uzavřená mezi poskytovatelem a nabyvatelem na základě této licence zůstane, vyjma případu uvedeného v předchozím odstavci, v plném rozsahu platná a účinná.

8. Závěrečná ustanovení

a) Vždy když nabyvatel rozšiřuje nebo sděluje veřejnosti Dílo nebo souborné dílo, nabízí

13 Odpovědnost za vady ani odpovědnost za škody (následující článek) nelze vyloučit, z toho důvodu je vyneschán dovotek „A TO BEZ OHLEDU NA TO, JESTLI O JEJICH EXISTENCI SÁM VĚDĚL“, který vylučuje odpovědnost za právní vady, o nichž poskytovatel věděl, a který obsahuje obecná (unported) verze. Navrhovanou dikci článků 5 a 6 nelze ani po výše uvedené korektuře oproti originálu chápát jako reálné stanovení mezí odpovědností poskytovatele, kterou je třeba ponechat soudu.

14 Tato část textu je vypuštěna v těch licencích CC, které obsahují licenční prvek **zákaz zpracování**.

poskytovatel příjemcům oprávnění k užití Díla podle této licence za stejných podmínek a ve stejném rozsahu, v jakém tato oprávnění získal na základě této licence nabyvatel.

[ND] b) Vždy když nabyvatel rozšiřuje nebo sděluje veřejnosti modifikace Díla, nabízí poskytovatel příjemcům oprávnění k užití Díla podle této licence za stejných podmínek a ve stejném rozsahu, v jakém tato práva získal na základě této licence nabyvatel.¹⁵

c) V případě, že se některé ustanovení této licence stane neplatným nebo neúčinným, nemá tato neplatnost nebo neúčinnost vliv na platnost a účinnost zbývajících ustanovení. V případě neplatnosti nebo neúčinnosti bude smluvními stranami takové ustanovení nahrazeno tak, aby nové ustanovení bylo platné a účinné, svým obsahem se co nejvíce blížilo tomu původnímu a úmyslu smluvních stran nebyl takovou změnou dotčen.¹⁶

d) Vyloučit některá ustanovení této licence nebo udělit souhlas s jejich porušením může pouze písemně ta smluvní strana, kterou taková změna zatěžuje.

e) Tato licence tvorí úplnou dohodu mezi poskytovatelem a nabyvatelem ve vztahu k Dílu. Neexistují žádná předchozí ujednání, podmínky nebo prohlášení, která nejsou uvedena v této licenci. Poskytovatel není vázán žádnými dalšími podmínkami, které mu nabyvatel jednostranně sdělí. Tuto licenci lze měnit pouze písemnou dohodou smluvních stran.

f) Pokud se smluvní strany nedohodly jinak, řídí se právní vztahy podle této licence a výklad pojmů v ní použitých právem České republiky.

Upozornění Creative Commons

Creative Commons není smluvní stranou této licenční smlouvy a neposkytuje k Dílu žádné záruky. Creative Commons v žádném případě právně neodpovídá nabyvateli nebo třetím osobám za škodu nebo jinou újmu, kterou utrpěli v souvislosti s touto licencí. Bez ohledu na předcházející dvě (2) věty náleží Creative Commons veškerá práva poskytovatele v případech, kdy se Creative Commons jako poskytovatel podle této licence výslovně označí.

Creative Commons poskytuje poskytovateli a nabyvateli právo užívat ochrannou známkou „Creative Commons“ a jiné ochranné známky nebo loga Creative Commons pouze pro potřebu označení, že Dílo je poskytováno veřejnosti pod licencí CCPL. Jakékoli jiné užití ochranné známky „Creative Commons“ nebo jiné ochranné známky nebo loga „Creative Commons“ vyžaduje předchozí písemný souhlas. Dovolené užití se řídí aktuálním zněním pokynů pro užívání ochranných známk Creative Commons, které je k dispozici na internetových stránkách Creative Commons nebo na vyžádání. Pro upřesnění: Uvedená omezení užití ochranných známk nejsou součástí této licence.

Creative Commons je možno kontaktovat na adresě <http://creativecommons.org/>.

---

15 Celý tento odstavec je vypuštěn v těch licencích CC, které obsahují licenční prvek *zákaz zpracování*.

16 Konstrukce druhé věty v obecné (unported) verzi licence BY-NC-SA, která předpokládá nápravu *without further action by the parties* je neudržitelná. Nelze změnit úmluvu, aniž by smluvní strany projevily svou vůli. Nabízí se buď řešení, které zvolili autoři německé verze, tj. druhou větu zcela vypustit, nebo možnost uvedená v návrhu, tj. že neplatné ustanovení nahradí smluvní strany. Tato varianta by měla smysl v okamžiku soudního sporu, kdy strany nemohou namítat neplatnost a zároveň se nepokusit o novou dohodu s obdobným obsahem.

Příloha č. 2 – licence BY-NC-SA Unported

Creative Commons

Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported

CREATIVE COMMONS CORPORATION IS NOT A LAW FIRM AND DOES NOT PROVIDE LEGAL SERVICES. DISTRIBUTION OF THIS LICENSE DOES NOT CREATE AN ATTORNEY-CLIENT RELATIONSHIP. CREATIVE COMMONS PROVIDES THIS INFORMATION ON AN "AS-IS" BASIS. CREATIVE COMMONS MAKES NO WARRANTIES REGARDING THE INFORMATION PROVIDED, AND DISCLAIMS LIABILITY FOR DAMAGES RESULTING FROM ITS USE.

License

THE WORK (AS DEFINED BELOW) IS PROVIDED UNDER THE TERMS OF THIS CREATIVE COMMONS PUBLIC LICENSE ("CCPL" OR "LICENSE"). THE WORK IS PROTECTED BY COPYRIGHT AND/OR OTHER APPLICABLE LAW. ANY USE OF THE WORK OTHER THAN AS AUTHORIZED UNDER THIS LICENSE OR COPYRIGHT LAW IS PROHIBITED.

BY EXERCISING ANY RIGHTS TO THE WORK PROVIDED HERE, YOU ACCEPT AND AGREE TO BE BOUND BY THE TERMS OF THIS LICENSE. TO THE EXTENT THIS LICENSE MAY BE CONSIDERED TO BE A CONTRACT, THE LICENSOR GRANTS YOU THE RIGHTS CONTAINED HERE IN CONSIDERATION OF YOUR ACCEPTANCE OF SUCH TERMS AND CONDITIONS.

1. Definitions

a. "Adaptation" means a work based upon the Work, or upon the Work and other pre-existing works, such as a translation, adaptation, derivative work, arrangement of music or other alterations of a literary or artistic work, or phonogram or performance and includes cinematographic adaptations or any other form in which the Work may be recast, transformed, or adapted including in any form recognizably derived from the original, except that a work that constitutes a Collection will not be considered an Adaptation for the purpose of this License. For the avoidance of doubt, where the Work is a musical work, performance or phonogram, the synchronization of the Work in timed-relation with a moving image ("synching") will be considered an Adaptation for the purpose of this License.

b. "Collection" means a collection of literary or artistic works, such as encyclopedias and anthologies, or performances, phonograms or broadcasts, or other works or subject matter other than works listed in Section 1(g) below, which, by reason of the selection and arrangement of their contents, constitute intellectual creations, in which the Work is included in its entirety in unmodified form along with one or more other contributions, each constituting separate and independent works in themselves, which together are assembled into a collective whole. A work that constitutes a Collection will not be considered an Adaptation (as defined above) for the purposes of this License.

[*** licence BY-SA na tomto místě navíc definici licencí kompatibilních s licenční BY-SA: "Creative Commons Compatible License" means a license that is listed at <http://creativecommons.org/compatiblelicenses> that has been approved by Creative Commons as being essentially equivalent to this License, including, at a minimum, because that license: (i)

contains terms that have the same purpose, meaning and effect as the License Elements of this License; and, (ii) explicitly permits the relicensing of adaptations of works made available under that license under this License or a Creative Commons jurisdiction license with the same License Elements as this License.]***]

c. "Distribute" means to make available to the public the original and copies of the Work or Adaptation, as appropriate, through sale or other transfer of ownership.

[SA]d. "License Elements" means the following high-level license attributes as selected by Licenser and indicated in the title of this License: Attribution, Noncommercial, ShareAlike.

e. "Licensor" means the individual, individuals, entity or entities that offer(s) the Work under the terms of this License.

f. "Original Author" means, in the case of a literary or artistic work, the individual, individuals, entity or entities who created the Work or if no individual or entity can be identified, the publisher; and in addition (i) in the case of a performance the actors, singers, musicians, dancers, and other persons who act, sing, deliver, declaim, play in, interpret or otherwise perform literary or artistic works or expressions of folklore; (ii) in the case of a phonogram the producer being the person or legal entity who first fixes the sounds of a performance or other sounds; and, (iii) in the case of broadcasts, the organization that transmits the broadcast.

g. "Work" means the literary and/or artistic work offered under the terms of this License including without limitation any production in the literary, scientific and artistic domain, whatever may be the mode or form of its expression including digital form, such as a book, pamphlet and other writing; a lecture, address, sermon or other work of the same nature; a dramatic or dramatico-musical work; a choreographic work or entertainment in dumb show; a musical composition with or without words; a cinematographic work to which are assimilated works expressed by a process analogous to cinematography; a work of drawing, painting, architecture, sculpture, engraving or lithography; a photographic work to which are assimilated works expressed by a process analogous to photography; a work of applied art; an illustration, map, plan, sketch or three-dimensional work relative to geography, topography, architecture or science; a performance; a broadcast; a phonogram; a compilation of data to the extent it is protected as a copyrightable work; or a work performed by a variety or circus performer to the extent it is not otherwise considered a literary or artistic work.

h. "You" means an individual or entity exercising rights under this License who has not previously violated the terms of this License with respect to the Work, or who has received express permission from the Licensor to exercise rights under this License despite a previous violation.

i. "Publicly Perform" means to perform public recitations of the Work and to communicate to the public those public recitations, by any means or process, including by wire or wireless means or public digital

---

1 Tato definice je uvedena pouze v těch licencích CC, které obsahují prvek **zachování licence**, přičemž každá licence obsahuje v definici pouze ty licenční prvky, které licence skutečně obsahuje.

performances; to make available to the public Works in such a way that members of the public may access these Works from a place and at a place individually chosen by them; to perform the Work to the public by any means or process and the communication to the public of the performances of the Work, including by public digital performance; to broadcast and rebroadcast the Work by any means including signs, sounds or images.

j. "Reproduce" means to make copies of the Work by any means including without limitation by sound or visual recordings and the right of fixation and reproducing fixations of the Work, including storage of a protected performance or phonogram in digital form or other electronic medium.

2. Fair Dealing Rights. Nothing in this License is intended to reduce, limit, or restrict any uses free from copyright or rights arising from limitations or exceptions that are provided for in connection with the copyright protection under copyright law or other applicable laws.

3. License Grant. Subject to the terms and conditions of this License, Licenser hereby grants You a worldwide, royalty-free, non-exclusive, perpetual (for the duration of the applicable copyright) license to exercise the rights in the Work as stated below:

a. to Reproduce the Work, to incorporate the Work into one or more Collections, and to Reproduce the Work as incorporated in the Collections;

[Remix]^{2b}. to create and Reproduce Adaptations provided that any such Adaptation, including any translation in any medium, takes reasonable steps to clearly label, demarcate or otherwise identify that changes were made to the original Work. For example, a translation could be marked "The original work was translated from English to Spanish," or a modification could indicate "The original work has been modified.";

c. to Distribute and Publicly Perform the Work including as incorporated in Collections; and,

[Remix]^{3d}. to Distribute and Publicly Perform Adaptations.

The above rights may be exercised in all media and formats whether now known or hereafter devised. The above rights include the right to make such modifications as are technically necessary to exercise the rights in other media and formats. Subject to Section 8(f), all rights not expressly granted by Licenser are hereby reserved, including but not limited to the rights described in Section 4(e).

4. Restrictions. The license granted in Section 3 above is expressly made subject to and limited by the following restrictions:

a. You may Distribute or Publicly Perform the Work only under the terms of this License. You must include a copy of, or the Uniform Resource Identifier (URI) for, this License with every copy of the Work You Distribute or Publicly Perform. You may not offer or impose any terms on the Work that restrict the terms of this License or the ability of the recipient of the Work to exercise the rights granted to that recipient under the terms of the License. You may not sublicense

---

2 Toto oprávnění je uvedeno pouze v těch licencích CC, které obsahují prvek **zpracování dovoleno**.

3 Toto oprávnění je uvedeno pouze v těch licencích CC, které obsahují prvek **zpracování dovoleno**.

the Work. You must keep intact all notices that refer to this License and to the disclaimer of warranties with every copy of the Work You Distribute or Publicly Perform. When You Distribute or Publicly Perform the Work, You may not impose any effective technological measures on the Work that restrict the ability of a recipient of the Work from You to exercise the rights granted to that recipient under the terms of the License. This Section 4(a) applies to the Work as incorporated in a Collection, but this does not require the Collection apart from the Work itself to be made subject to the terms of this License. If You create a Collection, upon notice from any Licenser You must, to the extent practicable, remove from the Collection any credit as required by Section 4(d), as requested. [ND]⁴ If You create an Adaptation, upon notice from any Licenser You must, to the extent practicable, remove from the Adaptation any credit as required by Section 4(d), as requested.

[SA]⁵ b. You may Distribute or Publicly Perform an Adaptation only under: (i) the terms of this License; (ii) a later version of this License with the same License Elements as this License; (iii) a Creative Commons jurisdiction license (either this or a later license version) that contains the same License Elements as this License (e.g., Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 US)⁶ ("Applicable License"). You must include a copy of, or the URI, for Applicable License with every copy of each Adaptation You Distribute or Publicly Perform. You may not offer or impose any terms on the Adaptation that restrict the terms of the Applicable License or the ability of the recipient of the Adaptation to exercise the rights granted to that recipient under the terms of the Applicable License. You must keep intact all notices that refer to the Applicable License and to the disclaimer of warranties with every copy of the Work as included in the Adaptation You Distribute or Publicly Perform. When You Distribute or Publicly Perform the Adaptation, You may not impose any effective technological measures on the Adaptation that restrict the ability of a recipient of the Adaptation from You to exercise the rights granted to that recipient under the terms of the Applicable License. This Section 4(b) applies to the Adaptation as incorporated in a Collection, but this does not require the Collection apart from the Adaptation itself to be made subject to the terms of the Applicable License.

[NC]⁷ c. You may not exercise any of the rights granted to You in Section 3 above in any manner that is primarily intended for or directed toward commercial advantage or private monetary compensation. The exchange of the Work for other copyrighted works by means of digital file-sharing or otherwise shall not be considered to be intended for or directed toward commercial advantage or private monetary compensation, provided there is no payment of any monetary compensation in connection with the exchange of copyrighted works.

d. If You Distribute, or Publicly Perform the Work [ND]⁸ or any Adaptations or Collections, You must, unless a request has been made

4 Tato část textu je vypuštěna v licencích CC, které obsahují prvek **zákaz zpracování**.

5 Toto omezení je uvedeno pouze v těch licencích CC, které obsahují prvek **zachování licence**.

6 V případě licence BY-SA je na tomto místě do definice „Applicable License“ zahrnuta též „Creative Commons Compatible License“, definovaná pro potřeby licence BY-SA v definicích.

7 Toto omezení je uvedeno pouze v těch licencích CC, které obsahují prvek **nekomerční využití**.

8 Tato část textu je vypuštěna v licencích CC, které obsahují prvek **zákaz zpracování**.

pursuant to Section 4(a), keep intact all copyright notices for the Work and provide, reasonable to the medium or means You are utilizing: (i) the name of the Original Author (or pseudonym, if applicable) if supplied, and/or if the Original Author and/or Licensor designate another party or parties (e.g., a sponsor institute, publishing entity, journal) for attribution ("Attribution Parties") in Licensor's copyright notice, terms of service or by other reasonable means, the name of such party or parties; (ii) the title of the Work if supplied; (iii) to the extent reasonably practicable, the URI, if any, that Licensor specifies to be associated with the Work, unless such URI does not refer to the copyright notice or licensing information for the Work; and, (iv) consistent with Section 3(b), in the case of an Adaptation, a credit identifying the use of the Work in the Adaptation (e.g., "French translation of the Work by Original Author," or "Screenplay based on original Work by Original Author"). The credit required by this Section 4(d) may be implemented in any reasonable manner; provided, however, that in the case of a [ND]⁹Adaptation or Collection, at a minimum such credit will appear, if a credit for all contributing authors of the [ND]¹⁰Adaptation or Collection appears, then as part of these credits and in a manner at least as prominent as the credits for the other contributing authors. For the avoidance of doubt, You may only use the credit required by this Section for the purpose of attribution in the manner set out above and, by exercising Your rights under this License, You may not implicitly or explicitly assert or imply any connection with, sponsorship or endorsement by the Original Author, Licensor and/or Attribution Parties, as appropriate, of You or Your use of the Work, without the separate, express prior written permission of the Original Author, Licensor and/or Attribution Parties.

[NC]¹¹ e. For the avoidance of doubt:

- i. **Non-waivable Compulsory License Schemes.** In those jurisdictions in which the right to collect royalties through any statutory or compulsory licensing scheme cannot be waived, the Licensor reserves the exclusive right to collect such royalties for any exercise by You of the rights granted under this License;
- ii. **Waivable Compulsory License Schemes.** In those jurisdictions in which the right to collect royalties through any statutory or compulsory licensing scheme can be waived, the Licensor reserves the exclusive right to collect such royalties for any exercise by You of the rights granted under this License if Your exercise of such rights is for a purpose or use which is otherwise than noncommercial as permitted under Section 4(c) and otherwise

9 Tato část textu je vypuštěna v licencích CC, které obsahují prvek **zákaz zpracování**.

10 Tato část textu je vypuštěna v licencích CC, které obsahují prvek **zákaz zpracování**.

11 Tato pasáž je v licencích CC, které neobsahují prvek **nekomerční využití**, ve zjednodušené podobě přesunuta do čl. 3 před závěrečný odstavec, tj. pod písm. e) v případě licencí BY a BY-SA a pod písm. c) v případě licence BY-ND. Bod (i) je ve zjednodušené podobě shodný, bod (ii) zní: „In those jurisdictions in which the right to collect royalties through any statutory or compulsory licencing scheme can be waived, the Licensor waives the exclusive right to collect such royalties for any exercise by You of the rights granted under this License; and,“ a bod (iii) je zkrácen o dovětek, který je v textu označen tučně.

wavers the right to collect royalties through any statutory or compulsory licensing scheme; and,

iii. **Voluntary License Schemes.** The Licensor reserves the right to collect royalties, whether individually or, in the event that the Licensor is a member of a collecting society that administers voluntary licensing schemes, via that society, from any exercise by You of the rights granted under this License **that is for a purpose or use which is otherwise than noncommercial as permitted under Section 4(c).**

f. Except as otherwise agreed in writing by the Licensor or as may be otherwise permitted by applicable law, if You Reproduce, Distribute or Publicly Perform the Work either by itself or as part of any [ND]¹²Adaptations or Collections, You must not distort, mutilate, modify or take other derogatory action in relation to the Work which would be prejudicial to the Original Author's honor or reputation.

[ND]¹³Licensor agrees that in those jurisdictions (e.g. Japan), in which any exercise of the right granted in Section 3(b) of this License (the right to make Adaptations) would be deemed to be a distortion, mutilation, modification or other derogatory action prejudicial to the Original Author's honor and reputation, the Licensor will waive or not assert, as appropriate, this Section, to the fullest extent permitted by the applicable national law, to enable You to reasonably exercise Your right under Section 3(b) of this License (right to make Adaptations) but not otherwise.

5. Representations, Warranties and Disclaimer . UNLESS OTHERWISE MUTUALLY AGREED TO BY THE PARTIES IN WRITING AND TO THE FULLEST EXTENT PERMITTED BY APPLICABLE LAW, LICENSOR OFFERS THE WORK AS-IS AND MAKES NO REPRESENTATIONS OR WARRANTIES OF ANY KIND CONCERNING THE WORK, EXPRESS, IMPLIED, STATUTORY OR OTHERWISE, INCLUDING, WITHOUT LIMITATION, WARRANTIES OF TITLE, MERCHANTABILITY, FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE, NONINFRINGEMENT, OR THE ABSENCE OF LATENT OR OTHER DEFECTS, ACCURACY, OR THE PRESENCE OF ABSENCE OF ERRORS, WHETHER OR NOT DISCOVERABLE. SOME JURISDICTIONS DO NOT ALLOW THE EXCLUSION OF IMPLIED WARRANTIES, SO THIS EXCLUSION MAY NOT APPLY TO YOU.

6. Limitation on Liability. EXCEPT TO THE EXTENT REQUIRED BY APPLICABLE LAW, IN NO EVENT WILL LICENSOR BE LIABLE TO YOU ON ANY LEGAL THEORY FOR ANY SPECIAL, INCIDENTAL, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR EXEMPLARY DAMAGES ARISING OUT OF THIS LICENSE OR THE USE OF THE WORK, EVEN IF LICENSOR HAS BEEN ADVISED OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGES.

7. Termination

a. This License and the rights granted hereunder will terminate automatically upon any breach by You of the terms of this License. Individuals or entities who have received [ND]¹⁴Adaptations or Collections from You under this License, however, will not have their licenses terminated provided such individuals or entities remain in full compliance with those licenses. Sections 1, 2, 5, 6, 7, and 8 will survive any termination of this License.

12 Tato část textu je vypuštěna v licencích CC, které obsahují prvek **zákaz zpracování**.

13 Tato část textu je vypuštěna v licencích CC, které obsahují prvek **zákaz zpracování**.

14 Tato část textu je vypuštěna v licencích CC, které obsahují prvek **zákaz zpracování**.

b. Subject to the above terms and conditions, the license granted here is perpetual (for the duration of the applicable copyright in the Work). Notwithstanding the above, Licensor reserves the right to release the Work under different license terms or to stop distributing the Work at any time; provided, however that any such election will not serve to withdraw this License (or any other license that has been, or is required to be, granted under the terms of this License), and this License will continue in full force and effect unless terminated as stated above.

8. Miscellaneous

a. Each time You Distribute or Publicly Perform the Work or a Collection, the Licensor offers to the recipient a license to the Work on the same terms and conditions as the license granted to You under this License.

[ND]¹⁵b. Each time You Distribute or Publicly Perform an Adaptation, Licensor offers to the recipient a license to the original Work on the same terms and conditions as the license granted to You under this License.

c. If any provision of this License is invalid or unenforceable under applicable law, it shall not affect the validity or enforceability of the remainder of the terms of this License, and without further action by the parties to this agreement, such provision shall be reformed to the minimum extent necessary to make such provision valid and enforceable.

d. No term or provision of this License shall be deemed waived and no breach consented to unless such waiver or consent shall be in writing and signed by the party to be charged with such waiver or consent.

e. This License constitutes the entire agreement between the parties with respect to the Work licensed here. There are no understandings, agreements or representations with respect to the Work not specified here. Licensor shall not be bound by any additional provisions that may appear in any communication from You. This License may not be modified without the mutual written agreement of the Licensor and You.

f. The rights granted under, and the subject matter referenced, in this License were drafted utilizing the terminology of the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works (as amended on September 28, 1979), the Rome Convention of 1961, the WIPO Copyright Treaty of 1996, the WIPO Performances and Phonograms Treaty of 1996 and the Universal Copyright Convention (as revised on July 24, 1971). These rights and subject matter take effect in the relevant jurisdiction in which the License terms are sought to be enforced according to the corresponding provisions of the implementation of those treaty provisions in the applicable national law. If the standard suite of rights granted under applicable copyright law includes additional rights not granted under this License, such additional rights are deemed to be included in the License; this License is not intended to restrict the license of any rights under applicable law.

Creative Commons Notice

---

15 Tato část textu je vypuštěna v licencích CC, které obsahují prvek **zákaz zpracování**.

Creative Commons is not a party to this License, and makes no warranty whatsoever in connection with the Work. Creative Commons will not be liable to You or any party on any legal theory for any damages whatsoever, including without limitation any general, special, incidental or consequential damages arising in connection to this license. Notwithstanding the foregoing two (2) sentences, if Creative Commons has expressly identified itself as the Licensor hereunder, it shall have all rights and obligations of Licensor.

Except for the limited purpose of indicating to the public that the Work is licensed under the CCPL, Creative Commons does not authorize the use by either party of the trademark "Creative Commons" or any related trademark or logo of Creative Commons without the prior written consent of Creative Commons. Any permitted use will be in compliance with Creative Commons' then-current trademark usage guidelines, as may be published on its website or otherwise made available upon request from time to time. For the avoidance of doubt, this trademark restriction does not form part of this License.

Creative Commons may be contacted at <http://creativecommons.org/>.

Příloha č. 3 – licence GPL

GNU GENERAL PUBLIC LICENSE Version 2, June 1991

Copyright (C) 1989, 1991 Free Software Foundation, Inc.
51 Franklin Street, Fifth Floor, Boston, MA 02110-1301, USA
Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies
of this license document, but changing it is not allowed.

Preamble

The licenses for most software are designed to take away your freedom to share and change it. By contrast, the GNU General Public License is intended to guarantee your freedom to share and change free software--to make sure the software is free for all its users. This General Public License applies to most of the Free Software Foundation's software and to any other program whose authors commit to using it. (Some other Free Software Foundation software is covered by the GNU Lesser General Public License instead.) You can apply it to your programs, too.

When we speak of free software, we are referring to freedom, not price. Our General Public Licenses are designed to make sure that you have the freedom to distribute copies of free software (and charge for this service if you wish), that you receive source code or can get it if you want it, that you can change the software or use pieces of it in new free programs; and that you know you can do these things.

To protect your rights, we need to make restrictions that forbid anyone to deny you these rights or to ask you to surrender the rights. These restrictions translate to certain responsibilities for you if you distribute copies of the software, or if you modify it.

For example, if you distribute copies of such a program, whether gratis or for a fee, you must give the recipients all the rights that you have. You must make sure that they, too, receive or can get the source code. And you must show them these terms so they know their rights.

We protect your rights with two steps: (1) copyright the software, and (2) offer you this license which gives you legal permission to copy, distribute and/or modify the software.

Also, for each author's protection and ours, we want to make certain that everyone understands that there is no warranty for this free software. If the software is modified by someone else and passed on, we want its recipients to know that what they have is not the original, so that any problems introduced by others will not reflect on the original authors' reputations.

Finally, any free program is threatened constantly by software patents. We wish to avoid the danger that redistributors of a free program will individually obtain patent licenses, in effect making the program proprietary. To prevent this, we have made it clear that any patent must be licensed for everyone's free use or not licensed at all.

The precise terms and conditions for copying, distribution and modification follow.

TERMS AND CONDITIONS FOR COPYING, DISTRIBUTION AND MODIFICATION

0. This License applies to any program or other work which contains a notice placed by the copyright holder saying it may be distributed under the terms of this General Public License. The "Program", below, refers to any such program or work, and a "work based on the Program" means either the Program or any derivative work under copyright law: that is to say, a work containing the Program or a portion of it, either verbatim or with modifications and/or translated into another language. (Hereinafter, translation is included without limitation in the term "modification".) Each licensee is addressed as "you".

Activities other than copying, distribution and modification are not covered by this License; they are outside its scope. The act of running the Program is not restricted, and the output from the Program is covered only if its contents constitute a work based on the Program (independent of having been made by running the Program). Whether that is true depends on what the Program does.

1. You may copy and distribute verbatim copies of the Program's source code as you receive it, in any medium, provided that you conspicuously and appropriately publish on each copy an appropriate copyright notice and disclaimer of warranty; keep intact all the notices that refer to this License and to the absence of any warranty; and give any other recipients of the Program a copy of this License along with the Program.

You may charge a fee for the physical act of transferring a copy, and you may at your option offer warranty protection in exchange for a fee.

2. You may modify your copy or copies of the Program or any portion of it, thus forming a work based on the Program, and copy and distribute such modifications or work under the terms of Section 1 above, provided that you also meet all of these conditions:

a) You must cause the modified files to carry prominent notices stating that you changed the files and the date of any change.

b) You must cause any work that you distribute or publish, that in whole or in part contains or is derived from the Program or any part thereof, to be licensed as a whole at no charge to all third parties under the terms of this License.

c) If the modified program normally reads commands interactively when run, you must cause it, when started running for such interactive use in the most ordinary way, to print or display an announcement including an appropriate copyright notice and a notice that there is no warranty (or else, saying that you provide a warranty) and that users may redistribute the program under these conditions, and telling the user how to view a copy of this License. (Exception: if the Program itself is interactive but does not normally print such an announcement, your work based on the Program is not required to print an announcement.)

These requirements apply to the modified work as a whole. If identifiable sections of that work are not derived from the Program, and can be reasonably considered independent and separate works in themselves, then this License, and its terms, do not apply to those sections when you distribute them as separate works. But when you distribute the same sections as part of a whole which is a work based

on the Program, the distribution of the whole must be on the terms of this License, whose permissions for other licensees extend to the entire whole, and thus to each and every part regardless of who wrote it.

Thus, it is not the intent of this section to claim rights or contest your rights to work written entirely by you; rather, the intent is to exercise the right to control the distribution of derivative or collective works based on the Program.

In addition, mere aggregation of another work not based on the Program with the Program (or with a work based on the Program) on a volume of a storage or distribution medium does not bring the other work under the scope of this License.

3. You may copy and distribute the Program (or a work based on it, under Section 2) in object code or executable form under the terms of Sections 1 and 2 above provided that you also do one of the following:

a) Accompany it with the complete corresponding machine-readable source code, which must be distributed under the terms of Sections 1 and 2 above on a medium customarily used for software interchange; or,

b) Accompany it with a written offer, valid for at least three years, to give any third party, for a charge no more than your cost of physically performing source distribution, a complete machine-readable copy of the corresponding source code, to be distributed under the terms of Sections 1 and 2 above on a medium customarily used for software interchange; or,

c) Accompany it with the information you received as to the offer to distribute corresponding source code. (This alternative is allowed only for noncommercial distribution and only if you received the program in object code or executable form with such an offer, in accord with Subsection b above.)

The source code for a work means the preferred form of the work for making modifications to it. For an executable work, complete source code means all the source code for all modules it contains, plus any associated interface definition files, plus the scripts used to control compilation and installation of the executable. However, as a special exception, the source code distributed need not include anything that is normally distributed (in either source or binary form) with the major components (compiler, kernel, and so on) of the operating system on which the executable runs, unless that component itself accompanies the executable.

If distribution of executable or object code is made by offering access to copy from a designated place, then offering equivalent access to copy the source code from the same place counts as distribution of the source code, even though third parties are not compelled to copy the source along with the object code.

4. You may not copy, modify, sublicense, or distribute the Program except as expressly provided under this License. Any attempt otherwise to copy, modify, sublicense or distribute the Program is void, and will automatically terminate your rights under this License. However, parties who have received copies, or rights, from you under this License will not have their licenses terminated so long as such parties remain in full compliance.

5. You are not required to accept this License, since you have not signed it. However, nothing else grants you permission to modify or distribute the Program or its derivative works. These actions are prohibited by law if you do not accept this License. Therefore, by modifying or distributing the Program (or any work based on the Program), you indicate your acceptance of this License to do so, and all its terms and conditions for copying, distributing or modifying the Program or works based on it.

6. Each time you redistribute the Program (or any work based on the Program), the recipient automatically receives a license from the original licensor to copy, distribute or modify the Program subject to these terms and conditions. You may not impose any further restrictions on the recipients' exercise of the rights granted herein. You are not responsible for enforcing compliance by third parties to this License.

7. If, as a consequence of a court judgment or allegation of patent infringement or for any other reason (not limited to patent issues), conditions are imposed on you (whether by court order, agreement or otherwise) that contradict the conditions of this License, they do not excuse you from the conditions of this License. If you cannot distribute so as to satisfy simultaneously your obligations under this License and any other pertinent obligations, then as a consequence you may not distribute the Program at all. For example, if a patent license would not permit royalty-free redistribution of the Program by all those who receive copies directly or indirectly through you, then the only way you could satisfy both it and this License would be to refrain entirely from distribution of the Program.

If any portion of this section is held invalid or unenforceable under any particular circumstance, the balance of the section is intended to apply and the section as a whole is intended to apply in other circumstances.

It is not the purpose of this section to induce you to infringe any patents or other property right claims or to contest validity of any such claims; this section has the sole purpose of protecting the integrity of the free software distribution system, which is implemented by public license practices. Many people have made generous contributions to the wide range of software distributed through that system in reliance on consistent application of that system; it is up to the author/donor to decide if he or she is willing to distribute software through any other system and a licensee cannot impose that choice.

This section is intended to make thoroughly clear what is believed to be a consequence of the rest of this License.

8. If the distribution and/or use of the Program is restricted in certain countries either by patents or by copyrighted interfaces, the original copyright holder who places the Program under this License may add an explicit geographical distribution limitation excluding those countries, so that distribution is permitted only in or among countries not thus excluded. In such case, this License incorporates the limitation as if written in the body of this License.

9. The Free Software Foundation may publish revised and/or new versions of the General Public License from time to time. Such new versions will be similar in spirit to the present version, but may differ in detail

to address new problems or concerns.

Each version is given a distinguishing version number. If the Program specifies a version number of this License which applies to it and "any later version", you have the option of following the terms and conditions either of that version or of any later version published by the Free Software Foundation. If the Program does not specify a version number of this License, you may choose any version ever published by the Free Software Foundation.

10. If you wish to incorporate parts of the Program into other free programs whose distribution conditions are different, write to the author to ask for permission. For software which is copyrighted by the Free Software Foundation, write to the Free Software Foundation; we sometimes make exceptions for this. Our decision will be guided by the two goals of preserving the free status of all derivatives of our free software and of promoting the sharing and reuse of software generally.

NO WARRANTY

11. BECAUSE THE PROGRAM IS LICENSED FREE OF CHARGE, THERE IS NO WARRANTY FOR THE PROGRAM, TO THE EXTENT PERMITTED BY APPLICABLE LAW. EXCEPT WHEN OTHERWISE STATED IN WRITING THE COPYRIGHT HOLDERS AND/OR OTHER PARTIES PROVIDE THE PROGRAM "AS IS" WITHOUT WARRANTY OF ANY KIND, EITHER EXPRESSED OR IMPLIED, INCLUDING, BUT NOT LIMITED TO, THE IMPLIED WARRANTIES OF MERCHANTABILITY AND FITNESS FOR A PARTICULAR PURPOSE. THE ENTIRE RISK AS TO THE QUALITY AND PERFORMANCE OF THE PROGRAM IS WITH YOU. SHOULD THE PROGRAM PROVE DEFECTIVE, YOU ASSUME THE COST OF ALL NECESSARY SERVICING, REPAIR OR CORRECTION.

12. IN NO EVENT UNLESS REQUIRED BY APPLICABLE LAW OR AGREED TO IN WRITING WILL ANY COPYRIGHT HOLDER, OR ANY OTHER PARTY WHO MAY MODIFY AND/OR REDISTRIBUTE THE PROGRAM AS PERMITTED ABOVE, BE LIABLE TO YOU FOR DAMAGES, INCLUDING ANY GENERAL, SPECIAL, INCIDENTAL OR CONSEQUENTIAL DAMAGES ARISING OUT OF THE USE OR INABILITY TO USE THE PROGRAM (INCLUDING BUT NOT LIMITED TO LOSS OF DATA OR DATA BEING RENDERED INACCURATE OR LOSSES SUSTAINED BY YOU OR THIRD PARTIES OR A FAILURE OF THE PROGRAM TO OPERATE WITH ANY OTHER PROGRAMS), EVEN IF SUCH HOLDER OR OTHER PARTY HAS BEEN ADVISED OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGES.

END OF TERMS AND CONDITIONS

Příloha č. 4 – licence FDL

GNU Free Documentation License

Version 1.2, November 2002

Copyright (C) 2000,2001,2002 Free Software Foundation, Inc.

51 Franklin St, Fifth Floor, Boston, MA 02110-1301 USA

Everyone is permitted to copy and distribute verbatim copies
of this license document, but changing it is not allowed.

0. PREAMBLE

The purpose of this License is to make a manual, textbook, or other functional and useful document "free" in the sense of freedom: to assure everyone the effective freedom to copy and redistribute it, with or without modifying it, either commercially or noncommercially. Secondary, this License preserves for the author and publisher a way to get credit for their work, while not being considered responsible for modifications made by others.

This License is a kind of "copyleft", which means that derivative works of the document must themselves be free in the same sense. It complements the GNU General Public License, which is a copyleft license designed for free software.

We have designed this License in order to use it for manuals for free software, because free software needs free documentation: a free program should come with manuals providing the same freedoms that the software does. But this License is not limited to software manuals; it can be used for any textual work, regardless of subject matter or whether it is published as a printed book. We recommend this License principally for works whose purpose is instruction or reference.

1. APPLICABILITY AND DEFINITIONS

This License applies to any manual or other work, in any medium, that contains a notice placed by the copyright holder saying it can be distributed under the terms of this License. Such a notice grants a world-wide, royalty-free license, unlimited in duration, to use that work under the conditions stated herein. The "Document", below, refers to any such manual or work. Any member of the public is a licensee, and is addressed as "you". You accept the license if you copy, modify or distribute the work in a way requiring permission under copyright law.

A "**Modified Version**" of the Document means any work containing the Document or a portion of it, either copied verbatim, or with modifications and/or translated into another language.

A "**Secondary Section**" is a named appendix or a front-matter section of the Document that deals exclusively with the relationship of the publishers or authors of the Document to the Document's overall subject (or to related matters) and contains nothing that could fall directly within that overall subject. (Thus, if the Document is in part a textbook of mathematics, a Secondary Section may not explain any mathematics.) The relationship could be a matter of historical connection with the subject or with related matters, or of legal, commercial, philosophical, ethical or political position regarding them.

The "**Invariant Sections**" are certain Secondary Sections whose titles are designated, as being those of Invariant Sections, in the notice that says that the Document is released under this License. If a section does not fit the above definition of Secondary then it is not allowed to be designated as Invariant. The Document may contain zero Invariant Sections. If the Document does not identify any Invariant Sections then there are none.

The "**Cover Texts**" are certain short passages of text that are listed, as Front-Cover Texts or Back-Cover Texts, in the notice that says that the Document is released under this License. A Front-Cover Text may be at most 5 words, and a Back-Cover Text may be at most 25 words.

A "**Transparent**" copy of the Document means a machine-readable copy, represented in a format whose specification is available to the general public, that is suitable for revising the document straightforwardly with generic text editors or (for images composed of pixels) generic paint programs or (for drawings) some widely available drawing editor, and that is suitable for input to text formatters or for automatic translation to a variety of formats suitable for input to text formatters. A copy made in an otherwise Transparent file format whose markup, or absence of markup, has been arranged to thwart or discourage subsequent modification by readers is not Transparent. An image format is not Transparent if used for any substantial amount of text. A copy that is not "Transparent" is called "Opaque".

Examples of suitable formats for Transparent copies include plain ASCII without markup, Texinfo input format, LaTeX input format, SGML or XML using a publicly available DTD, and standard-conforming simple HTML, PostScript or PDF designed for human modification. Examples of transparent image formats include PNG, XCF and JPG. Opaque formats include proprietary formats that can be read and edited only by proprietary word processors, SGML or XML for which the DTD and/or processing tools are not generally available, and the machine-generated HTML, PostScript or PDF produced by some word processors for output purposes only.

The "**Title Page**" means, for a printed book, the title page itself, plus such following pages as are needed to hold, legibly, the material this License requires to appear in the title page. For works in formats which do not have any title page as such, "Title Page" means the text near the most prominent appearance of the work's title, preceding the beginning of the body of the text.

A section "**Entitled XYZ**" means a named subunit of the Document whose title either is precisely XYZ or contains XYZ in parentheses following text that translates XYZ in another language. (Here XYZ stands for a specific section name mentioned below, such as "Acknowledgements", "Dedications", "Endorsements", or "History".) To "Preserve the Title" of such a section when you modify the Document means that it remains a section "Entitled XYZ" according to this definition.

The Document may include Warranty Disclaimers next to the notice which states that this License applies to the Document. These Warranty Disclaimers are considered to be included by reference in this License, but only as regards disclaiming warranties: any other implication that these Warranty Disclaimers may have is void and has no effect on the meaning of this License.

2. VERBATIM COPYING

You may copy and distribute the Document in any medium, either commercially or noncommercially, provided that this License, the copyright notices, and the license notice saying this License applies to the Document are reproduced in all copies, and that you add no other conditions whatsoever to those of this License. You may not use technical measures to obstruct or control the reading or further copying of the copies you make or distribute. However, you may accept compensation in exchange for copies. If you distribute a large enough number of copies you must also follow the conditions in section 3.

You may also lend copies, under the same conditions stated above, and you may publicly display copies.

3. COPYING IN QUANTITY

If you publish printed copies (or copies in media that commonly have printed covers) of the Document, numbering more than 100, and the Document's license notice requires Cover Texts, you must enclose the copies in covers that carry, clearly and legibly, all these Cover Texts: Front-Cover Texts on the front cover, and Back-Cover Texts on the back cover. Both covers must also clearly and legibly identify you as the publisher of these copies. The front cover must present the full title with all words of the title equally prominent and visible. You may add other material on the covers in addition. Copying with changes limited to the covers, as long as they preserve the title of the Document and satisfy these conditions, can be treated as verbatim copying in other respects.

If the required texts for either cover are too voluminous to fit legibly, you should put the first ones listed (as many as fit reasonably) on the actual cover, and continue the rest onto adjacent pages.

If you publish or distribute Opaque copies of the Document numbering more than 100, you must either include a machine-readable Transparent copy along with each Opaque copy, or state in or with each Opaque copy a computer-network location from which the general network-using public has access to download using public-standard network protocols a complete Transparent copy of the Document, free of added material. If you use the latter option, you must take reasonably prudent steps, when you begin distribution of Opaque copies in quantity, to ensure that this Transparent copy will remain thus accessible at the stated location until at least one year after the last time you distribute an Opaque copy (directly or through your agents or retailers) of that edition to the public.

It is requested, but not required, that you contact the authors of the Document well before redistributing any large number of copies, to give them a chance to provide you with an updated version of the Document.

4. MODIFICATIONS

You may copy and distribute a Modified Version of the Document under the conditions of sections 2 and 3 above, provided that you release the Modified Version under precisely this License, with the Modified Version filling the role of the Document, thus licensing distribution and modification of the Modified Version to whoever possesses a copy of it. In addition, you must do these things in the Modified Version:

- A.** Use in the Title Page (and on the covers, if any) a title distinct from that of the Document, and from those of previous versions (which should, if there were any, be listed in the History section of the Document). You may use the same title as a previous version if the original publisher of that version gives permission.
- B.** List on the Title Page, as authors, one or more persons or entities responsible for authorship of the modifications in the Modified Version, together with at least five of the principal authors of the Document (all of its principal authors, if it has fewer than five), unless they release you from this requirement.
- C.** State on the Title page the name of the publisher of the Modified Version, as the publisher.
- D.** Preserve all the copyright notices of the Document.
- E.** Add an appropriate copyright notice for your modifications adjacent to the other copyright notices.
- F.** Include, immediately after the copyright notices, a license notice giving the public permission to use the Modified Version under the terms of this License, in the form shown in the Addendum below.
- G.** Preserve in that license notice the full lists of Invariant Sections and required Cover Texts given in the Document's license notice.
- H.** Include an unaltered copy of this License.
- I.** Preserve the section Entitled "History", Preserve its Title, and add to it an item stating at least the title, year, new authors, and publisher of the Modified Version as given on the Title Page. If there is no section Entitled "History" in the Document, create one stating the title, year, authors, and publisher of the Document as given on its Title Page, then add an item describing the Modified Version as stated in the previous sentence.
- J.** Preserve the network location, if any, given in the Document for public access to a Transparent copy of the Document, and likewise the network locations given in the Document for previous versions it was based on. These may be placed in the "History" section. You may omit a network location for a work that was published at least four years before the Document itself, or if the original publisher of the version it refers to gives permission.
- K.** For any section Entitled "Acknowledgements" or "Dedications", Preserve the Title of the section, and preserve in the section all the substance and tone of each of the contributor acknowledgements and/or dedications given therein.
- L.** Preserve all the Invariant Sections of the Document, unaltered in their text and in their titles. Section numbers or the equivalent are not considered part of the section titles.
- M.** Delete any section Entitled "Endorsements". Such a section may not be included in the Modified Version.
- N.** Do not retitle any existing section to be Entitled "Endorsements" or to conflict in title with any Invariant Section.
- O.** Preserve any Warranty Disclaimers.

If the Modified Version includes new front-matter sections or appendices that qualify as Secondary Sections and contain no material copied from the Document, you may at your option designate some or all of these sections as invariant. To do this, add their titles to the list of Invariant Sections in the Modified Version's license notice. These titles must be distinct from any other section titles.

You may add a section Entitled "Endorsements", provided it contains nothing but endorsements of your Modified Version by various parties--for example, statements of peer review or that the text has been approved by an organization as the authoritative definition of a standard.

You may add a passage of up to five words as a Front-Cover Text, and a passage of up to 25 words as a Back-Cover Text, to the end of the list of Cover Texts in the Modified Version. Only one passage of Front-Cover Text and one of Back-Cover Text may be added by (or through arrangements made by) any one entity. If the Document already includes a cover text for the same cover, previously added by you or by arrangement made by the same entity you are acting on behalf of, you may not add another; but you may replace the old one, on explicit permission from the previous publisher that added the old one.

The author(s) and publisher(s) of the Document do not by this License give permission to use their names for publicity for or to assert or imply endorsement of any Modified Version.

5. COMBINING DOCUMENTS

You may combine the Document with other documents released under this License, under the terms defined in section 4 above for modified versions, provided that you include in the combination all of the Invariant Sections of all of the original documents, unmodified, and list them all as Invariant Sections of your combined work in its license notice, and that you preserve all their Warranty Disclaimers.

The combined work need only contain one copy of this License, and multiple identical Invariant Sections may be replaced with a single copy. If there are multiple Invariant Sections with the same name but different contents, make the title of each such section unique by adding at the end of it, in parentheses, the name of the original author or publisher of that section if known, or else a unique number. Make the same adjustment to the section titles in the list of Invariant Sections in the license notice of the combined work.

In the combination, you must combine any sections Entitled "History" in the various original documents, forming one section Entitled "History"; likewise combine any sections Entitled "Acknowledgements", and any sections Entitled "Dedications". You must delete all sections Entitled "Endorsements."

6. COLLECTIONS OF DOCUMENTS

You may make a collection consisting of the Document and other documents released under this License, and replace the individual copies of this License in the various documents with a single copy that is included in the collection, provided that you follow the rules of this License for verbatim copying of each of the documents in all other respects.

You may extract a single document from such a collection, and

distribute it individually under this License, provided you insert a copy of this License into the extracted document, and follow this License in all other respects regarding verbatim copying of that document.

7. AGGREGATION WITH INDEPENDENT WORKS

A compilation of the Document or its derivatives with other separate and independent documents or works, in or on a volume of a storage or distribution medium, is called an "aggregate" if the copyright resulting from the compilation is not used to limit the legal rights of the compilation's users beyond what the individual works permit. When the Document is included in an aggregate, this License does not apply to the other works in the aggregate which are not themselves derivative works of the Document.

If the Cover Text requirement of section 3 is applicable to these copies of the Document, then if the Document is less than one half of the entire aggregate, the Document's Cover Texts may be placed on covers that bracket the Document within the aggregate, or the electronic equivalent of covers if the Document is in electronic form. Otherwise they must appear on printed covers that bracket the whole aggregate.

8. TRANSLATION

Translation is considered a kind of modification, so you may distribute translations of the Document under the terms of section 4. Replacing Invariant Sections with translations requires special permission from their copyright holders, but you may include translations of some or all Invariant Sections in addition to the original versions of these Invariant Sections. You may include a translation of this License, and all the license notices in the Document, and any Warranty Disclaimers, provided that you also include the original English version of this License and the original versions of those notices and disclaimers. In case of a disagreement between the translation and the original version of this License or a notice or disclaimer, the original version will prevail.

If a section in the Document is Entitled "Acknowledgements", "Dedications", or "History", the requirement (section 4) to Preserve its Title (section 1) will typically require changing the actual title.

9. TERMINATION

You may not copy, modify, sublicense, or distribute the Document except as expressly provided for under this License. Any other attempt to copy, modify, sublicense or distribute the Document is void, and will automatically terminate your rights under this License. However, parties who have received copies, or rights, from you under this License will not have their licenses terminated so long as such parties remain in full compliance.

10. FUTURE REVISIONS OF THIS LICENSE

The Free Software Foundation may publish new, revised versions of the GNU Free Documentation License from time to time. Such new versions will be similar in spirit to the present version, but may differ in detail to address new problems or concerns. See <http://www.gnu.org/copyleft/>.

Each version of the License is given a distinguishing version number. If the Document specifies that a particular numbered version of this License "or any later version" applies to it, you have the option of following the terms and conditions either of that specified version or of any later version that has been published (not as a draft) by the Free Software Foundation. If the Document does not specify a version number of this License, you may choose any version ever published (not as a draft) by the Free Software Foundation.

ADDENDUM: How to use this License for your documents

To use this License in a document you have written, include a copy of the License in the document and put the following copyright and license notices just after the title page:

Copyright (c) YEAR YOUR NAME.

Permission is granted to copy, distribute and/or modify this document under the terms of the GNU Free Documentation License, Version 1.2 or any later version published by the Free Software Foundation; with no Invariant Sections, no Front-Cover Texts, and no Back-Cover Texts. A copy of the license is included in the section entitled "GNU Free Documentation License".

If you have Invariant Sections, Front-Cover Texts and Back-Cover Texts, replace the "with...Texts." line with this:

with the Invariant Sections being LIST THEIR TITLES, with the
Front-Cover Texts being LIST, and with the Back-Cover Texts being
LIST.

If you have Invariant Sections without Cover Texts, or some other combination of the three, merge those two alternatives to suit the situation.

If your document contains nontrivial examples of program code, we recommend releasing these examples in parallel under your choice of free software license, such as the GNU General Public License, to permit their use in free software.

Příloha č. 5 – licence Creative Archive

Provisional Creative Archive Licence

This Creative Archive Licence enables You to use and distribute Works within the UK in the ways and on the terms set out in this Licence. Use of the Work by You will be treated as acceptance of this Licence.

All capitalised terms are defined in Clause 1 below. The singular includes the plural and vice versa, unless the context otherwise requires.

This Licence is between:

'**the Licensor**' the entity offering the Work under the terms and conditions of this Licence

and

'**You**' (a private individual or member of an educational establishment)

agree as follows:

1. Definitions

"**Credit/Crediting**" (**Attribution**) means acknowledging the Original Authors and/or Licensors of any Works and/or Derivative Work that You Share;

"**Derivative Work**" means any work created by the editing, adaptation or translation of the Work in any media or any work made up of a number of separate works in which the Work is included in its entirety in unmodified form;

"**Licence**" means this Creative Archive licence for use within the UK;

"**Logo**" means the Creative Archive Licence logo attached to or incorporated in the Work;

"**No-Endorsement**" means that You must not use the Work and/or Derivative Work in any way that would suggest or imply the Licensor's support, association or approval;

"Non-Commercial" means personal use or use for educational purposes within any educational establishment listed in Annex A, but excludes any commercial use (including professional, political or promotional uses);

"Original Author" means the individual (or entity) who created the Work and who should always be Credited.

"Share" means to communicate or make available to other members of the public by publishing, distributing, performing or other means of dissemination;

"Share-Alike" means Sharing the Work and/or Derivative Work under the same terms and conditions as granted to You under this Licence;

"Work" means the work protected by copyright which is offered under the terms of this Licence;

2. Grant of Licence

2.1 The Licensor hereby grants to You a Non-Commercial, No-Endorsement, payment-free, non-exclusive licence within the United Kingdom for the duration of copyright in the Work to copy and/or Share the Work and/or create, copy and/or Share Derivative Works on any platform in any media.

2.2 HOWEVER the licence granted in Clause 2.1 is provided to You only if You:

2.2.1. make reference to this Licence (by URL/URI, spoken word or as appropriate to the media used) on all copies of the Work and/or Derivative Works Shared by You and keep intact all notices that refer to this Licence;

2.2.2. share the Work and/or any Derivative Work only under the terms of this Licence (i.e. Share-Alike);

2.2.3 do not impose any terms and/or any digital rights management technology on the Work and/or Derivative Work that alter or restrict the terms of this Licence or any rights granted under it;

2.2.4. credit (attribute) the Original Author and/or Licensor(s) in a manner appropriate to the media used;

2.2.5. do not use the Work (which includes any underlying contributions to the work) and/or any Derivative Work for any illegal, derogatory or otherwise offensive purpose or through the use of the Work or any Derivative Work bring the Licensor's (or underlying rights owners') reputation into disrepute;

2.2.6 keep this Licence intact and unaltered and including all notices, including FAQs that refer to this Licence.

2.2.7 attach the Logo to any Work or Derivative Work you Share under the terms of this Licence to identify the source of the Work and/or Derivative Work and in order to demonstrate your agreement with the

Licence terms. The Logo may not be altered or distorted in any way or used for any other purpose.

2.3 Each time You Share the Work and/or Derivative Work, the Licensor(s) offer to the recipient a Share-Alike licence to the Work provided the recipient complies with the terms of this Licence in respect of the Work and the Work as incorporated in the Derivative Work.

2.4 This Licence does not affect any rights that You may have under any applicable law, including fair dealing or any other exception to copyright infringement.

3. Warranties and Disclaimer

3.1 The Licensor warrants that the Licensor is either the Original Author or has secured all rights in the Work necessary to grant this Licence in respect of the Work to you and that it has the right to grant permission to use the Logo as set out in this Licence

3.2 Except as expressly stated in Clause 3.1 the Licensor provides no other warranty, express or implied, in respect of the Work.

4. Limit of Liability

4.1 Subject to any liability which may not be excluded or limited by law and/or any liability that You may incur to a third party resulting from a breach by the Licensor of its warranty in Clause 3.1 above, the Licensor shall not be liable and hereby expressly excludes any and all liability for loss or damage howsoever and whenever caused to You or by You.

5. Termination

5.1 The rights granted to You under this Licence shall terminate automatically upon any breach by You of the terms of this Licence. Individuals or entities who have received Derivative Works from You under this Licence, however, will not have their licences terminated provided such individuals or entities remain in full compliance with these Licence terms.

6. General

6.1 If any provision of this Licence is held to be invalid or unenforceable, it shall not affect the validity or enforceability of the remainder of the terms of this Licence

6.2 This Licence constitutes the entire agreement between the parties with respect to the Work licensed here. There are no understandings, agreements or representations with respect to the Work not specified here. The Licensor shall not be bound by any additional provisions that may appear in any communication from You.

6.3 A person who is not a party to this Licence will have no rights under the Contracts (Rights of Third Parties) Act 1999 to enforce any of its terms.

6.4 (The BBC) reserves the right to change the terms of this Licence at any time. Any changes that (the BBC) considers at its discretion significantly alter the terms of the Licence, shall be notified to You.

6.5 This Licence shall be governed by the laws of England and Wales and

the parties irrevocably submit to the exclusive jurisdiction of the English Courts.

ANNEXE A

Educational Establishments

For the purposes of this Licence, an educational establishment shall mean:

- those bodies set out under S174 of the Copyright Designs and Patents Act 1988, which include schools, universities, higher education colleges and colleges of further education
- museums accredited by the MLA (Museums, Libraries and Archives Council) or funded/sponsored by the DCMS (Department for Culture, Media and Sport)